

EU vuonna 2015

Kansilehti

1		10	11	17	18	
		12	13	19		
2	3	14		20	21	
4	5			22	23	
	15					
6			7	16		24
8	9					

1. Korkea edustaja ja komission varapuheenjohtaja ja Iranin ulkoministeri keskustelevat Iranin ydinohjelmasta (© Euroopan unioni)
2. Kilpailuasioista vastaava komissaari ilmoittaa Googlea koskevan kilpailunrajoitustutkinnan käynnistämisestä (© Euroopan unioni)
3. Unkarilaiset sotilaat rakentavat aitaa Kroatian vastaisella rajalla (© Associated Press)
4. Komission puheenjohtaja avaa Pariisin ilmastokokouksen (© Euroopan unioni)
5. Rahoituspalveluista vastaava komissaari Lontoon pörssin avajaisseremoniassa (© Euroopan unioni)
6. Mielenosoittajia Kreikan parlamentin ulkopuolella kansanäänestyspäivän iltana (© Associated Press)
7. EU:n, Saksan, Kreikan ja Ranskan johtajat keskustelevat Kreikan valtiontaloudesta (© Euroopan unioni)
8. Komission puheenjohtaja ja Espanjan, Ranskan ja Portugalin johtajat ilmoittavat yhteyksien parantamisesta Iberian niemimaan ja EU:n energiamaarkkinoiden välillä (© Euroopan unioni)
9. EU:n, Viron, Liettuan, Latvian ja Puolan johtajat ilmoittavat kaasuputkihankkeesta Puolan ja Liettuan välillä (© Euroopan unioni)
10. Etsintä- ja pelastusoperaatio "Triton" Välimerellä (© Frontex)
11. Yhdistyneen kuningaskunnan pääministeri esittää ehdotuksensa Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n suhteiden uudistamiseksi (© Associated Press)
12. Eurooppa-neuvosto kokoontuu Brysselissä (© Euroopan unioni)
13. Eurooppalaisten maidontuottajien mielenosoitus Brysselissä (© Associated Press)
14. EU:n, Kreikan, Ranskan ja Belgian johtajat keskustelevat euroalueen huippukokouksessa (© Euroopan unioni)
15. Parlamentin puhemies ja komission puheenjohtaja Länsi-Balkanin reitillä sijaitsevien maiden johtajien kokouksessa (© Euroopan unioni)
16. Pakolaisia saapumassa Kreikkaan (© Euroopan unioni)
17. Suurvaltojen johtajat G7-huippukokouksessa (© Euroopan unioni)
18. Euroryhmän puheenjohtaja puhuu lehdistölle (© Euroopan unioni)
19. Pelastustyöntekijät evakuoivat ammuskelussa loukkaantuneita Bataclanin konserttisalista Pariisissa (© Associated Press)
20. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja puhuu lehdistölle (© Euroopan unioni)
21. Euroopan strategisten investointien rahastoa koskeva sopimus allekirjoitetaan (© Euroopan unioni)
22. Minuutin hiljaisuus marraskuun terrori-iskujen jälkeen Place de la République -aukiolla Pariisissa (© AFP)
23. Mielenosoittajat vastustavat transatlanttista kauppa- ja investointikumppanuutta (© Associated Press)
24. EU:n ja Ukrainan johtajat EU:n ja Ukrainan 17. huippukokouksessa (© Euroopan unioni)

EU vuonna 2015

YLEISKERTOMUS EUROOPAN UNIONIN TOIMINNASTA

Julkaisun interaktiivinen versio, jossa on linkkejä verkossa olevaan sisältöön, on saatavilla PDF-, EPUB- ja HTML-muodossa:
europa.eu/general-report/fi

EU vuonna 2015 – Yleiskertomus Euroopan unionin toiminnasta

Euroopan komissio
Viestinnän pääosasto
Kansalaistiedotus
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Euroopan komissio hyväksyi 1. helmikuuta 2016 kertomuksen *EU vuonna 2015 – Yleiskertomus Euroopan unionin toiminnasta*, jonka viitenumero on COM(2016) 38.

Print	ISBN 978-92-79-49781-0	ISSN 1608-7275	doi:10.2775/839890
PDF	ISBN 978-92-79-49802-2	ISSN 1977-3579	doi:10.2775/946910
EPUB	ISBN 978-92-79-49852-7	ISSN 1977-3579	doi:10.2775/518122
HTML	ISBN 978-92-79-54808-6	ISSN 1977-3579	doi:10.2775/308367

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2016

© Euroopan unioni, 2016

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan. Yksittäisten valokuvien käyttöön tai jäljentämiseen on haettava lupa suoraan tekijänoikeuden haltijalta.

VALOKUVIEN TEKIJÄNOIKEUDET

Kaikki kuvat © Euroopan unioni, lukuun ottamatta seuraavia:
kansi: tekijänoikeudet sisäkannessa lausutuun ehdoin
sivut 9, 21, 29, 38: © Fotolia
sivu 47 (Mario Draghi): © Euroopan keskuspankki
sivu 59: © AFP
sivu 70 (Yhteinen Triton-operaatio): © Frontex
sivu 85 (Raif Badawi): © Ullstein Buchverlage

Sisällysluettelo

ESIPUHE 6

1 LUKU

UUTTA PONTTA TYÖLLISYYTEEN, KASVUUN JA INVESTOINTEIHIN 9

Euroopan investointiohjelma	10
Talous- ja finanssipolitiikka	13
Jäsenvaltioiden tukeminen	14
Aluepolitiikka työpaikkojen, kasvun ja investointien tukena	16
Tutkimus ja innovointi	17
Maatalouden ja merten kasvupotentiaalin vapauttaminen	19
Tuloksiin keskittyvä EU:n talousarvio	20

2 LUKU

YHDENNETYT DIGITAALISET SISÄMARKKINAT 21

Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia	22
Tavaroiden ja palvelujen parempi saatavuus	22
Suotuisien olosuhteiden luominen	24
Kasvumahdollisuuksien maksimointi	27

3 LUKU

JOUSTAVA ENERGIAUNIONI JA TULEVAISUUTEEN SUUNTAUTUVA ILMASTONMUUTOSPOLITIikka 29

Energiaunioni: varmaa, kestävää, kilpailukykyistä ja kohtuuhintaista energiaa kaikille EU:n asukkaille	30
EU:n energiajärjestelmän muuttaminen	32
Yhteenliitetyt energiamarkkinat	33

4 LUKU

SYVEMMÄT JA OIKEUDENMUKAISEMMAT SISÄMARKKINAT JA LUJEMPI TEOLLISUUSPOHJA 38

Sisämarkkinastrategia	39
Sisämarkkinoiden yhdentyminen	39
Pääomamarkkinaunioni	39
Lisää avoimuutta ja kilpailua julkisiin hankintoihin	40
Työntekijöiden liikkuvuuden helpottaminen	41
Teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen	41
Tasapuolisempi kilpailu	42
Ilmailustrategia	42
Verotus	43

5 LUKU

SYVEMPI JA OIKEUDENMUKAISEMPI TALOUS- JA RAHALIITTO 45

Talous- ja rahaliiton kehitys	46
Viiden puheenjohtajan kertomus	47
Pankkiunioni	49
Talous- ja rahaliiton sosiaalinen ulottuvuus	51

6 LUKU

KOHTUULLINEN JA TASAPAINOINEN VAPAAKAUPPASOPIMUS YHDYSVALTOJEN KANSSA 53

Transatlanttinen kauppa- ja investointikumppanuus työpaikkojen ja kasvun luomisen vauhdittajana	54
Mistä EU on neuvotellut	55
Miten neuvottelut käytiin	56
Maailmankauppa yleensä	58

7 LUKU

LUOTTAMUKSEEN JA PERUSOIKEUKSIEN KUNNIOITTAMISEEN PERUSTUVA OIKEUSALUE 59

Euroopan turvallisuusagenda	60
Rikosoikeus	60
Perusoikeudet ja oikeusjärjestelmät	62
Romaniaa ja Bulgariaa koskeva yhteistyö- ja seurantamekanismi	63
Kasvua oikeudesta	63
Henkilöiden vapaa liikkuvuus	64
Perusoikeuksien ja kuluttajien oikeuksien suojelu	64
Sukupuolten tasa-arvo	66

8 LUKU

KOHTI UUDENLAISTA MAAHANMUUTTOPOLITIikka 67

Euroopan muuttoliikeagenda 68

9 LUKU

VAHVEMPI MAAILMANLAAJUINEN TOIMIJA 76

Euroopan naapuruuspolitiikka 77

Strategiset kumppanuudet 80

Lähi-itä 81

EU:n ja Afrikan kumppanuus 81

Ihmisoikeudet maailmassa 82

Kehitysyhteistyön eurooppalainen teemavuosi 83

Toiminta humanitaarisissa kriiseissä ja hätätilanteissa 83

Turvallisuus ja puolustus 85

10 LUKU

DEMOKRAATTISEN MUUTOKSEN UNIONI 86

Euroopan parlamentti EU:n poliittisen elämän keskiössä 87

EU:n kaksi neuvoa-antavaa elintä saivat uudet puheenjohtajat 88

Parempi sääntely 88

EU:n lainsäädännön soveltamisen seuranta 89

Avoimuus ja vastuuvollisuus 90

Muuntogeenisten organismien hyväksyminen jäsenvaltioissa – päätöksentekoprosessin tarkistaminen 91

Eurooppalainen kansalaisaloite 92

Kansalaiskuulemiset 92

Esipuhe

Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker pitää 9. syyskuuta 2015 unionin tilaa käsittelevää puhettaan Euroopan parlamentissa Strasbourgissa.

Aloittaessani tehtävässäni marraskuussa 2014 lupasin Euroopalle uuden alun. Lupasin, että tämä komissio keskittyy työssään kymmeneen painopisteeseen, taloutemme ja yhteiskuntamme keskeisiin haasteisiin. Kävikin niin, että ensimmäisenä toimintavuotenumme, vuonna 2015, muu maailma seurasi tarkasti EU:ta ja sitä, miten se selviää monista kriiseistä.

Pariisissa koettiin kauhistuttavat terrori-iskut tammikuussa ja marraskuussa. Meidän oli yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vähennettävä riskiä, että tällaisista brutaaleista hyökkäyksistä tulee toistuva ilmiö. Huhtikuussa hyväksytyssä Euroopan turvallisuusagendassa kerrottiin, miten EU pyrkii tehostamaan ja koordinoimaan terrorismin, järjestäytyneen rikollisuuden ja kyberrikollisuuden torjuntaa. Euroopan komissio esitti agendan puitteissa joulukuussa useita toimenpiteitä, joilla vauhditetaan terrorismin sekä ampuma-aseiden ja räjähteiden laittoman kaupan torjuntaa. Jäsenvaltiot myös pääsivät sopimukseen EU:n matkustajarekisteritietojen järjestelmää koskevasta komission ehdotuksesta. Lentoyhtiöt toimittavat nyt jäsenvaltioille tiedot EU:hun saapuvista tai EU:sta lähtevistä matkustajista, mikä on tärkeä osa EU:n turvallisuuspolitiikkaa.

Vuonna 2015 maanosamme myös todisti suurinta ihmisten muuttoliikettä sitten toisen maailmansodan, kun sadattuhannet pakolaiset alkoivat saapua konfliktialueilta Eurooppaan. Tämän pitkän ja vaarallisen matkan taittoi yli miljoona henkilöä, joista suurin osa pakeni sotaa ja terroria Afganistanissa, Eritreassa, Libyassa ja Syyriassa.

Komissio esitteli aiemmin tänä vuonna kattavan muuttoliikepolitiikkansa ja toteutti välittömiä toimia hallitakseen kriisiä. Kolminkertaistimme läsnäolomme Välimerellä, minkä ansiosta pelastui ihmishenkiä. Teimme töitä ihmisten salakuljettajien ja ihmiskauppiain rikollisverkostojen torjumiseksi. Jäsenvaltiot sopivat komission johdolla säännöistä, joiden mukaisesti voidaan siirtää ja sijoittaa uudelleen satojatuhansia selvästi

kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia henkilöitä. EU:n virastot antavat edelleen apua eniten tulijoita vastaanottavien jäsenvaltioiden usein ylityöllistetyille viranomaisille tulijoiden henkilöllisyyden selvittämisessä, tilanteen arvioinnissa ja sormenjälkien ottamisessa, turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeuttamisessa ja niiden henkilöiden palautusten järjestämisessä, joilla ei ole oikeutta suojeluun. EU myös osoitti miljardeja euroja Euroopan ja naapurimaiden rannoille jo saapuneiden pakolaisten auttamiseen ja kaksinkertaisti toimet ihmissalakuljetuksen torjumiseksi ja ihmiskauppaa käyvien ryhmien hajottamiseksi. Lokakuussa 11 maata sopi Brysselissä 17-kohtaisesta suunnitelmasta, jonka tavoitteena on saada asteittain valvontaan henkilöiden liikkuminen Länsi-Balkanin reitillä. Marraskuussa Vallettassa pidetyssä kokouksessa perustettiin EU:n Afriikka-hätärahasto. Sen kautta voidaan puuttua laittoman muuttoliikkeen perussyihin, jotka pakottavat ihmiset pakenemaan ja lähtemään omista maistaan: köyhyyteen, sotiin, vainoon, ihmisoikeuksien rikkomiseen ja luonnononnettomuuksiin.

On selvää, ettei pakolaiskriisi katoa itsestään. Vaikka huomio on kiinnittynyt välittömiin tarpeisiin, kriisi on myös paljastanut puutteita EU:n muuttoliikepolitiikassa ja sen käytössä olevissa välineissä. Meidän on kuitenkin pakko jatkaa työtämme kriisin voittamiseksi, ja näin myös teemme. Meidän eurooppalaisten olisi muistettava, että meistä miltei jokainen on joskus ollut pakolainen. Yhteisen historiamme aikana miljoonat Euroopassa ovat paenneet uskonnollista tai poliittista vainoa, sotaa, diktatuuria tai sortoa.

Aiemmin tänä vuonna kävimme läpi vaikean jakson, jonka aikana Kreikan eurojäsenyys asetettiin kyseenalaiseksi. Kuukausia jatkuneiden neuvotte-lujen ja monien vaikeiden vaiheiden jälkeen sovimme lopulta elokuussa Kreikan uudesta vakaustukiohjelmasta. En koskaan epäillyt ratkaisun löytymistä. Päätös euron käyttöönotosta on sitova, ja kaikki euromaat ponnistelevat yhdessä saadakseen järjestelmän toimimaan. Kreikan kriisin vaikutus tuntuu edelleen euroalueella ja eri puolilla Euroopan taloutta ja yhteiskuntaa, mutta toivoisin, että kaikki Kreikan hallitukset noudattavat sopimaamme ohjelmaa, eilen, tänään ja huomenna.

Kriisi on ohi, kun Euroopassa vallitsee täystyöllisyys. Tänä päivänä työttömiä on Euroopan unionissa yli 23 miljoonaa. Se on aivan liian paljon. On selvästi tarpeen investoida Euroopan työpaikkojen ja kasvun lähteisiin eli sisämarkkinoihin sekä saada valmiiksi talous- ja rahaliitto, jotta voimme luoda edellytykset pysyväälle elpymiselle. Olemme toimineet molemmilla rintamilla.

Esimerkiksi 315 miljardin euron investointiohjelma on käynnissä, ja sillä pitäisi luoda yli 2 miljoonaa työpaikkaa. Ensimmäiset hankkeet on aloitettu ja lisää on tulossa. Samaan aikaan kehitämme sisämarkkinoita, jotta ne antaisivat enemmän mahdollisuuksia ihmisille ja yrityksille kaikissa 28 jäsenvaltiossa. Digitaalisten sisämarkkinoiden, pääomamarkkinaunionin ja energiaunionin kaltaisten hankkeiden ansiosta vähennämme esteitä rajat ylittävältä toiminnalta ja edistämme samalla innovointia, saatamme osajia yhteen ja laajennamme tuote- ja palveluvalikoimaamme.

Esitin kesäkuussa muiden suurimpien EU:n toimielinten johtajien kanssa kertomuksen talous- ja rahaliiton viimeistelystä. Tässä viiden puheenjohtajan raportissa sovittiin, kuinka toimitaan euroalueen vakauttamiseksi alkuvuoteen 2017 mennessä. Kun jäsenvaltioiden taloudet ovat taas

lähentyneet, voidaan siirtyä kriisin hoidosta uusiin kasvunäkymiin. Oli rohkea poliittinen päätös katsoa tulevaisuuteen keskellä Kreikan kriisiä.

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot olivat keskeisessä asemassa, kun Pariisissa tehtiin joulukuussa historiaa: 195 maata allekirjoitti kaikkien aikojen ensimmäisen yleismaailmallisen, oikeudellisesti sitovan ilmastosopimuksen. Siinä vahvistetaan maailmanlaajuinen toimintasuunnitelma, jolla voidaan välttää vaarallinen ilmastomuutos rajoittamalla maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahteen celsiusasteeseen. Sopimus ohjaa maailmaa siirryttäessä puhtaan energian käyttöön ja on Euroopan unionin kannalta menestys. Euroopan unioni on jo pitkään ollut ilmasto-toimien saralla johtava toimija maailmassa. Pariisin sopimus on osoitus kunnianhimostamme maailmanlaajuisella tasolla.

Yleiskertomuksessa käsitellään monia asioita yksityiskohtaisemmin. Tarkastellessani viime vuoden tapahtumia yksi asia on kuitenkin minulle selvä. Onpa kyseessä pakolaiskriisi, talouskriisi tai ulkopoliittiset haasteet, on vain yksi keino menestyä: solidaarisuus. Voimme menestyä vain unionina. Olemme yhdessä vahvempia kuin voitettavana olevat haasteet. Meidän on aika uskoa Euroopan kykyyn tarjota yhteisiä ratkaisuja jäsenvaltioiden akuutteina kokemiin ongelmiin.

Meidän eurooppalaisten on tärkeä muistaa tämän vaikean vuoden lopussa, jonka aikana koko Euroopan unionin perusluonne on kyseenalaistettu, että Eurooppa on Lähi-idästä, Afrikasta ja muualta tulevien ihmisten silmissä vakaa turvasatama. Siitä on syytä olla ylpeä.

Jean-Claude Juncker

1 LUKU

”Ensimmäinen tavoitteeni komission puheenjohtajana on Euroopan kilpailukyvyn parantaminen ja investointien lisääminen työpaikkojen luomiseksi.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Uutta pontta työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin

Vuoden 2015 tärkeimpänä tavoitteena oli ohjata EU jälleen kasvun tielle ja lisätä työpaikkojen ja investointien määrää ottamatta lisää velkaa. Komissio esitti rakenteellisia uudistuksia koskevia ehdotuksia ja edisti vastuullista varainhoitoa. Investointien palauttamiseksi aiemmalle tasolle EU:n taloudessa komissio käynnisti yhteistyössä Euroopan investointipankin kanssa Euroopan investointiohjelman, johon kuuluu uusia rahoitusvälineitä. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto hyväksyivät ohjelman ennätysajassa, ja niin luotiin uusi Euroopan strategisten investointien rahasto. Rahaston pohjana

on 21 miljardia euroa EU:n rahaa, mutta sen odotetaan kerrannaisvaikutusten ansiosta synnyttävän 15 kertaa suuremmat investoinnit ja saavan näin aikaan yli 315 miljardin euron investoinnit.

Euroopan rakenne- ja investointirahastoista, joiden määrärahat vuosiksi 2014–2020 ovat 454 miljardia euroa, investoitiin koko vuoden ajan EU:n painopistealoihin. Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettavista toimenpideohjelmista, joiden budjetti on 86,4 miljardia euroa, investoitiin edelleen ihmisiin. Lisäksi EU varasi etupainotteisesti miljardi euroa nuorisotyöllisyysaloitteeseen, jolla autetaan nuoria löytämään työpaikka.

EU:n tasolla käytiin tiiviitä neuvotteluja Kreikan talous- ja rahoitustilanteesta. Komissio käynnisti heinäkuussa Kreikan työllisyys- ja kasvusuunnitelman, jossa varattiin 35 miljardia euroa Kreikan tukemiseen vuoteen 2020 asti. Neuvottelut saatiin onnistuneesti päätökseen elokuussa, ja komissio allekirjoitti Euroopan vakausmekanismin puolesta Kreikan talouden kolmannen sopeuttamisohjelman. Sopimuksen ansiosta Kreikka pääsi pois maksukyvyttömyyden partaalta ja turvasi tulevaisuutensa euroalueella. Ohjelman myötä Kreikalle voidaan myöntää enimmillään 86 miljardia euroa rahoitusapua vuoteen 2018 mennessä, jos se edistyy sovittujen uudistusten toteuttamisessa.

Euroopan investointiohjelma

Yhdenmukainen lähestymistapa talouspolitiikkaan rakentuu kolmesta pilarista: investointien edistämisestä, rakenneuudistusten vauhdittamisesta ja vastuullisesta finanssipolitiikasta. Pilarien on toimittava yhteen, jotta EU:n talous pääsisi takaisin kasvu-uralle. EU eteni vuonna 2015 kaikilla kolmella rintamalla.

INVESTOINTIOHJELMA TÄYDENTÄÄ TALOUSKASVUN POSITIIVISTA KIERRETTÄ

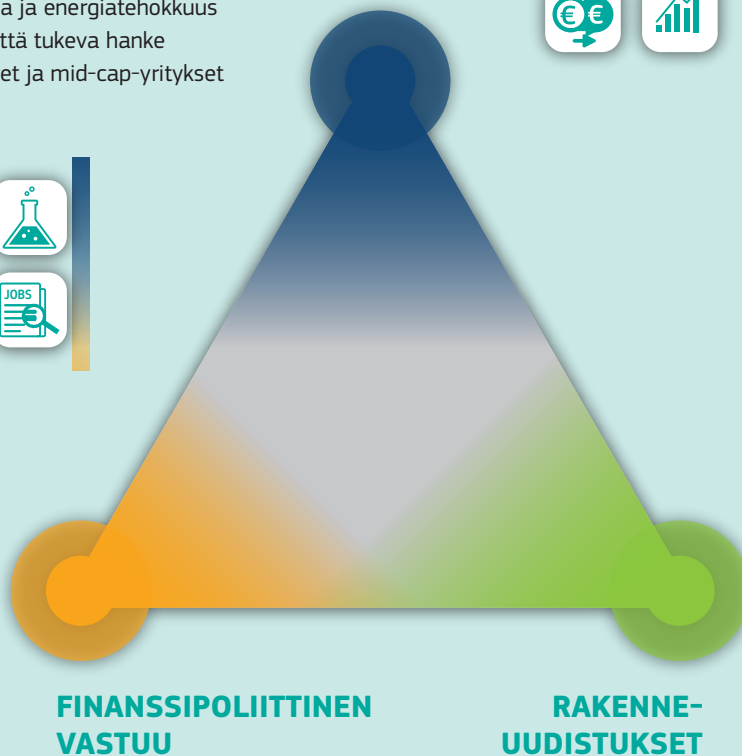
Painopistealoja ovat

- laajakaista, energia- ja liikenneverkot
- koulutus, tutkimus ja innovointi
- uusiutuva energia ja energiatehokkuus
- nuorten työllisyyttä tukeva hanke
- pienet, keski- ja mid-cap-yritykset

INVESTOINNIT

Julkinen raha yksityisen investoinnin edistäjänä

Lähde: Euroopan komissio.

Investointiohjelma perustuu kolmeen toisiaan tukevaan osa-alueeseen:

- ▶ Sen avulla saadaan seuraavien kolmen vuoden kuluessa aikaan vähintään 315 miljardin euron lisäinvestoinnit, joilla on tarkoitus maksimoida julkisten varojen vaikutus ja houkutella yksityisiä investointeja. Tärkein väline tavoitteen saavuttamiseksi on Euroopan strategisten investointien rahasto.
- ▶ Sillä varmistetaan, että uusi investointirahoitus tulee reaalityönsä käyttöönsä. Päävälineinä tässä ovat Euroopan investointineuvontakeskus ja Euroopan investointihankeportaali.
- ▶ Sillä parannetaan investointiympäristöä sekä EU:n tasolla että yksittäisissä jäsenvaltioissa. Parhaillaan pyritään poistamaan EU:n ja sisämarkkinoiden tason esteitä sekä sääntelyyn liittyviä ja muita investoinnin haasteita jäsenvaltioissa.

Komissaari Carlos Moedas sekä komission varapuheenjohtajat Kristalina Georgieva ja Jyrki Katainen kertovat Brysselissä 28. toukokuuta 2015 Euroopan strategisten investointien rahaston perustamisesta.

Komissio ilmoitti marraskuussa 2014 uuden Euroopan strategisten investointien rahaston perustamisesta. Parlamentti työskenteli vuoden 2015 ensimmäisinä kuukausina tiiviisti komission ehdotusten analysoimiseksi ja parannusehdotusten tekemiseksi. Toukokuun lopussa pidetyssä kolmikantakouksessa parlamentti ja neuvosto pääsivät kompromissiratkaisuun ehdotetusta asetuksesta. Koska kolmikantaneuvottelut saatiin päätökseen ennätysajassa, lainojen myöntäminen hankkeille saatettiin aloittaa jo kesäkuussa.

Euroopan strategisten investointien rahastosta annetaan takauksia Euroopan investointipankkiryhmän rahoittamien hankkeiden tueksi. Rahastolla on kaksi pääkohdetta: infrastruktuuri ja innovointi (jota hallinnoi Euroopan investointipankki) ja pienet ja keskisuuret yritykset (jota hallinnoivat Euroopan investointipankki ja Euroopan investointirahasto). Myös alueille voidaan myöntää lainoja. Rahasto saa tukea [Euroopan investointineuvontakeskuksesta](#) ja [Euroopan investointihankeportaalista](#). Neuvontakeskus tukee investointihankkeiden kehittämistä ja rahoitusta antamalla keskitetysti ohjausta ja neuvontaa ja tarjoamalla foorumin taitotiedon vaihtamiselle. Se aloitti työnsä hankkeiden toteuttajien tukemiseksi syyskuussa. Portaali on julkinen ja turvallinen verkkoportaali, jossa EU:ssa toteutettavia hankkeita voidaan esitellä mahdollisille sijoittajille. Se käynnistetään vuonna 2016.

Komission varapuheenjohtaja Jyrki Katainen käynnisti vuoden aikana EU:n laajuisen kiertueen, jonka tavoitteena oli tehdä Euroopan investointiohjelmaa tunnetuksi ja kertoa uusista mahdollisuuksista kaikille keskeisille sidosryhmille (hallitukset, sijoittajat, yritykset, alueviranomaiset, ammattiyhdistykset ja yhteisöt).

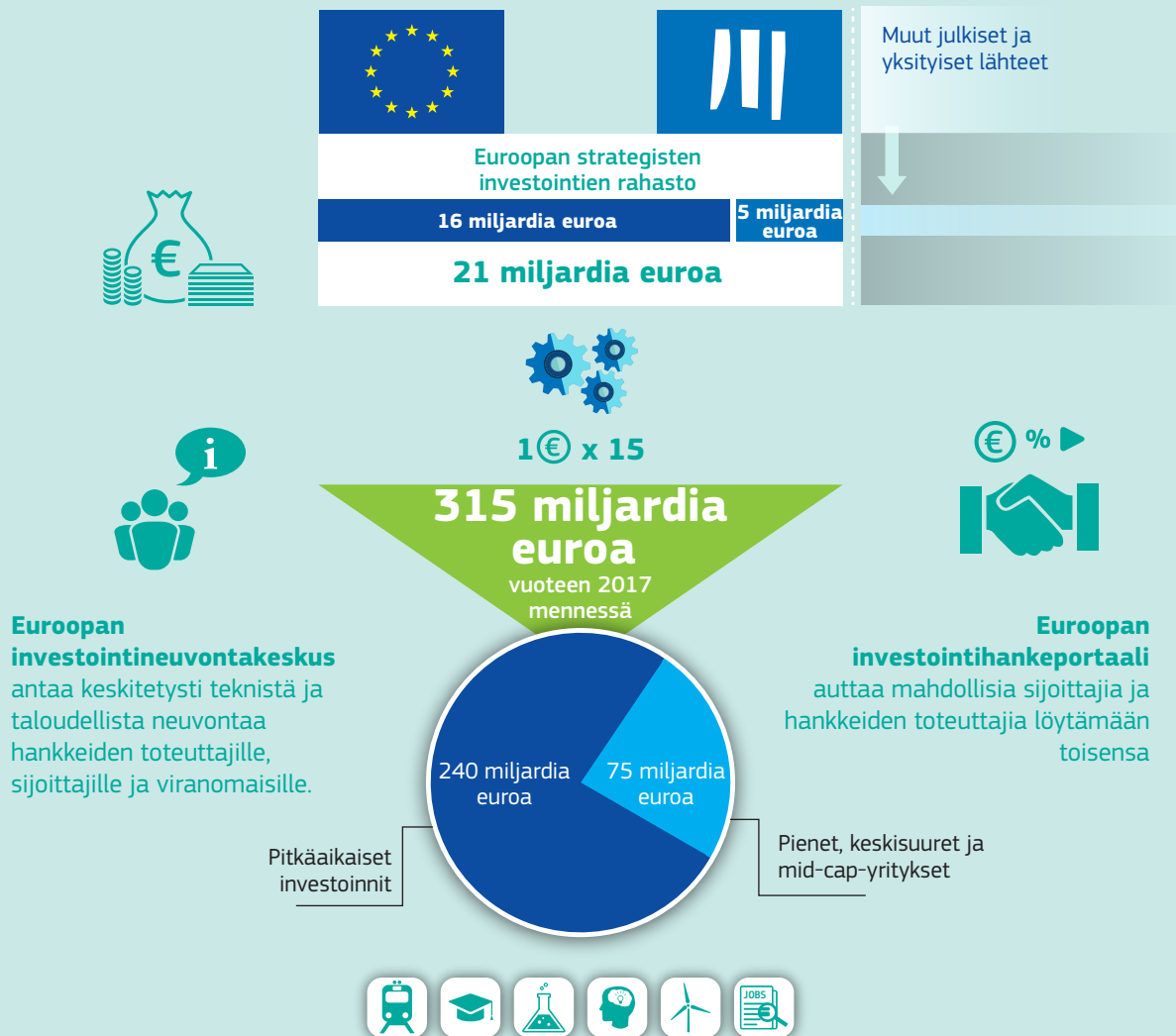
Kaikki 28 jäsenvaltiota kannattivat Euroopan strategisten investointien rahastoa. Yhdeksän jäsenvaltiota sitoutui vuonna 2015 maksamaan rahastoon yli 40 miljardia euroa, ja myös Kiina ilmoitti aikovansa osallistua rahastoon.

Rahastosta tuettavat investoinnit kohdistetaan infrastruktuuriin (laajakaista, energiaverkot ja liikenne) kehittämiseen, koulutukseen, tutkimukseen ja innovointiin, uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen, ympäristöön ja resurssitehokkuuteen, sosiaaliseen infrastruktuuriin ja terveyteen sekä pienyritysten tukemiseen.

Euroopan investointipankin pääjohtaja Werner Hoyer, Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker ja komission varapuheenjohtaja Jyrki Katainen allekirjoittavat Euroopan strategisten investointien rahastoa koskevan sopimuksen Brysselissä 22. heinäkuuta 2015.

KUINKA INVESTOINTIOHJELMA TOIMII?

Lähde: Euroopan komissio.

INVESTOINNEISTA TYÖPAIKKOJEN LUOMISEEN

Lähde: Euroopan komissio.

Komissio on alkanut puuttua investointiohjelman kolmannen pilarin puitteissa moniin investoinnin esteisiin, joilla on EU:n ja sisämarkkinoiden ulottuvuus. Tämä tehdään useiden toimintalinjojen avulla osana meneillään olevaa pääomamarkkinoihin liittyvää työtä (esim. Solvenssi II -direktiivin muutokset), sisämarkkinastrategiaa (esim. julkiset hankinnat), digitaalisia sisämarkkinoita, energiaunionia, paremman sääntelyn agenda ja muita politiikka-aloitteita. Kansallisen tason sääntelyyn liittyvät ja muut investoinnin haasteet ovat etusijalla myös vuoden 2016 talouspolitiikan EU-ohjausjaksossa. Komissio on aloittanut EU-ohjausjakson osana jäsenvaltioiden kanssa vuoropuhelun pullonkaulojen havaitsemisesta ja tärkeimmistä toimista niiden poistamiseksi. Jotta voitaisiin saavuttaa kolmannen pilarin kunnianhimoiset tavoitteet, ehdottaa jäsenvaltioille konkreettisia uudistuksia ja seurata niiden toteuttamista, kaikki komission yksiköt, myös rakenneuudistusten tukipalvelu, ovat mukana tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

Tammikuuhun 2016 mennessä rahaston kautta oli jo myönnetty 2,8 miljardia euroa rahoitusta kaikkiaan 21 infrastruktuuri- ja innovointihankkeeseen. Tämän odotetaan synnyttävän noin 13,3 miljardin euron kokonaisinvestoinnit. Pienten ja keskisuurten yritysten kategoriassa rahastosta oli myönnetty 1,5 miljardia euroa rahoitusta kaikkiaan 66 hankkeeseen, minkä odotetaan synnyttävän noin 21 miljardin euron kokonaisinvestoinnit.

Komission varapuheenjohtaja Jyrki Katainen kertoo EU:n uudesta strategisten investointien ohjelmasta.

Talous- ja finanssipolitiikka

Investointien lisäksi tarvitaan moitteetonta varainhoitoa ja rakenneuudistuksia, jotta EU:n kansantaloudet pääsevät takaisin kasvu-uralle.

Talouspolitiikkaa koordinoidaan EU:ssa vuositason [talouspolitiikan EU-ohjausjakson](#) puitteissa. Ohjausjakso käynnistyi vuoden 2014 lopussa julkaistulla vuonna 2015 koskevalla [vuotuisella kasvuselvityksellä](#), jossa komissio määritteli talouspolitiikan prioriteetit EU:lle ja sen jäsenvaltioille. Ohjausjaksossa oli kolme toisiaan vahvistavaa teemaa: investointien edistäminen, rakenneuudistusten vauhdittaminen ja vastuullinen finanssipolitiikka. Vuonna 2015 talouspolitiikan EU-ohjausjaksoa tehostettiin, mikä yksinkertaisti komission tuotoksia ja vähensi jäsenvaltioiden raportointivaatimuksia. Tehostamisen myötä prosessista tuli avoimempi ja monenvälisempi. [Kasvu- ja vakaussopimuksen](#) sääntöjen mahdollistamaa joustoa [selvennettiin](#), jotta voitiin vahvistaa rakenneuudistusten, investointien ja vastuullisen finanssipolitiikan myönteisiä yhteyksiä. [Komissio antoi toukokuussa](#) maakohtaiset suositukset jokaiselle jäsenvaltiolle sekä euroalueelle kokonaisuudessaan. Kesäkuussa kokoontunut Eurooppa-neuvosto kannatti suosituksia, ja [lopulliset maakohtaiset suositukset](#) hyväksyttiin neuvostossa heinäkuussa.

Helmikuussa komissio esitti osana talouspolitiikan EU-ohjausjaksoa [perusteelliset tarkastelut](#), joissa arvioidaan [makrotalouden epätasapainoa](#) ja liiallista epätasapainoa 16 jäsenvaltiossa. Tietyissä jäsenvaltioissa oli edelleen suuria riskejä. Tästä syystä komissio kehotti uudelleen poistamaan kasvun esteet tehostamalla rakenneuudistuksia ja lisäämällä investointeja infrastruktuurin uudistamiseen ja kehittämiseen. Näitä toimenpiteitä olisi euroalueella tuettava sopivalla politiikkatoimien yhdistelmällä luottamuksen lisäämiseksi, tasapainottamisen edistämiseksi ja elpymisen lujittamiseksi.

Jäsenvaltioiden tukeminen

Komissio tuki vuonna 2015 Euroopan keskuspankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa rahoitustukiohjelmansa hiljattain päätökseen saaneita jäsenvaltioita ([Irlanti](#), [Espanja](#) ja [Portugali](#)). Se laati kaikista kolmesta jäsenvaltiosta ohjelman jälkeistä valvontaa koskevan arvioinnin. Nämä jäsenvaltiot ovat nyt palanneet kasvu-uralle ja vakauttavat talouttaan. Lisäksi komissio jatkoi [Kyprosta](#) koskevaa tukiohjelmaa, jolla puututaan maan taloutta koetteleviin rahoituksen ja julkisen talouden ongelmiin ja rakenteellisiin haasteisiin. Tämän ansiosta Kypros voi palata kestäväen kasvun uralle.

Kreikan talous- ja rahoitustilanne kiinnitti edelleen maailman huomiota monen kuukauden ajan vuonna 2015. EU järjesti kesän aikana joukon hätäkokouksia, sillä Kreikkaa uhkasi paitsi maksukyvyttömyys myös kyvyttömyys jatkaa euroalueen jäsenenä.

(Alavasemmalta myötäpäivään) Ranskan presidentti François Hollande, Saksan liittokansleri Angela Merkel, euroryhmän puheenjohtaja Jeroen Dijsselbloem, Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker, Kreikan pääministeri Alexis Tsipras, Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri Uwe Corsepius ja Euroopan keskuspankin pääjohtaja Mario Draghi keskustelevat Kreikan valtiontaloudesta Brysselissä 19. maaliskuuta 2015.

Elokuussa päästiin lopulta sopimukseen, jonka ansiosta Euroopan vakausmekanismiin nimissä toimiva komissio saattoi käynnistää Kreikan talouden kolmannen sopeuttamisohjelman. Euroryhmän ja [Euroopan vakausmekanismin](#) hallintoneuvoston hyväksymällä ohjelmalla autettiin vakauttamaan Kreikan talous- ja rahoitustilanne. Komission toteuttamassa [sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa](#) todettiin, että jos ohjelma pantaisiin täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti, se auttaisi Kreikkaa palauttamaan vakauden ja talouskasvun taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti kestäväällä tavalla. Sopimuksen myötä Kreikalle voidaan myöntää enimmillään 86 miljardia euroa rahoitusapua vuoteen 2018 mennessä. Komissio käynnisti heinäkuussa Kreikan työllisyys- ja kasvusuunnitelman, jossa varattiin vielä 35 miljardia euroa Kreikan tukemiseen vuoteen 2020 asti.

Kreikan pääministeri Alexis Tsipras ja Euroopan keskuspankin pääjohtaja Mario Draghi euroalueen huippukokouksessa Brysselissä 7. heinäkuuta 2015.

Komissio ehdotti lisäksi toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että koheesiopoliittista rahoitusta voidaan käyttää tehokkaasti investointeihin ja että tuensajaat saavat varat nopeasti. Toimenpiteiden ansiosta Kreikalle voitiin myöntää välittömästi noin 500 miljoonaa euroa lisärahoitusta ja Kreikan talousarvioon syntyi noin 2 miljardin euron edestä säästöjä. Vuosia 2014–2020 koskevien ohjelmien

yhteydessä voidaan lisäksi käyttää miljardi euroa ennakkorahoitusta uusien hankkeiden käynnistämiseen, mikä lievittää Kreikan julkiseen talousarvioon kohdistuvaa painetta.

Kreikan pääministeri Alexis Tsipras, Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker, Ranskan presidentti François Hollande ja Belgian pääministeri Charles Michel euroalueen huippukokouksessa Brysselissä 12. heinäkuuta 2015.

Investoiminen ihmisiin

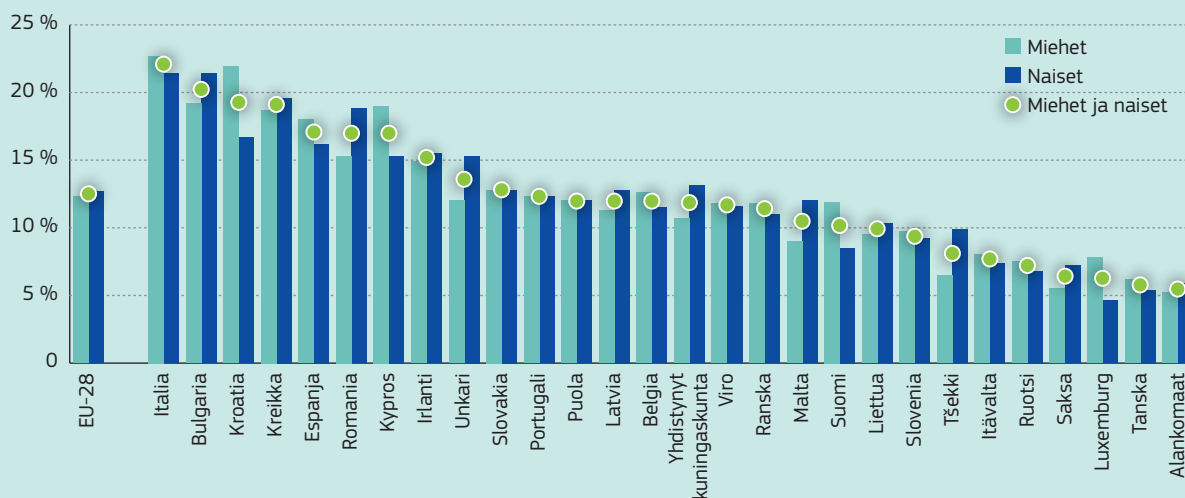
Säilyttääkseen kilpailuetunsa globaalissa taloudessa EU tarvitsee erittäin ammattitaitoista ja mukautumiskykyistä työvoimaa. Tämä edellyttää jatkuvaa investoimista koulutukseen, joka edistää kasvua ja innovointia pitkällä aikavälillä, parantaa työllisyyttä ja auttaa ehkäisemään sosiaalista syrjäytymistä.

Koulutuksen parantamiseen tähtäävät uudistukset olivat näkyvästi esillä talouspolitiikan EU-ohjauksen yhteydessä, ja [13 jäsenvaltiota](#) asetti ne keskeiseksi painopisteeksi.

Euroopan sosiaalirahasto on ihmisiin investoimisen tärkein väline EU:ssa. Komissio oli vuoden 2015 loppuun mennessä hyväksynyt kaikki toimenpideohjelmat. Niiden yhteenlasketut määrärahat ovat 86,4 miljardia euroa. Komissio kasvatti [nuorisotyöllisyysaloitteen](#) ennakkorahoituksen osuutta merkittävästi. Kansallisille ja alueellisille viranomaisille myönnettiin näin noin miljardi euroa, joilla

TYÖELÄMÄN JA KOULUTUKSEN ULKOPUOLELLA OLEVAT (15–24-VUOTIAAT) NUORET VUONNA 2014

(osuus koko väestöstä samassa ikä- ja sukupuoliryhmässä)

Lähde: Eurostatin työvoimatutkimus.

annetaan tukea 650 000 nuorelle, jotka eivät ole töissä tai koulutuksessa. Vuosina 2014–2020 ainakin 10 miljoonan työttömän työllistymismahdollisuuksien ennakoidaan paranevan ja 395 000 pienen ja keskisuuren yrityksen odotetaan saavan rahoitusta ihmisiin investoimista varten. Yli 25 prosenttia käytettävissä olevasta rahoituksesta käytetään sosiaalisen osallisuuden edistämiseen ja köyhyyden ja syrjinnän torjumiseen.

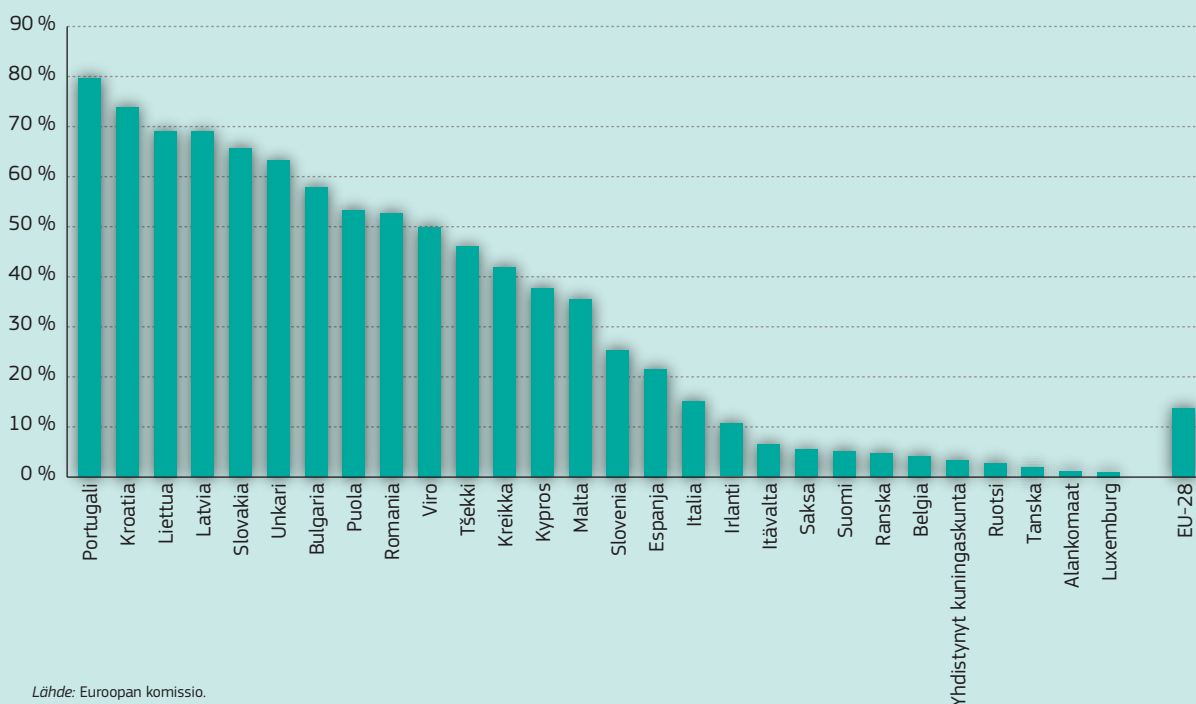
Erasmus+-ohjelma on EU:n koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelma, jonka ansiosta noin 520 000 nuorta saattoi vuonna 2015 opiskella, harjoitella, toimia vapaaehtoisena tai osallistua nuorisovaihtoon ulkomailla. Lisäksi ohjelma antoi noin 165 000:lle oppilaitosten ja nuorisojärjestöjen henkilöstön jäsenelle mahdollisuuden parantaa pätevyyttään opettamalla ja kouluttautumalla ulkomailla.

Koska pitkäaikaistyöttömiä on niin paljon (arviolta 12 miljoonaa työkäistä EU:n kansalaista), komissio ehdotti vuonna 2015 työllistämistä koskevia ohjeita. Niillä autetaan lisäämään siirtymistä työmarkkinoille ja pyritään varmistamaan, että kaikki työnhakijat saavat työllistymissopimuksen ennen kuin työttömyys on kestänyt 18 kuukautta. Neuvosto hyväksyi komission suosituksen joulukuussa.

Aluepolitiikka työpaikkojen, kasvun ja investointien tukena

Aluepolitiikan kohteena ovat kaikki EU:n alueet ja kunnat. Sillä tuetaan työpaikkojen luomista, yritysten kilpailukykyä, talouskasvua, kestäväää kehitystä ja kansalaisten elämänlaadun parantamista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseen ja EU:n kaikkien alueiden erilaisiin kehitystarpeisiin vastaamiseen on vuosien 2014–2020 koheesiopolitiikan puitteissa varattu 351,8 miljardia euroa – lähes kolmannes EU:n kokonaistalousarviosta. Aluepolitiikan puitteissa EU:n varoja myönnetään edelleen eniten alueille, kunnille ja yrityksille.

EUROOPAN RAKENNE- JA INVESTOINTIRAHASTOISTA TARJOTUN RAHOITUKSEN OSUUS JULKISISTA INVESTOINNEISTA VUOSINA 2014–2016

Lähde: Euroopan komissio.

Komissaari Corina Crețu
rakennustyömaalla Prahassa Tšekissä
31. maaliskuuta 2015.

Aluepolitiikka ja Eurooppa 2020 -strategia

Aluepolitiikka täydentää EU:n muita politiikkoja, myös niitä, jotka koskevat koulutusta, työllisyyttä, energiaa, ympäristöä, sisämarkkinoita, tutkimusta ja innovointia. Aluepolitiikka tarjoaa muun muassa investointikehyksen [Eurooppa 2020 -strategian](#) tavoitteiden saavuttamiselle. Liikenneverkkoihin sekä energia- ja ympäristöinfrastruktuuriin tehtäviin investointeihin on tarkoitus myöntää yli 120 miljardia euroa. Tämä auttaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä parantamalla liikenneyhteyksiä ja edistämällä ympäristön kestävyyttä taloudessa laajemmin.

Euroopan rakenne- ja investointirahastoista vuosiksi 2014–2020 osana Euroopan investointiohjelmaa myönnettävä rahoitus on kaksinkertainen verrattuna vuosien 2007–2013 rahoitukseen. Rahoitusta myönnetään kaikkiaan 23 miljardia euroa perinteisten avustusten sijaan erilaisten rahoitusvälineiden, kuten lainojen, oman pääoman ja takauksien, kautta. Tällä parannetaan pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saantia. Rahat käytetään tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin sekä energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskeviin investointeihin.

Jäsenvaltioiden kanssa käytyjen tiiviiden neuvottelujen jälkeen lähes kaikki vuosia 2014–2020 koskevat ohjelmat hyväksyttiin vuonna 2015. Niistä useimpia alettiin panna täytäntöön. Vuosia 2007–2013 koskevien ohjelmien täytäntöönpanoa jatkettiin koko vuoden ajan. Kaiken kaikkiaan jäsenvaltioille myönnettiin vuoden aikana 50,7 miljardia euroa.

Tutkimus ja innovointi

Tutkimus ja innovointi auttavat vastaamaan esimerkiksi ilmastonmuutokseen, energiaan ja kansanterveyteen liittyviin haasteisiin. Tästä syystä EU:n kaikkien aikojen suurimmasta tutkimus- ja innovointiohjelmasta, [Horisontti 2020 -aloitteesta](#), investoidaan 77 miljardia euroa tutkimukseen ja innovointiin. Ohjelman ansiosta saadaan myös lisää yksityisiä ja julkisia investointeja. Heinäkuussa julkaistujen ensimmäisten [tulosten](#) perusteella Horisontti 2020 toimii halutulla tavalla.

Komissaari Carlos Moedas
5. marraskuuta 2015 Coimbran
yliopistossa Portugalissa Science
Roadshow -tilaisuuden avajaisissa.

Lokakuussa [hyväksyttiin Horisontti 2020 -ohjelman uusi työohjelma](#), jonka mukaan tutkimukseen ja innovointiin investoidaan seuraavien kahden vuoden aikana lähes 16 miljardia euroa.

Tutkimukselle ja innovoinnille Horisontti 2020 -ohjelman kautta myönnettävällä ennennäkemättömän suurella rahoituksella vastataan seuraaviin kolmeen haasteeseen: innovaatioiden tuominen markkinoille (avoin innovointi), tutkimuksen osallistavuuden lisääminen (avoin tiede) ja tieteen avaaminen maailmalle.

Euroopan strategisten investointien rahasto on jo alkanut [kasvattaa Horisontti 2020 -ohjelman kapasiteettia](#) ja erityisesti sen tukea innovatiivisille pienille ja keskisuurille yrityksille. Rahastosta on vastattu myös ylimääräiseen tukipyyntöön, joka koski tuen myöntämistä komission ja Euroopan investointipankin Horisontti 2020 -ohjelman puitteissa käynnistämään yhteiseen aloitteeseen [InnovFin](#) (EU Finance for Innovators).

Avaruusalalla EU:n tavoitteena on edistää alan sovellusten sisämarkkinoita ja tukea EU:n avaruusteollisuuden kehitystä. Maaliskuussa, syyskuussa ja joulukuussa laukaistiin onnistuneesti Galileo-ohjelman satelliitit. Galileo on EU:n ohjelma, jossa kehitetään maailmanlaajuisia satelliittinavigointijärjestelmää käytettäväksi esimerkiksi autojen navigaattoreissa ja matkapuhelimissa. Kesäkuussa laukaistiin [toinen Copernicus-ohjelman satelliitti](#), jonka avulla puututaan ympäristökatastrofeihin, parannetaan maankäyttöä maa- ja metsätaloudessa ja vastataan hätätilanteisiin.

Komissaari Elżbieta Bieńkowska pitää Brysselissä 31. maaliskuuta 2015 lehdistötilaisuutta kahden Galileo-satelliitin onnistuneen laukaisun jälkeen.

Verkkojen Eurooppa (Connecting Europe)

Verkkojen Eurooppa -väline on monivuotinen rahoitusohjelma, joka on perustettu rahoittamaan EU:n liikenne-, energia- ja digitaalisten verkkojen parantamista. Sen kokonaistalousarvio, josta kyseiset alat katetaan, on vuosina 2014–2020 yli 30 miljardia euroa.

Komissio päätti heinäkuussa rahoituksen myöntämisestä 276 hankkeelle. Myönnettävän 13,1 miljardin euron EU-rahoituksen avulla kerätään lisäksi 28,8 miljardia euroa julkista ja yksityistä rahoitusta. Marraskuussa ilmoitettiin uudesta ehdotuspyynnöstä, jossa rahoitusta on tarjolla 7,6 miljardia euroa. Ehdotusten määräaika on jäsenvaltioiden osalta helmikuu 2016.

Vihreämpi tulevaisuus investointien avulla

Euroopan ympäristökeskus julkaisi maaliskuussa [ympäristön tilaa ja näkymiä koskevan vuoden 2015 raportin](#), jonka mukaan ympäristönsuojelu on järkevä taloudellinen investointi. Vuosien 2000 ja 2011 välillä vihreät toimialat kasvoivat EU:ssa yli 50 prosenttia, ja työpaikat ympäristöliiketoiminnassa lisääntyivät 2,9 miljoonasta (vuonna 2000) 4,3 miljoonaan (vuonna 2012). Kasvua syntyi myös taantumavuosina.

Komissio ja Euroopan investointipankki käynnistivät helmikuussa uuden [luonnonpääoman rahoitusjärjestelyn](#), jossa on tarkoitus saada julkisilla varoilla aikaan yksityisiä investointeja luontoon ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen.

Joulukuussa komissio ehdotti kattavaa [kiertotalouspakettia](#), jolla on tarkoitus kannustaa EU:n liikeyrityksiä ja kuluttajia siirtymään kierrätykseen ja resurssien kestävämpään käyttöön perustuvaan talousmalliin. Ehdotetuilla toimilla suljetaan tuotteiden elinkaaren kehä keskittymällä ekosunnitteluun, kuluttajatiedotuksen parantamiseen ja kierrätyksen ja uudelleenkäytön lisäämiseen. Siirtymistä tuetaan Euroopan strategisten investointien rahastosta myönnettävällä rahoituksella, Horisontti 2020 -ohjelmasta osoitettavilla 650 miljoonan euron määrärahoilla, rakennerahastoista jätehuoltoon myönnettävällä 5,5 miljardin euron rahoituksella sekä kiertotalouteen jäsenvaltiotasolla tehdyistä investoinneista.

Euroopan investointipankin pääjohtaja Werner Hoyer ja komissaari Karmenu Vella 10. joulukuuta 2015 Luxemburgissa Euroopan investointipankin järjestämässä kiertotaloutta käsittelevässä konferenssissa.

Maatalouden ja merten kasvupotentiaalin vapauttaminen

Maatalous, metsätalous, kalastus ja vesiviljely yhdessä biopohjaisten teollisuudenalojen kanssa ovat kiinteä osa EU:n taloutta ja yhteiskuntaa. Näillä aloilla tuotetaan ja käsitellään biologisia resursseja sekä kuluttajien että monenlaisen elintarvike-, rehu-, bioenergia- ja biotuoteteollisuuden tarpeisiin. Ne tehostavat EU:n riippumattomuutta ja luovat työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia, jotka ovat olennaisia maaseutu-, rannikko- ja merialueille.

Komissaari Phil Hogan Royal Highland Show -messuilla Edinburghissa Yhdistyneessä kuningaskunnassa 18. kesäkuuta 2015.

EU:n yhteisestä maatalouspolitiikasta tuetaan investointeja, osaamista ja rahoituksen saantia maatalouselintarvikkeiden, maatalousteknologian ja infrastruktuurin aloilla. Vuosina 2014–2020 myönnetään 118 [maaseudun kehittämisohjelman](#) kautta noin 80 miljardia euroa elintarvike- ja maatalusalojen uudistamiseen ja kehittämiseen. Tästä määrästä lähes 43 miljardia euroa on yksityisen pääoman lisäyksiä. Lisäksi odotetaan, että maaseudun kehittämisohjelmista tuetaan liiketoiminnan kehittämistä 66 000 pienessä ja keskiuudessa maaseutuyrityksessä, jotka eivät harjoita maataloutta. Ohjelmien kautta rahoitetaan 3,7 miljoonaa koulutuspaikkaa viljelijöille ja muille maaseutuyrittäjille ja myönnetään starttirahoja yli 160 000 nuorelle viljelijälle. Infrastruktuuri-investoinneilla parannetaan lähes 18 miljoonan maaseudulla asuvan ihmisen tiedonsaantia ja viestintäteknologisia

Komissaari Tibor Navracsics ja Euroopan parlamentin varapuhemies Mairead McGuinness vierailevat Milanon maailmannäyttelyssä Italiassa 8. toukokuuta 2015.

yhteyksiä, muun muassa laajakaistaa. Samaan aikaan suorilla tuilla ja markkinavälineillä vakauteen maatalojen tuloja. Tämä on tärkeää EU:n suurimmalle työllistäjälle, elintarvikealalle, jolla on 47 miljoonaa työpaikkaa ja joka muodostaa 7 prosenttia unionin bruttokansantuotteesta.

Milanossa Italiassa järjestettiin 1. toukokuuta – 31. lokakuuta maailmannäyttely, Expo 2015, jonka teemana oli ”Maapallon ruokkiminen – energiaa elämää varten”. Näyttelyssä kävi yli 21 miljoonaa vierailijaa, ja EU:n paviljonki oli erittäin suosittu.

Tuloksiin keskittyvä EU:n talousarvio

Kun rahoitukseen kohdistuva paine kasvaa jatkuvasti, on entistäkin tärkeämpää, että veronmaksajien varoja käytetään mahdollisimman tehokkaasti. Komissio käynnisti syyskuussa aloitteen ”Tuloksiin keskittyvä EU:n talousarvio”, jolla on tarkoitus varmistaa, että EU:n varoja käytetään tehokkaasti ja kansalaisia hyödyttävällä tavalla ja että kaikki EU:n rahoittamat hankkeet ovat kustannustehokkaita ja synnyttävät selkeitä hyötyjä.

Tavoitteena on, että EU:n talousarviovaroja investoitaessa noudatetaan komission poliittisia painopisteitä, joihin kuuluvat muun muassa kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn edistäminen sekä nopea ja tehokas reagointi hätätilanteisiin. Komission verkkosivuilla on [tietokanta ja kartta](#) EU:n talousarviosta rahoitetuista onnistuneista hankkeista.

”Digitaalitekniikan tarjoamia rajat ylittäviä mahdollisuuksia on hyödynnettävä paljon paremmin. Jotta tämä olisi mahdollista, meillä on oltava rohkeutta purkaa kansalliset suojamuurit televiestintäsektorilla, tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädännössä, radiotaajuuksien hallinnoinnissa ja kilpailulainsäädännössä.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Yhdennetyt digitaaliset sisämarkkinat

Komissio alkoi vuonna 2015 toteuttaa strategiaansa yhdennettyjen digitaalisten sisämarkkinoiden luomiseksi. Strategian tavoitteena on poistaa verkossa toimimiselta esteitä, jotka haittaavat EU:n kansalaisia tavaroiden ja palvelujen hankinnassa. Esteistä johtuen myöskään internetyritykset ja startup-yritykset eivät voi hyödyntää kaikkia verkon tarjoamia kasvumahdollisuuksia.

Komissio ryhtyi toukokuussa toteuttamaan strategiaa, jolla pyritään muuttamaan EU:n 28 kansallista markkinaa digitaalisiksi sisämarkkinoiksi, luomaan satoja tuhansia uusia työpaikkoja ja kasvattamaan EU:n taloutta 415 miljardilla eurolla vuodessa.

EU:n toimielimet pääsivät joulukuussa merkittävään sopimukseen, joka lopettaa verkkovierailumaksut kesäkuussa 2017 edellyttäen, että tietyt säädökset hyväksytään. Sen jälkeen kansalaiset voivat matkustaa kaikkialla EU:ssa joutumatta maksamaan ylimääräisiä maksuja matkapuhelimen, älypuhelimien tai tabletin käytöstä. Toimielimet sopivat myös avoimen internetin turvaamisesta kaikille. Ensimmäiset digitaalisten sisämarkkinoiden strategiaa koskevat säädösehdotukset esitettiin joulukuussa. Niitä ovat muun muassa uudet säännöt, joiden ansiosta EU:n asukkailla on EU:n sisällä matkustaessaan oikeus käyttää elokuvia, urheilulähetyksiä, musiikkia,

sähkökirjoja ja pelejä, joista he ovat maksaneet kotijäsenvaltiossaan. Komissio ehdotti myös rajat ylittäviä sopimuksia koskevia uusia sääntöjä, joilla suojellaan paremmin verkko-ostoksia EU:ssa tekeviä kuluttajia ja autetaan yrityksiä laajentamaan verkkomyyntiään.

Uudesta EU:n tietosuojajärjestelmästä sekä uusista säännöistä, joilla varmistetaan yhteinen korkeatasoinen verkko- ja tietoturva koko EU:ssa, päästiin poliittiseen yhteisymmärrykseen.

Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia

Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia perustuu kolmeen pilariin:

- ▶ kuluttajille ja yrityksille tarjotaan paremmat mahdollisuudet hankkia digitaalisia sisältöjä ja palveluja koko EU:ssa;
- ▶ luodaan suotuisat olosuhteet ja tasapuoliset toimintaedellytykset, joissa digitaaliverkot ja innovatiiviset palvelut voivat menestyä;
- ▶ maksimoidaan digitaalitalouden tarjoama kasvupotentiaali.

Komission varapresidentti Andrus Ansip keskustelemaan digitaalisten sisämarkkinoiden strategiasta Berliinissä Saksassa 10. joulukuuta 2015 järjestetyssä kansalaistilaisuudessa.

Tavaroiden ja palvelujen parempi saatavuus

Sähköisen kaupankäynnin helpottaminen

Useimmat kansalaiset, jotka ovat yrittäneet ostaa tuotteita verkossa toisesta maasta, ovat kohdanneet ongelmia: hinnoissa on eroja tai tuotteita ei ole saatavilla. Komissio on ajantasaistamassa EU:n sääntöjä,

VERKKOJEN, TUOTTEIDEN JA PALVELUJEN YHDENTÄMINEN

Digitaalisten sisämarkkinoiden luominen #DigitalSingleMarket

Lähde: Euroopan komissio.

jotka koskevat maiden rajat ylittävää verkkokauppaa. Tavoitteena on helpottaa rajojen yli tapahtuvaa ostamista ja myymistä, mikä antaa kuluttajille kattavammat oikeudet ja tuo heidän saatavilleen lisää tarjouksia sekä auttaa yrityksiä myymään helpommin muihin jäsenvaltioihin. Vuonna 2015 komissio alkoi laatia sääntöjä, joilla suojellaan entistä paremmin kuluttajia, jotka tekevät verkko-ostoksia yli rajojen. Se aikoo käsitellä myös esteitä, joita yritykset mahdollisesti asettavat valtioiden rajat ylittävälle tavaroiden ja palvelujen verkkokaupalle. Komissio aikoo keskittyä erityisesti aloihin, joilla verkkokauppa on laajinta, kuten elektroniikkaan, vaatteisiin ja jalkineisiin ja digitaalisiin sisältöihin. Prosessi aloitettiin käynnistämällä [sähköisen kaupankäynnin kilpailunrajoituksia koskeva tutkimus](#) toukokuussa.

Komissio jatkoi vuoden edetessä kuluttajien oikeuksien tukemista digitaalisilla markkinoilla. Joulukuussa se esitti [yhdenmukaistetut säännöt digitaalisen sisällön toimittamista koskeviin sopimuksiin \(esim. musiikin suoratoisto\) sekä tavaroiden verkkokauppaa ja muuta etämyyntiä \(esim. vaatteiden ostaminen verkossa\) koskeviin sopimuksiin liittyvistä tietyistä seikoista](#). Ehdotusten avulla päästään eroon kuluttajasopimussääntöjen eroavuuksista johtuvasta oikeudellisesta hajanaisuudesta ja siitä yrityksille – erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille – aiheutuvista korkeista kustannuksista. Ne auttavat myös lisäämään kuluttajien luottamusta toisista jäsenvaltioista tehtäviin ostoksiin. Kuluttajat hyötyvät, kun kuluttajansuoja paranee ja tarjolle saadaan suurempi valikoima tuotteita alempaan hintaan. Yritykset pystyvät toimittamaan digitaalista sisältöä ja myymään tavaroita kuluttajille kaikkialla EU:ssa samojen sopimusoikeuden sääntöjen nojalla.

Rajat ylittävän sähköisen kaupan alv-sääntöjen yksinkertaistaminen

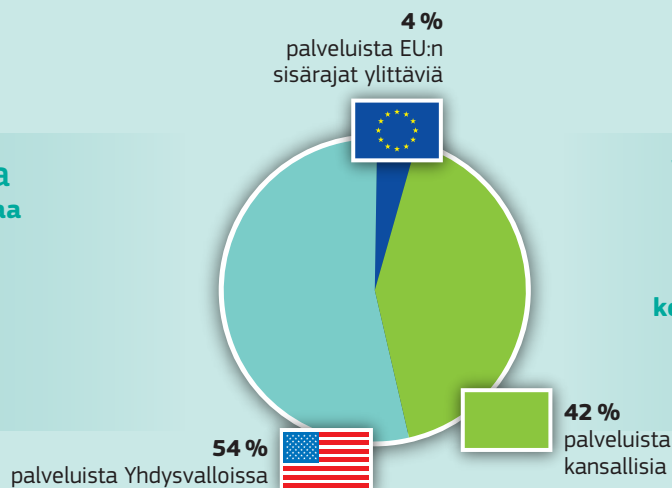
Valtioiden rajat ylittävässä myyntitoiminnassa EU:ssa voi kullekin yksittäiselle yritykselle nykyisin aiheutua arvonlisäverojärjestelmän noudattamisesta yli 5 000 euron kustannukset jokaista eri jäsenvaltiota kohti vuodessa. Komissio haluaa taata EU:n yrityksille tasavertaiset toimintaedellytykset ja varmistaa, että arvonlisäverotulot menevät sille jäsenvaltiolle, jossa on kuluttajan kotipaikka. Syyskuussa komissio käynnisti [julkisen kuulemisen](#), jonka avulla halutaan kartoittaa tapoja yksinkertaistaa rajat ylittäviin sähköisiin liiketoimiin liittyviä maksusuorituksia.

Rajat ylittävien pakettitoimitusten parantaminen

Pakettitoimitusten kustannukset eivät ole merkittäviä ainoastaan verkko-ostoksia tekeville kuluttajille. Toimituskustannukset koetaan ongelmaksi myös yrityksissä, jotka myyvät tuotteitaan sähköisesti. Komissio edistää digitaalisten sisämarkkinoiden strategialla [kohtuuhintaisia ja laadukkaita valtioiden](#)

SÄHKÖINEN KAUPANKÄYNTI: VALTAVAT MUTTA EU:N TASOLLA VIELÄ PITKÄLTİ KÄYTTÄMÄTTÄ OLEVAT MAHDOLLISUUDET

315 miljoonaa
Euroopassa **asuvaa**
käyttää internetiä
päivittäin

Vain **15 % kuluttajista**
ostaa verkossa toisesta
jäsenvaltiosta

Vain **7 % pienistä ja keskisuurista yrityksistä**
myy yli rajojen

[rajat ylittäviä pakettipalveluja](#), jotta yritykset saisivat tuotteitaan toimitettua kuluttajille tavalla, joka hyödyttää kaikkia liiketoimen osapuolia. Selvittääkseen tarkemmin, mitä kansalaiset ja yritykset tarvitsevat ja haluavat, komissio käynnisti asiaa koskevan [kuulemisen](#) toukokuussa.

Maarajoitusten poistaminen

Monet kansalaiset ovat verkko-ostoksia tehdessään joutuneet ns. geoblokkauksen eli maarajoitusten uhriksi. Niillä tarkoitetaan internetissä toimivien myyjien kaupallista käytäntöä, jolla ne joko estävät kuluttajilta pääsyn tietyille verkkosivustolle heidän sijaintinsa perusteella tai uudelleenreitittävät heidät paikalliseen verkkokauppaan, jossa on eri hinnat. Esimerkiksi autovuokraamon asiakas jossakin tietyssä jäsenvaltiossa voi joutua maksamaan samanlaisesta auton vuokrauksesta enemmän kuin jostakin toisesta jäsenvaltiosta tuleva asiakas. Komissio käynnisti syyskuussa [julkisen kuulemisen](#) ymmärtääkseen kuluttajien tarpeet ja voidakseen laatia lainsäädäntöehdotukset käytännön lopettamiseksi, jos käytäntö osoittautuu perusteettomaksi.

Tekijänoikeuslainsäädännön nykyaikaistaminen

Tällä hetkellä EU:n sisällä matkustavilta eurooppalaisilta voidaan evätä elokuvia, urheilulähetyksiä, musiikkia, sähkökirjoja ja pelejä tarjoavat verkkopalvelut, joista he ovat maksaneet kotimaassaan. Esimerkiksi silloin, kun elokuvien ja tv-sarjojen katselun mahdollistavan suosituksen verkkopalvelun alankomaalainen tilaaja matkustaa Saksaan, hän voi katsella vain niitä elokuvia, joita kyseinen yritys tarjoaa saksalaisille asiakkailleen. Jos hän matkustaa Puolaan, hän ei voi katsella kyseisen palveluntarjoajan elokuvia lainkaan, koska palveluntarjoaja ei tällä hetkellä toimi Puolassa. Komissio ehdotti joulukuussa uusia sääntöjä, jotka antavat EU:n asukkailla oikeuden käyttää myös matkustaessaan digitaalista sisältöä, jonka he ovat ostaneet tai tilanneet kotimaassaan. Rajat ylittävän siirrettävyyden – EU:n kuluttajien uuden oikeuden – odotetaan toteutuvan vuonna 2017. Tämä on ensimmäinen osa komission suunnitelmaa EU:n tekijänoikeussääntöjen uudistamiseksi vastaamaan uutta teknologiaa, kuluttajakäyttäytymistä ja markkinaolosuhteita. Komissio esitteli myös [toimintasuunnitelman](#), jossa hahmotellaan vuoden 2016 alkupuoliskolla tehtäviä lainsäädäntöehdotuksia ja poliittisia aloitteita. Komissio haluaa huolehtia siitä, että eurooppalaisille on tarjolla laaja valikoima laillista sisältöä. Samalla on kuitenkin varmistettava, että tekijät ja muut oikeudenhaltijat ovat paremmin suojattuja ja saavat kohtuullisen korvauksen.

Satelliitti- ja kaapelidirektiivin tarkistaminen

Satelliitti- ja kaapelitelevisiotuottajat ovat jo kauan sitten syrjäyttäneet maanpäällisen televisiolähetystoiminnan harjoittajat. Satelliitti- ja kaapelioperaattoreilla onkin usein tarjolla enemmän sisältöä kuluttajille. Mutta pystyvätkö kansalaiset hyödyntämään palveluja parhaalla mahdollisella tavalla? Estääkö vanhentunut tekijänoikeuslainsäädäntö edelleen kansalaisia käyttämästä uutta ja luovaa digitaalista sisältöä? Komission pyrkimyksenä oli määrittää, missä ja miten satelliitti- ja kaapelitelevisiotuottajien olisi selvitettävä tekijänoikeudet, ja tarjota siten laajempi valikoima EU:n laajuista sisältöä, joten se aloitti EU:n sääntöjen muodollisen tarkistamisen. Elokuussa käynnistetyssä [satelliitti- ja kaapelidirektiivien](#) koskevassa [kuulemisessa](#) tiedusteltiin, ovatko säännöt ajan tasalla ja mikä vaikutus olisi sillä, että ne ulotettaisiin kattamaan internetissä tarjottavat televisio- ja radiolähetykset. Tavoitteena on parantaa rajat ylittävien televisiolähetykspalvelujen ja niihin liittyvien verkkopalvelujen saatavuutta koko EU:ssa. Esteiden poistaminen digitaalisilta sisämarkkinoilta palkitsee luojia ja luovuutta ja vahvistaa EU:n radio- ja televisioalaa. Samalla se tuo kuluttajien saataville entistä laajemman valikoiman sisältöä rajojen yli.

Suotuisien olosuhteiden luominen

Lujitetaan luottamusta verkkopalveluihin

Kuluttajat käyttävät yhä isomman osan ajastaan digitaalisilla kanavilla, mutta he eivät edelleenkaan ole varmoja siitä, miten yritykset käsittelevät heidän henkilötietojaan. [Tämä on asia, joka huolestuttaa 72:ta prosenttia internetin käyttäjistä EU:ssa.](#) Käsitelläkseen kansalaisten huolenaihetta sekä parantaakseen verkon turvallisuutta ja lisätäkseen luottamusta siihen parlamentti ja neuvosto

hyväksyivät uudet EU:n tietosuojasäännöt, joita komissio oli alun perin ehdottanut vuonna 2012. Vuoden 2015 lopulla sovittuja sääntöjä ovat muun muassa seuraavat:

- ▶ kaikkialla EU:ssa voimassa olevat samat tietosuojasäännöt, jotka säästävät yrityksiltä vuosittain noin 2,3 miljardia euroa;
- ▶ vahvistetut ja lisätyt oikeudet, kuten oikeus tulla unohdetuksi;
- ▶ EU:n säännöt EU:n alueella – Euroopan unionin ulkopuolelle sijoittautuneiden yritysten on noudatettava EU:n sääntöjä, kun ne tarjoavat palveluja EU:ssa;
- ▶ lisää valtaa riippumattomille kansallisille tietosuojaviranomaisille, jotka voivat tosiasiallisesti määrätä sakkoa yrityksille, jotka rikkovat EU:n tietosuojasääntöjä;
- ▶ ”keskitetty asiointipiste” yrityksiä ja kansalaisia varten – yritykset voivat hoitaa asiansa yhden valvontaviranomaisen kanssa 28:n sijaan.

EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden esittely.

Parlamentti ja neuvosto sopivat myös uusista säännöistä, joilla varmistetaan yhteinen korkeatasoinen verkko- ja tietoturva koko EU:ssa. Tämä on keskeinen osa EU:n kyberturvallisuusstrategiaa – kaikilta jäsenvaltioilta edellytetään kansallisen kyberturvallisuusstrategian laatimista. Lisäksi sovelletaan erityisiä velvoitteita olennaisten palvelujen tarjoajiin muun muassa energia-, liikenne-, pankki- ja terveysaloilla samoin kuin digitaalisia palveluja tarjoaviin yrityksiin, kuten hakukoneisiin, pilvipalvelujen tarjoajiin ja verkkokauppapaikkoihin. Ne veloitetaan toteuttamaan asianmukaisia turvallisuustoimenpiteitä ja ilmoittamaan merkittävistä tietoturvapoikkeamista kansallisille viranomaisille.

Komissio tekee digitaalisten sisämarkkinoiden strategian puitteissa myös yhteistyötä teollisuuden kanssa verkkoturvallisuuden tekniikoiden ja sovellusten alalla.

Komissaari Günther Oettinger San Franciscossa Yhdysvalloissa 23. syyskuuta 2015 järjestetyssä tilaisuudessa, jossa EU:n parhaat aloittelevat ja toimintaansa laajentavat tekniikan alan yritykset kohtasivat Piilaakson edustajia.

Verkkovierailumaksuista luopuminen vuonna 2017

Lokakuussa parlamentti ja neuvosto [sopivat verkkovierailumaksujen lopettamisesta EU:ssa](#) ja hyväksyivät säännöt, joilla suojataan jokaisen EU-kansalaisen oikeus saada sisältöä internetissä ilman syrjintää.

Suunnitelmien mukaan verkkovierailumaksut päättyvät kesäkuussa 2017, jos [tiedetyt säädökset](#) on annettu siihen mennessä. Sen jälkeen matkapuhelinten, älypuhelinten ja taulutietokoneiden käytöstä maksetaan EU:ssa matkustettaessa sama hinta kuin käyttäjän kotimaassa ilman mitään lisämaksuja. Siihen asti käyttäjiltä perittävän lisämaksun enimmäismäärä on 30. huhtikuuta 2016 alkaen 0,05 euroa minuutilta soitetuissa puheluissa, 0,02 euroa jokaisesta lähetetystä tekstiviestistä ja 0,05 euroa megatavulta datansiirrossa. EU:ssa on vuodesta 2007 alkaen jo alennettu puhelujen, tekstiviestien ja tiedonsiirron verkkovierailuhintoja yli 80 prosenttia.

VERKKOVIERAILUT EU:SSA MATKUSTETTAESSA

15. kesäkuuta 2017* alkaen ei ylimääräisiä maksuja

30. huhtikuuta 2016 alkaen kotimaan hinta + enintään

(hinnat euroina ilman arvonlisäveroa)

0,05 puhelut
(minuuttihinta)

0,02 tekstiviestit
(lähetetty)

0,05 data (hinta/MB)

#roaming

* Mikäli tietyt säädökset hyväksytään.

Lähde: Euroopan komissio.

Lokakuussa sovitulla säännöllä EU:n lainsäädäntöön sisällytetään myös [verkon neutraaliuden](#) periaate. Käyttäjät voivat vapaasti saada haluamaansa sisältöä, pääsyä ei enää voida perusteettomasti estää tai hidastaa eikä maksullista priorisointia sallita. Nämä uudet säännöt tulevat voimaan kaikissa jäsenvaltioissa 30. huhtikuuta 2016.

Media- ja televiestintäkehys 2000-lukua varten

Audiovisuaaliala muuttuu, kun otetaan käyttöön uutta teknologiaa, uusia liiketoimintamalleja, tilattavia palveluja sekä uusia katselutapoja, esimerkiksi älypuhelimella. Heinäkuussa komissio käynnisti [julkisen kuulemisen](#) tavoista, joilla EU:n audiovisuaalisen median toimintaympäristöstä voitaisiin tehdä digitaalisen aikakauden tarpeisiin soveltuva. Kuulemisen tulosten perusteella komissio tarkastelee vuonna 2016, olisiko [audiovisuaalisia mediapalveluja koskevaa direktiiviä](#) aiheellista muuttaa ja ajantasaistaa.

Myös kahdesta muusta [vuonna 2015 järjestetystä julkisesta kuulemisesta](#) saatu palaute on komissiolle avuksi, kun se ajantasaistaa EU:n televiestintäalan sääntökirjaa ja määrittää internetin yhteysnopeuksia ja palvelujen laatua, joita vastaajien mielestä tarvitaan vuoden 2020 jälkeen. Komission digitaalisten sisämarkkinoiden strategian tavoitteena on parantaa digitaalista liitettävyyttä EU:ssa ja varsinkin maaseutualueilla. Nopeat, kuitupohjaiset laajakaistaverkot kattavat vain 18

prosenttia maaseutualueista, kun vastaava luku kaupunkialueilla on 62 prosenttia. Vuosina 2014–2020 komissio antaa maaseudun kehittämisohjelmista 2 miljardia euroa tukea lähes 18 miljoonan maaseudun asukkaan tieto- ja viestintäteknikan palvelujen parantamiseen. Tämän tieto- ja viestintäteknologian kattavan aihealueen puitteissa Euroopan aluekehitysrahasto investoi 13,3 miljardia euroa toimiin, joilla parannetaan digitaaliteknologian ja -verkkojen saavutettavuutta koko EU:n alueella. Lisäksi Verkkojen Eurooppa -välineestä on varattu laajakaistainfrastruktuuriin 150 miljoonaa euroa. Komissio ja Euroopan investointipankki voivat tämän määrän turvin rahoittaa lainoja, hankejoukkolainoja ja takauksia televiestintäalan hankerahoitukseen. Kaiken kaikkiaan Verkkojen Eurooppa -välineen laajakaistaa koskevan osan odotetaan saavan liikkeelle noin 1 miljardin euron arvosta investointeja.

Verkkoalustat

Verkkoalustat (hakukoneet, sosiaalinen media, tieto- ja videosivustot, sovelluskaupat jne.) ovat tärkeä osa menestyvää digitaalista taloutta. Niistä on hyötyä sekä kuluttajille että palveluntarjoajille, sillä niiden kautta markkinatoimijat voivat hyödyntää digitoiminnan ja sähköisen kaupankäynnin tarjoamia etuja. Ne ovat myös muuttaneet tapaa, jolla kulttuurisältöjä jaetaan. Syyskuussa käynnistetyn **kuulemisen** tulokset otetaan huomioon arvioinnissa, jossa tarkastellaan verkkoalustojen ja verkossa toimivien välittäjien roolia sekä mahdollisuuksia puuttua internetin laittomaan sisältöön.

Kasvumahdollisuuksien maksimointi

Sähköisten palvelujen etujen hyödyntäminen ja digitaaltaitojen edistäminen

Komission digitaalisten sisämarkkinoiden strategialla tuetaan osallistavaa digitaalista yhteiskuntaa, jossa kansalaisilla on tarvittavat taidot voidakseen tarttua internetin tarjoamiin mahdollisuuksiin ja parantaakseen työnsaantimahdollisuuksiaan. Vuonna 2015 käynnistettiin **neljä uutta digitaaltaitojen ja työllisyyden edistämiseen tähtäävää kansallista koalitiota** Alankomaissa, Belgiassa, Kyproksessa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Tällä hetkellä on toiminnassa **13 kansallista kumppanuutta**. Ne perustuvat **EU:n digitaalialan työllisyyttä edistävään suureen koalitioon**, joka perustettiin vuonna 2013 EU:n digitaalisen osaamisvajeen poistamiseksi.

Sähköisessä hallinnossa käytetään digitaalisia välineitä ja järjestelmiä parempien julkisten palvelujen tarjoamiseksi kansalaisille ja yrityksille. Sen ansiosta kansalaiset, yritykset ja organisaatiot voivat asioida viranomaisten kanssa helpommin, nopeammin ja edullisemmin. Jos sähköinen hallinto otettaisiin käyttöön koko EU:ssa, vuotuiset säästöt voisivat olla yli 50 miljardia euroa. Joulukuussa parlamentti ja neuvosto hyväksyivät **ISA²-ohjelmaa koskevat komission suunnitelmat**. ISA²-ohjelmasta annetaan 131 miljoonaa euroa sellaisten yhteentoimivien digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen, joilla voidaan varmistaa saumaton maiden tai hallinnonalojen rajat ylittävä sähköinen vuorovaikutus EU:n julkishallintojen välillä.

Digitaaliteknologia on mukana päivittäisen elämämme kaikilla osa-alueilla. **Parlamentin ja neuvoston huhtikuussa hyväksymän lainsäädännön** ansiosta kaikki uudet henkilöautot on varustettava eCall-tekniikalla huhtikuusta 2018 alkaen. Vakavan onnettomuuden sattuessa eCall-järjestelmä soittaa automaattisesti yleiseurooppalaiseen hätänumeroon 112. Se ilmoittaa pelastuspalveluille ajoneuvon tarkan sijainnin, onnettomuuden tapahtuma-ajan ja kulkusuunnan (tärkein moottoriteillä), vaikka kuljettaja olisi tajuton tai ei pystyisi itse soittamaan. Kun eCall-järjestelmä on saatu täysin toimintavalmiiksi, se voi komission arvioiden mukaan pelastaa vuosittain satoja henkiä ja auttaa loukkaantuneita saamaan apua nopeammin.

Standardien kehittäminen

Standardit ovat tärkeitä välineitä, joiden avulla eri järjestelmät saadaan toimimaan yhteen. Ne voivat vauhdittaa innovointia ja parantaa EU:n teollisuuden kilpailukykyä. Syyskuussa komissio **pyysi näkemys standardista koskevista painopisteistä** muun muassa pilvipalvelujen, kyberturvallisuuden, sähköisten terveyspalvelujen, älykkäiden liikennejärjestelmien, älykkäiden kaupunkien ja 5G-viestinnän

aloilla. 5G-tekniikalla tarkoitetaan viestintäverkkojen seuraavaa sukupolvea. Se ei ole pelkästään entistä nopeampi, vaan sen varaan rakentuu digitaalinen tulevaisuutemme ja se on perustana biljoonan euron EU:n markkinoille [esineiden internetissä](#). Esineiden internet on käsite, jota käytetään kuvaamaan uusia toimintoja ja sovelluksia, joita ovat esimerkiksi verkkoon liitetyt autot ja älykkäät kodit. Langatonta internetliikennettä on vuoteen 2020 mennessä yli 30 kertaa niin paljon kuin sitä oli vuonna 2010. Se tulee olemaan tosiasia, josta selvittää parhaiten 5G-tekniikan avulla. EU allekirjoitti vuonna 2015 [Kiinan](#) ja [Japanin](#) kanssa merkittävät sopimukset yhteistyön tekemisestä 5G-verkkojen kehittämiseen tähtäävässä globaalissa kilpailussa.

Datavetoisen talouden ja pilvipalvelujen tehokas hyödyntäminen

Ihmiset luovat valtavia määriä dataa tai sitä syntyy mekaanisesti. ”Big data” voi toimia kasvun, innovoinnin ja digitalisoinnin käynnistäjänä. Ennen toimien toteuttamista tällä alalla komissio käynnisti syyskuussa [julkisen kuulemisen](#) kerätäkseen näkemyksiä pohjaksi aloitteille, joilla edistetään datan vapaata liikkuvuutta EU:ssa ja puututaan rajoituksiin, jotka koskevat datan saatavuutta ja datan sijaintipaikkaa. Kuulemisessa käsitellään myös sitä, miten voitaisiin parhaiten helpottaa pilvipalvelujen sertifiointia, pilvipalveluntarjoajan vaihtamista ja ”tutkimusalan pilvipalvelun” luomista. Näillä teknologioilla on keskeinen osa EU:n tulevaisuuden teollisuudessa. Myös EU:n toimielimet ovat itse sitoutuneet käyttämään pilvipalveluja. Joulukuussa [komissio valitsi useita yrityksiä](#) tarjoamaan erilaisia pilviteknologiaan perustuvia IT-palveluja kaikille EU:n toimielimille vuonna 2016.

”Viimeaikaiset geopolittiset tapahtumat ovat muistuttaneet meitä voimallisesti siitä, että Eurooppa on liian suuressa määrin riippuvainen polttoaineiden ja kaasun tuonnista. Sen vuoksi haluan uudistaa Euroopan energiapolitiikkaa ja organisoida sen avulla uuden Euroopan energiaunionin.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Joustava energiaunioni ja tulevaisuuteen suuntautuva ilmastonmuutospolitiikka

EU ryhtyi toimeen heti vuoden 2015 alussa ja sitoutui toimittamaan turvallista ja edullista energiaa kansalaisilleen ja yrityksille ja torjumaan samalla ilmastonmuutoksen syitä. Se käynnisti helmikuussa energiaunionin tavoitteenaan auttaa kuluttajia säästämään rahaa ja energiaa, auttaa ympäristöä ja varmistaa energian toimitusvarmuus. Useita siihen liittyviä ehdotuksia esitettiin heinäkuussa. Ne liittyivät EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistamiseen, energiamerkintöjen selkiyttämiseen ja kuluttajien aseman parantamiseen. Komissio käynnisti myös julkisen kuulemisen sähkömarkkinoiden uudesta rakenteesta.

Komissio esitti helmikuussa tiedonannon siitä, miten sähköverkkojen 10 prosentin

yhteenliitöntätavoite voidaan saavuttaa kaikissa jäsenvaltioissa vuoteen 2020 mennessä. Vuoden 2015 loppuun mennessä oli jo julkistettu useita yhteenliitöntähankkeita, joilla yhdistetään Baltian maat pohjoisessa, Pyreneiden niemimaa etelässä ja Malta muuhun EU:hun.

Komissio hyväksyi syyskuussa uuden strategisen energiateknologiasuunnitelman. Sen tavoitteena on nopeuttaa vähähiilisten teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa.

Marraskuussa komissio antoi energiaunionin tilasta katsauksen, jossa esitettiin energiaunionia koskevan puitestrategian hyväksymisen jälkeen tapahtunut edistyminen. Sen täytäntöönpano edellyttää kuitenkin lisäponnisteluja, ja vuosi

2016 on ratkaisevan tärkeä energiaunionin toteuttamisen kannalta.

Lisäksi EU:lla oli keskeinen rooli välittäjänä, kun saatiin aikaan maailman ensimmäinen yleismaailmallinen, oikeudellisesti sitova ilmastopöytäkirja, jonka 195 maata hyväksyi joulukuussa Pariisissa. Sopimuksessa esitetään maailmanlaajuinen toimintasuunnitelma, jotta maailmassa voitaisiin välttää vaarallinen ilmastonmuutos ja rajoittaa lämpötilan nousu selvästi alle kahteen celsiusasteeseen. Lisäksi se antoi selkeän viestin sijoittajille, yrityksille ja päättäjille siitä, että maailmanlaajuinen siirtyminen puhtaaseen energiaan on tullut jäädäkseen ja että resurssit on siirrettävä pois saastuttavista fossiilisista polttoaineista.

Energiaunioni: varmaa, kestävää, kilpailukykyistä ja kohtuuhintaista energiaa kaikille EU:n asukkaille

Komissio hyväksyi helmikuussa [energiaunionistrategian](#). Se perustuu [Euroopan energiaturvallisuusstrategiaan](#) ja EU:n [vuoteen 2030 ulottuviin ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin](#). EU:n valtion- tai hallitusten päämiehet olivat lokakuussa 2014 sopineet tavoitteesta vähentää EU:n kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna samoin kuin EU:n laajuisesta sitovasta tavoitteesta nostaa uusiutuvien energialähteiden osuus vähintään 27 prosenttiin sekä tavoitteesta parantaa energiatehokkuutta vähintään 27 prosenttia verrattuna ennusteisiin. Tehokkuustavoitetta tarkistetaan vuoteen 2020 mennessä pitäen mielessä EU:n 30 prosentin taso. Ottaen huomioon täysin toimivien ja yhteenliitettyjen energian sisämarkkinoiden perustavanlaatuisen merkityksen EU:n johtajat sopivat myös sähköverkkojen yhteenliittämisen 10 prosentin vähimmäistavoitteesta jäsenvaltioiden välillä vuoteen 2020 mennessä. Pyrkimyksenä on nostaa tätä tavoitetta 15 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Energiaunionin perimmäisenä tavoitteena on tarjota EU:n kuluttajille ja yrityksille varma, kestävä ja kilpailukykyinen energiansaanti. Kuluttajille olisi tarjottava kohtuullisia hintoja ja lisää kilpailua ja valinnanvaraa, jotta voidaan säästää rahaa ja energiaa.

Energiaunionin avulla pyritään myös torjumaan ilmastonmuutosta siirtymällä vähähiiliseen ja ympäristöystävälliseen talouteen. Komissio julkaisi helmikuussa [tiedonannon, jossa esitetään visio Pariisissa joulukuussa tehtävästä maailmanlaajuisesta ilmastopöytäkirjasta](#).

EU tuo 53 prosenttia käyttämästään energiasta, ja jotkin sen jäsenvaltiot ovat riippuvaisia kaasun tuonnista yhdeltä toimittajalta. Energialähteiden ja -toimittajien monipuolistaminen on keskeinen keino parantaa energian toimitusvarmuutta unionissa ja säilyttää unionin kilpailukyky. Saadakseen hajautettua hankintojaan tarpeellisessa määrin EU pyrkii etsimään uusia polttoaineiden toimitusalueita muualta maailmasta, hyödyntämään uutta teknologiaa, kehittämään kotimaisia energialähteitä (mukaan luettuna biomassa, sellaisena kuin se esitetään [EU:n metsästrategiassa](#)) ja parantamaan infrastruktuureja, joilla uusia energian hankintalähteitä saadaan käyttöön.

Energiaunionin toteuttamista hidastavat markkinoiden todellisen yhdentymisen tiellä olevat itsepin-
naiset esteet sekä kansallisten toimintamallien hajanaisuus ja EU:n yhteisen rintaman puuttuminen EU:n ulkopuolisiin maihin nähden.

Energiaunionistrategiassa on näin ollen viisi ulottuvuutta:

- ▶ energiaturvallisuus, solidaarisuus ja luottamus;
- ▶ täysin yhdentyneet EU:n energiamarkkinat;
- ▶ energiatehokkuus hillitsemässä kysyntää;
- ▶ vähähiiliseen talouteen siirtyminen;
- ▶ tutkimus, innovointi ja kilpailukyky.

Jotta energiaunionin toteuttamisessa onnistuttaisiin kaikissa jäsenvaltioissa, tulevana vuosina tarvitaan monenlaisia aloitteita niin EU:n kuin jäsenvaltioidenkin tasolla.

EU:n koheesiopolitiikka edistää energiaunionin tavoitteiden toteutumista kentällä. Euroopan rakenne- ja investointirahastoista on annettu käyttöön yli 110 miljardia euroa. Osa tästä rahoituksesta on osoitettu vähähiilisen talouden rahoittamiseen koko EU:ssa, mukaan lukien investoinnit kestäväan energiaan ja multimodaaliseen kaupunkiliikenteeseen. Huomattavaa tukea on lisäksi saatavilla energiatehokkaaseen ja vähähiiliseen liikenteeseen liittyviin investointeihin ja jonkin verran tukea laajamittaiselle älykkäälle energiainfrastruktuurille.

Energiaunionistrategian hyväksymisen jälkeen komission varapuheenjohtaja Maroš Šefčovič päätti vuonna 2015 vierailla kaikissa jäsenvaltioissa tuodakseen energiaunionin perusajatukset paremmin jäsenvaltioiden ja sidosryhmien tietoisuuteen. Energiaunionikierroksella voitiin käydä keskustelua hallitusten, kansallisten parlamenttien, energia-alan ja muun teollisuuden sekä työmarkkinaosapuolten, kuluttajien ja opiskelijoiden kanssa.

Ensimmäisessä energiaunionin tilaa koskevassa katsauksessa, jonka komissio antoi marraskuussa ja jossa tarkasteltiin edeltävien yhdeksän kuukauden aikana tapahtunutta edistymistä, määritettiin keskeiset toiminta-alat vuodeksi 2016 ja esitettiin poliittisia päätelmiä EU:n, jäsenvaltioiden ja alueiden tasolla. Katsauksesta kävi ilmi, että vähähiiliseen talouteen siirtymisen (myös uusiutuvan energian avulla) ja energiaturvallisuuden lisäksi energiaunionistrategia tuotti tulosta energiatehokkuuden,

VALTA KULUTTAJILLE

Tulevat sähkömarkkinat hyödyttävät kuluttajia

Osta energiatehokkaita tuotteita, säästö jopa

465 euroa vuodessa

Selkeät ja säännölliset laskutustiedot – mukauta kulutusta ja säästä jopa

10 % vuodessa

Tuota oma sähkösi –

säästä

sähkölaskussa.

Ylimäärää? Myy

verkkoon, **saat**

voittoa

Vertaile eri toimittajien helpotajuisia tarjouksia. Vaihda toimittajaa ja

säästä satoja euroja vuodessa

Tunne oikeutesi

Pidä puolesi

ec.europa.eu/energy-consumers

Hanki älymittari, käytä sähköä halvimpaan aikaan ja säästä jopa

30 % vuodessa

#EnergyUnion

energian sisämarkkinoiden sekä tutkimuksen, innovoinnin ja kilpailukyvyn osalta. Lisäksi todettiin, että vielä on paljon tehtävää, jotta energiaunionin tavoitteet voitaisiin saavuttaa täysimääräisesti.

Keskeinen väline energiaunionin toteuttamisessa on luotettava ja avoin hallintomekanismi. Katsauksessa annettiin jäsenvaltioille ohjeita yhdenmukaisen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien laatimisesta kaudeksi 2021–2030.

EU:n energiajärjestelmän muuttaminen

Komissio esitti heinäkuussa aloitteita, joilla vahvistetaan energian kuluttajien asemaa, uudistetaan EU:n sähkömarkkinoita, tarkistetaan EU:n päästökauppajärjestelmää ja päivitetään energiamerkintöjä.

Energian kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

Komission ehdotukset perustuvat kolmen pilarin strategiaan:

- ▶ autetaan kuluttajia säästämään rahaa ja osallistumaan aktiivisesti markkinoille parantamalla tiedotusta ja tarjoamalla laaja valikoima toimia;
- ▶ lisätään kuluttajien luottamusta ja suojaa energiaan liittyvien oikeuksien sekä tiedonhallinnan, tietosuojan, yksityisyyden suojan ja turvallisuuden keinoin;
- ▶ helpotetaan kuluttajien aktiivista roolia hyödyntämällä täysimääräisesti yhteentoimivaa älykästä teknologiaa.

Sähkömarkkinoiden uusi rakenne

Energiaunionistrategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää EU:n sähköjärjestelmän perusteellista muuttamista. Komission tiedonannolla [EU:n sähkömarkkinoiden uudesta rakenteesta](#) käynnistettiin julkinen kuuleminen siitä, millainen sähkömarkkinoiden uuden rakenteen tulisi olla. Kuulemisen tuloksia käytetään energiaturvallisuuden vahvistamiseen, kuluttajien odotusten täyttämiseen ja todellisen hyödyn saamiseen uudesta teknologiasta. Niiden avulla voidaan myös löytää keinoja, joilla voidaan helpottaa investointeja erityisesti uusiutuviin energialähteisiin.

Tulevia tarpeita vastaava EU:n päästökauppajärjestelmä

Komissio ehdotti heinäkuussa EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistamista vuoden 2020 jälkeistä ajanjaksoa silmällä pitäen sen varmistamiseksi, että järjestelmä voi täysipainoisesti auttaa

EU:N PÄÄSTÖKAUPPAJÄRJESTELMÄ

Lähde: Euroopan komissio.

vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä seuraavan vuosikymmenen aikana. Ehdotus oli ensimmäinen lainsäädäntötoimi, jolla pannaan täytäntöön [EU:n sitoumus vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 40 prosenttia EU:n sisällä vuoteen 2030 mennessä](#). Ehdotus oli voimakas signaali kansainväliselle yhteisölle Pariisin ilmastihuippukokouksen alla.

Ehdotus sisältää kolme keskeistä osatekijää: päästöleikkausten vauhdittaminen vuoden 2020 jälkeen, paremmin kohdennetut säännöt päästöoikeuksien jakamiseksi maksutta teollisuudelle kansainvälisen kilpailukyvyn turvaamiseksi sekä rahoitusruiske vähähiiliseen innovointiin ja energiasektorin uudistamiseen.

Energiamerkintöjä selkiyttävä tarkistus

EU:n energiamerkinnöillä on niiden 20 vuotta sitten tapahtuneesta käyttöönotosta lähtien kannustettu kehittämään yhä energiatehokkaampia tuotteita. Tämän seurauksena nykyisestä energiamerkinnästä on tullut liian monimutkainen. Vuonna 2015 [komissio ehdotti palaamista alkuperäiseen A-G-energiamerkintäasteikkoon](#), joka on yksinkertaisempi ja jonka kuluttajat ymmärtävät hyvin.

Strateginen energiateknologiasuunnitelma

Komissio hyväksyi syyskuussa uuden [strategisen energiateknologiasuunnitelman](#), jonka alustava talousarvio on 71,5 miljardia euroa. Sillä pyritään parantamaan vähähiilisiä ja uusia teknologioita ja alentamaan kustannuksia koordinoimalla tutkimusta ja auttamalla hankkeiden rahoittamisessa.

Uudistetussa suunnitelmassa, joka muodostaa EU:n energia- ja ilmastopolitiikan teknologisen ulottuvuuden, ehdotetaan kymmentä kohdennettua tutkimus- ja innovointitoimea. Näillä autetaan nopeuttamaan energiajärjestelmän muutosprosessia ja luodaan samalla uusia työpaikkoja ja kasvua. Käyttöön otetaan tehokkaampi ja yksinkertaisempi hallintorakenne kansallisten hallitusten, teollisuuden ja tutkimuslaitosten välisen koordinaation lisäämiseksi. Riskirahoituksen saatavuutta parannetaan, jotta voidaan tukea uusia innovaatioita ja tuoda uutta teknologiaa markkinoille.

Yhteenliitetyt energiamarkkinat

Komissio esitti helmikuussa osana energiaunionistrategiaa tiedonannon siitä, miten [sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliitännätavoite](#) voidaan saavuttaa kaikissa jäsenvaltioissa vuoteen 2020 mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisella jäsenvaltiolla olisi oltava käytössä sähkökaapelit, joiden ansiosta vähintään 10 prosenttia niiden voimalaitosten tuottamasta sähköstä voidaan siirtää rajojen yli naapurijäsenvaltioihin. Yhteensä 22 jäsenvaltiota on jo hyvää vauhtia saavuttamassa tämän tavoitteen, mutta yhteenliitännöitä tarvitaan edelleen lisää tietyillä alueilla.

Komission puheenjohtaja allekirjoitti maaliskuussa yhdessä Espanjan ja Portugalin pääministerien ja Ranskan presidentin kanssa Madridin julistuksen. Julistus tasoittaa tietä Pyreneiden niemimaan liittämiseksi paremmin muun EU:n energiamarkkinoihin. Uusi Lounais-Euroopan alueellinen korkean tason ryhmä varmistaa Madridin julistuksessa yksilöityjen keskeisten infrastruktuurihankkeiden edistymisen säännöllisen seurannan ja antaa tarvittavaa tukea rakentamisen helpottamiseksi.

Huhtikuussa Maltan ja Italian pääministerit vihkivät virallisesti käyttöön sähköyhdysjohdon, jolla nämä kaksi jäsenvaltiota yhdistetään toisiinsa. Tämän seurauksena Malta on nyt liitetty eurooppalaiseen energiaverkkoon.

(Istumassa vasemmalta oikealle)
Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker, Ranskan presidentti François Hollande, Espanjan pääministeri Mariano Rajoy ja Portugalin pääministeri Pedro Passos Coelho allekirjoittivat 4. maaliskuuta 2015 Espanjassa Madridin julistuksen, jolla parannetaan Iberian niemimaan ja EU:n energiamarkkinoiden yhteyksiä.

Heinäkuussa EU:n jäsenvaltiot sopivat 20 tärkeimpään Euroopan laajuiseen energiainfrastruktuuri-hankkeeseen investoimisesta [Verkojen Eurooppa -välineestä](#). Välineestä on käytettävissä 5,35 miljardia euroa energiainfrastruktuurin tukemiseen vuosina 2014–2020. Toinen ehdotuspyyntö julkaistiin kesäkuussa, ja sen ohjeellinen talousarvio on 550 miljoonaa euroa.

Lokakuussa allekirjoitettiin avustussopimus Puolan ja Liettuan välisen kaasuyhdysputken rakentamisesta, mihin päättyy Itämeren alueen eristyneisyys.

Viron pääministeri Taavi Rõivas, Liettuan presidentti Dalia Grybauskaitė, Latvian pääministeri Laimdota Straujuma, Puolan pääministeri Ewa Kopacz ja Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker ilmoittivat Brysselissä 15. lokakuuta 2015 kaasuputkihankkeesta Puolan ja Liettuan välillä.

Marraskuussa komissio hyväksyi luettelon 195 tärkeimmästä energiainfrastruktuurihankkeesta. Nämä ovat [yhteistä etua koskevia hankkeita](#), ja niillä autetaan saavuttamaan EU:n energia- ja ilmastotavoitteet. Hankkeisiin sovelletaan nopeutettuja lupamenettelyjä, ja niitä koskevia lainsäädännöllisiä edellytyksiä parannetaan. Ne voivat saada rahoitustukea Verkojen Eurooppa -välineestä.

Joulukuussa vihittiin virallisesti käyttöön kaksi uutta sähköverkkojen yhteenliitintä, jotka yhdistävät Liettuan Puolaan ja Ruotsiin. LitPol Link -hanke yhdistää Alytusin Liettuaan ja Klaipėdän Puolaan ja Nord-Balt yhdistää Nybron Ruotsissa Klaipėdään Liettuaan. Baltian maiden sähkömarkkinat liitetään nyt ensimmäistä kertaa Ruotsin ja Puolan sähköverkkoihin, jolloin Baltian maat ja Puola voivat päästä 10 prosentin yhteenliitintätavoitteeseen.

Ilmastonmuutos ja Pariisin sopimus

Joulukuussa 195 maata hyväksyi maailman ensimmäisen yleismaailmallisen, oikeudellisesti sitovan ilmastositoumuksen. Sopimus, joka allekirjoitettiin EU:n ponnistelujen ansiosta, velvoittaa kaikki maat toteuttamaan toimia kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, jotta maapallon lämpötilan nousu saadaan rajoitettua "selvästi alle" kahteen celsiusasteeseen esiteollisella kaudella verrattuna ja jotta voidaan välttää ilmastonmuutoksen vaaralliset vaikutukset.

Uudessa maailmanlaajuisessa ilmastopöytäkirjassa, jolla nopeutetaan siirtymistä vähähiiliseen maailmantalouteen, huipentuvat kansainvälisen yhteisön jo vuosia jatkuneet ponnistelut saada aikaan maailmanlaajuinen, monenvälinen ilmastopöytäkirja.

Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltion edustaja, Luxemburgin ympäristöministeri Carole Dierckx (kolmas vasemmalta) ja komissaari Miguel Arias Cañete (neljäs oikealta) johtavat korkean tavoitetasen koalition edustajia Pariisin ilmastokokouksessa Ranskassa 12. joulukuuta 2015.

Kioton pöytäkirjaan osallistuminen oli vähäistä eikä Kööpenhaminassa päästy vuonna 2009 sopimukseen, minkä siivittämänä EU kokosi yhteen laajan joukon kehitysmaita ja kehittyneitä maita kunnianhimoisempien tavoitteiden taakse. Tämä liittoutuma vaikutti Pariisin konferenssin onnistumiseen.

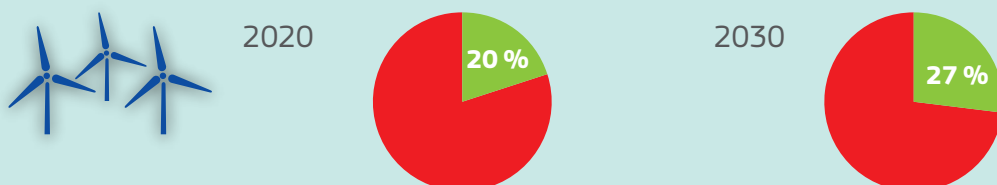
Maiden antamat päästövähennyksiä koskevat sitoumukset, jotka tunnetaan suunniteltuna kansallisesti päätettävänä panostuksena, olivat merkittävä läpimurto. Sitoumuksia alettiin antaa hiljalleen maaliskuussa, ja EU:sta tuli ensimmäinen merkittävä talous, joka esitti oman panoksensa. EU sitoutui sitovaan koko talouden laajuiseen tavoitteeseen vähentää päästöjä vähintään 40 prosenttia vuoteen

KUNNIAHIMOINEN ILMASTOPOLITIikka VUOTEEN 2030 MENNESSÄ

Kasvihuonekaasupäästöjä leikataan vähintään **40 %**

Uusiutuvien energialähteiden osuudeksi **27 %**

Energiatehokkuutta parannetaan vähintään **27 %**

2030 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoihin. Pariisin konferenssin päättymiseen mennessä lähes kaikki maailman maat olivat esittäneet kattavia päästöjen vähentämissuunnitelmia, monet ensimmäistä kertaa. Tämä oli ennennäkemätön poliittisen tahdon osoitus, joka merkitsi selkeää siirtymistä harvojen osallistumisesta kaikkien osallistumiseen.

Hallitukset sopivat Pariisissa seuraavista keskeisistä näkökohdista:

- ▶ Pitkän aikavälin tavoitteena on rajoittaa maapallon keskilämpötilan nousu ”selvästi alle” kahteen celsiusasteeseen esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna ja jatkaa pyrkimyksiä nousun rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen.
- ▶ Maailmanlaajuisten kasvihuonekaasupäästöjen huippu pyritään ohittamaan ”niin pian kuin mahdollista” ja toteuttamaan sen jälkeen nopeasti vähennyksiä parhaan saatavilla olevan tutkimustiedon mukaisesti kasvihuonekaasujen lähteiden ja nielujen välisen tasapainon saavuttamiseksi tämän vuosisadan jälkimmäisellä puoliskolla.
- ▶ Maat asettavat yhdessä viiden vuoden välein kunnianhimoisempia päästövähennystavoitteita tieteen edellyttämällä tavalla.
- ▶ Maat tiedottavat toisilleen ja julkisuudessa, miten hyvin ne ovat edenneet tavoitteidensa toteuttamisessa, jotta varmistetaan avoimuus ja valvonta.
- ▶ Kehittyneet maat jatkavat voimassa olevan yhteisen tavoitteen toteuttamista eli ne pyrkivät mobilisoimaan vuosittain 100 miljardia Yhdysvaltain dollaria kehitysmaiden ilmastotoimien tukemiseksi vuoteen 2020 saakka. Tavoitetta on tarkoitus jatkaa vuoteen 2025, jolloin vahvistetaan uusi yhteinen tavoite.

EU sitoutunut lisäämään kehitysmaiden ilmastorahoitustukea

EU ja sen jäsenvaltiot antoivat 14,5 miljardia euroa vuonna 2014 auttaakseen kehitysmaita vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja sopeutumaan ilmastonmuutoksen seurauksiin. Kyseessä on rahoituksen huomattava kasvu, mikä osoittaa EU:n pyrkivän vakaasti tekemään oman osuutensa, jotta päästäisiin vuonna 2009 asetettuun tavoitteeseen eli ohjaamaan vuosittain 100 miljardia Yhdysvaltain dollaria teollisuusmaista kehitysmaihiin vuoteen 2020 mennessä. Vuosina 2014–2020 vähintään 20 prosenttia EU:n talousarviosta käytetään hankkeisiin, jotka liittyvät ilmastotoimiin. Keskimäärin 2 miljardin euron suuruisella vuosittaisella julkisella rahoituksella tuetaan toimia kehitysmaissa vuosina 2014–2020.

EU:n rahoitus ilmastotoimiin.

EU:n kansalaiset kannattavat yhteisiä maailmanlaajuisia toimia ilmastomuutoksen torjumiseksi

Vain muutama päivä ennen Pariisin huippukokousta julkaistusta [ilmastonmuutosta käsitelleestä erityisestä eurobarometrikyselystä](#) kävi ilmi, että ilmastomuutos on edelleen keskeinen huolenaihe, sillä 91 prosenttia EU:n väestöstä pitää sitä vakavana ongelmana. Useampi kuin yhdeksän

kymmenestä Euroopan unionin asukkaasta (93 %) on sitä mieltä, että ilmastonmuutoksen torjunta voi olla tehokasta vain, jos kaikki maailman maat toimivat yhdessä.

Ilmastonmuutos – EU:n toimet.

”Sisämarkkinat ovat Euroopan paras valtti globalisaation lisääntyessä. Sen vuoksi haluan, että seuraava komissio hyödyntää sisämarkkinoiden vahvuuksia ja potentiaalia kaikilta osin.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Syvennämät ja oikeudenmukaisemmat sisämarkkinat ja lujempi teollisuuspohja

Komissio esitteli vuonna 2015 suunnitelmat, joiden avulla EU:n sisämarkkinoita voidaan kehittää niiden vahvuuksien pohjalta ja niiden potentiaalia saadaan hyödynnettyä täysimääräisesti. Sisämarkkinat parantavat jo nyt monien tuotteiden ja palvelujen saatavuutta, alentavat hintoja, tarjoavat enemmän liiketoimintamahdollisuuksia ja takaavat turvallisuuden ja ympäristönsuojelun korkean tason.

Komissio jatkaa sisämarkkinoiden kehittämistä, jotta EU:n yritykset ja teollisuus voivat menestyä globaalissa taloudessa. Lokakuussa komissio käynnisti sisämarkkinastrategian,

jonka tavoitteena on luoda uusia mahdollisuuksia kuluttajille ja yrityksille.

Syksyllä komissio käynnisti pääomamarkkinaunionin ja esitti siihen liittyvän toimintasuunnitelman, johon sisältyy 33 toimenpidettä. Niillä parannetaan pienten yritysten mahdollisuuksia hyödyntää pääomamarkkinoita ja saada tarvitsemaansa rahoitusta. Rahoituksen saanti on olennaista EU:n rahoitusvakauden kannalta.

EU tarvitsee myös oikeudenmukaisen ja tehokkaan järjestelmän yritysten voittojen verottamiseen. Se auttaisi jakamaan verorasituksen tasapuolisesti ja edistäisi kestäväää kasvua ja

investointeja. Lisäksi se monipuolistaisi rahoituslähteitä ja vahvistaisi talouden kilpailukykyä. Maaliskuussa komissio teki ehdotuksen toimenpidepaketista, jonka tarkoituksena on lisätä yhtiöverotuksen avoimuutta. Sen jälkeen kesäkuussa esitettiin toimintasuunnitelma, jonka tavoitteena on kattavan lähestymistavan muodostaminen oikeudenmukaisen ja tehokkaan yhtiöverotuksen varmistamiseen. Vuoden aikana komissio käynnisti valtiontukisääntöjen perusteella tutkimuksia selvittääkseen, olivatko tietyt jäsenvaltiot myöntäneet veroetuuksia valikoiduille yrityksille.

Sisämarkkinastrategia

Sisämarkkinat helpottavat tavaroiden, palvelujen, pääoman ja ihmisten liikkumista. Ne tarjoavat mahdollisuuksia ammatinharjoittajille ja yrityksille sekä enemmän valinnanvaraa ja halvempia hintoja kuluttajille. Niiden ansiosta ihmiset voivat matkustaa, asua, työskennellä ja opiskella missä haluavat. Nämä mahdollisuudet eivät kuitenkaan aina toteudu, koska sisämarkkinasääntöjä ei tunneta tai panna täytäntöön tai yksinkertaisesti siksi, että mahdollisuuksien tiellä on tarpeettomia esteitä. Komissio hyväksyi lokakuussa **sisämarkkinastrategian**, jossa ehdotetaan useita tähän liittyviä toimia. Mahdollisuudet voidaan hyödyntää antamalla yhteisöllisen kuluttamisen tasapainoiselle kehittämiselle tilaisuus, auttamalla pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja aloittelevia yrityksiä kasvamaan, teemmällä rajattomista palvelumarkkinoista totta käytännössä, puuttumalla vähittäiskaupan alalla sovellettaviin rajoituksiin ja ehkäisemällä kuluttajiin ja yrittäjiin kohdistuvaa syrjintää. Strategian avulla voidaan myös uudenaikaistaa EU:n standardointijärjestelmää, lisätä julkisia hankintoja koskevaa avoimuutta, tehokkuutta ja vastuuvollisuutta sekä vahvistaa EU:n teollis- ja tekijänoikeuspuutteita. Kaiken tämän on tarkoitus tuoda konkreettista hyötyä kansalaisten päivittäiseen elämään.

Sisämarkkinastrategia.

Strategiassa keskitytään palvelu- ja tuotemarkkinoihin. Sillä täydennetään komission toimia, joilla **vauhditetaan investointeja**, parannetaan kilpailukykyä ja **rahoituksen saantia**, varmistetaan asianmukaisesti toimivat **energian sisämarkkinat** ja hyödynnetään **digitaalisten sisämarkkinoiden** tarjoamat mahdollisuudet.

Sisämarkkinoiden yhdentyminen

Vuoden 2015 kertomuksessa sisämarkkinoiden yhdentymisestä ja kilpailukykyvystä, jonka komissio antoi lokakuussa, esitetään syvälinen analyysi EU:n taloudellisen yhdentymisen ja kilpailukyvyn tilanteesta. EU:ssa oli vuoden aikana nähtävissä selviä merkkejä talouden elpymisestä, mutta paluu kestäväpohjaisen talouskasvun tielle edellyttää kohdennettuja uudistuksia. Kertomuksesta käy ilmi, että rakenteelliset ja käyttäytymiseen ja sääntelyyn liittyvät esteet haittaavat edelleen sisämarkkinoiden yleistä toimivuutta. Paljon voidaan saada aikaan jo pelkästään parantamalla nykyisten sääntöjen täytäntöönpanoa ja niiden noudattamisen valvontaa erityisesti palvelumarkkinoilla.

Pääomamarkkinaunioni

Vuonna 2015 komissio teki **pääomamarkkinaunionia** koskevan ehdotuksen, jonka tavoitteena on parantaa rahoitusmarkkinoiden kykyä palvella reaalielämää. Aloitteella muun muassa vähennetään rahoitusmarkkinoiden hajanaisuutta, monipuolistetaan rahoituslähteitä, vahvistetaan rajat ylittäviä pääomavirtoja ja parannetaan yritysten, etenkin pienten ja keskisuurten yritysten, rahoituksen saantia.

Rahoitusta Euroopan kasvuun.

Pääomamarkkinaunionin tavoitteena on tarjota uusia sijoitusmahdollisuuksia ja siten vahvistaa EU:n taloutta ja tuoda hyötyjä EU:n kuluttajille. Komission [vihreä kirja](#) pääomamarkkinaunionin muodostamisesta julkaistiin helmikuussa. Syyskuussa esitettiin [pääomamarkkinaunionia koskeva toimintasuunnitelma](#), jonka avulla on tarkoitus edistää kolmella keskeisellä toimintaloikolla. Ensimmäisessä toimintaloikossa keskitytään parantamaan kaikkien yritysten ja erityisesti startup-yritysten, pienten ja keskisuurten yritysten sekä infrastruktuurihankkeiden rahoituksen saantia. Toisessa loikossa on keskeisenä tavoitteena lisätä ja monipuolistaa rahoituslähteitä, joita sijoittajat EU:ssa ja eri puolilla maailmaa tarjoavat. Kolmannessa toimintaloikossa on kyse markkinoiden toiminnan parantamisesta niin, että yhteydet sijoittajien ja rahoituksen tarvitsijoiden välillä ovat tehokkaampia ja toimivampia niin jäsenvaltioiden sisällä kuin rajojen yli.

Lisäksi komissio antoi [arvopaperistamista koskevat ehdotukset](#), joilla pyritään vapauttamaan pankkien pääomaa uutta luotonantoa varten. Komissio esitteli [infrastruktuurihankkeiden kohtelua koskevat uudet säännöt](#), joilla edistetään investointeja, käynnisti [riskipääomaa, katettuja joukkovelkakirjalainoja ja vähittäisrahoituspalveluja](#) koskevat kuulemiset ja julkaisi [finanssilainsäädännön kumulatiivisia vaikutuksia](#) koskevan kannanottopyynnön. [Esitejärjestelmän uudistamista koskevan ehdotuksensa](#) komissio esitti marraskuussa. Sen tarkoituksena on helpottaa yritysten pääoman hankintaa koko EU:n alueelta ja auttaa siten niiden kasvua sekä varmistaa tehokas sijoittajansuoja. Neuvosto hyväksyi arvopaperistamisehdotuksia koskevan yleisnäkemyksen joulukuussa.

Komissaari Jonathan Hill (eturivissä viides oikealta) Lontoon pörssin avajaisseremoniassa Yhdistyneessä kuningaskunnassa 2. lokakuuta 2015.

Lisää avoimuutta ja kilpailua julkisiin hankintoihin

Tavaroihin, urakoihin ja palveluihin käytettyjen julkisten varojen osuus on noin 18 prosenttia EU:n bruttokansantuotteesta, joten julkisilla hankinnoilla on ratkaiseva merkitys EU:n talouden elpymisen kannalta. Avoimet ja kilpaillut julkiset hankinnat sisämarkkinoilla luovat liiketoimintamahdollisuuksia EU:n yrityksille ja edistävät työpaikkojen luomista.

Komissio antoi syyskuussa kansallisille, alueellisille ja paikallisille viranomaisille ohjeistusta sovellettavista [EU:n hankintasäännöistä](#). Ohjeistuksen tarkoituksena on auttaa viranomaisia reagoimaan nopeasti kriisitilanteissa ja täyttämään tarvittaessa välittömimmät asumiseen, tavarahankintoihin ja avustukseen liittyvät tarpeet.

Komissio tuki ja edisti edelleen sähköisiin hankintoihin ja sähköiseen laskutukseen siirtymistä jäsenvaltioissa. Siihen kuuluvat avustuksina myönnettävät suorat tuet Verkkojen Eurooppa -välineestä sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastoista tieto- ja viestintätekniikkajärjestelmien kehittämis- ja yhteentoimivuuden parantamista varten kaikkialla EU:ssa.

Työntekijöiden liikkuvuuden helpottaminen

Huolimatta siitä, että yli 8 miljoonaa EU:n kansalaista työskentelee kotijäsenvaltionsa ulkopuolella, työpaikan löytäminen ulkomailta ja ammattipätevyyden tunnustetuksi saaminen ei ole aina helppoa. Vuonna 2015 komissio pyrki kehittämään EU:n työmarkkinoita ja helpottamaan ammatinharjoittajien työskentelyä muussa EU-jäsenvaltiossa kuin kotivaltiossaan.

Ammattitaidon ja avointen työpaikkojen tehokas ja nopea yhteensovittaminen on ensisijainen tavoite. Sen avulla kansalaiset ja yritykset koko EU:ssa voivat hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla työvoiman kansallisen ja rajat ylittävän liikkuvuuden taloudellista potentiaalia. [EURES-portaalin](#) kautta työntekijät pääsevät helposti tietokantaan, joka sisältää kaikkien jäsenvaltioiden julkisten työvoimapalvelujen tiedot avoimista työpaikoista, joihin heidän työhakemuksensa voidaan täsmäyttää verkossa. Vuoden kuluessa parlamentti ja neuvosto hyväksyivät komission ehdotuksen yhteistyön lujittamisesta tällä alalla.

Uuden [eurooppalaisen ammattikortin](#) ansiosta tiettyjen ammattien harjoittajien, kuten sairaanhoitajien, farmaseuttien, fysioterapeuttien ja kiinteistönvälittäjien, on entistä helpompaa työskennellä muussa jäsenvaltiossa kuin kotimaassaan. Vuonna 2016 ammattihenkilöt voivat käyttää korttia todisteena siitä, että he ovat läpäisseet hallinnolliset tarkistukset ja että heidän ammattipätevyytensä on tunnustettu vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Samaan aikaan komissio ottaa käyttöön varoitusmekanismi, jolla suojellaan ihmisiä ammatinharjoittajilta, joilla ei ole alansa pätevyyttä. Tätä varten komissio antoi kesäkuussa soveltamisasetuksen ja teki yhteistyötä kaikkien jäsenvaltioiden kanssa, jotta kortti olisi käyttövalmis tammikuussa 2016.

[Esteettömyyttä koskevalla unionin säädöksellä](#), jota koskevan ehdotuksen komissio teki joulukuussa, pyritään parantamaan sisämarkkinoita keskeisten esteettömien tuotteiden ja palvelujen osalta ja edistämään vammaisten henkilöiden osallistumista yhteiskunnan ja talouden toimintaan. EU:n laajuisista esteettömyysvaatimuksista olisi hyötyä sekä niille noin 80 miljoonalle EU:n kansalaiselle, joilla on jokin vamma, että yrityksille, jotka haluavat ulottaa toimintaansa yli rajojen. Vaatimusten myötä saataisiin tarjolle laajempi valikoima esteettömiä tuotteita ja palveluja kilpailukykyisempään hintaan.

Teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen

Kun kehitetään tietoperustaisia talouksia, on tärkeää suojata teollis- ja tekijänoikeudet. Siten sekä edistetään innovointia ja luovaa toimintaa että vahvistetaan työllisyyttä ja kilpailukykyä. EU:ssa saavutettiin vuonna 2015 edistystä kolmella merkittävällä alalla – ne ovat yhtenäinen patenttisuoja, tavaramerkkiuudistus ja liikesalaisuuksien suoja.

[Yhtenäinen patenttisuoja](#) on erityisen tärkeä EU:n innovatiivisille startup-yrityksille ja pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka aikovat toimia yli valtioiden rajojen. Patenttisuoja tulee voimaan heti, kun vaaditut jäsenvaltiot ovat ratifioineet sen. Yhtenäisen patenttisuojajärjestelmän tavoitteena on yksinkertainen ja kohtuuhintainen patenttisuoja koko EU:n alueella. Sen puitteissa otetaan käyttöön yhtenäinen menettely patenttien rekisteröimiseksi kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa, jolla pienennetään patenttisuojan kustannuksia EU:ssa verrattuna Japaniin, Yhdysvaltoihin ja muihin maihin.

Tavaramerkin rekisteröinti on olennainen osa brändin luomista ja puolustamista. Vuoden aikana parlamentti ja neuvosto hyväksyivät komission [tavaramerkkiuudistusta koskevan säädöspaketin](#), jolla parannetaan EU:n tavaramerkkien rekisteröintijärjestelmien saavutettavuutta ja tehostetaan niitä yritysten kannalta. Uudistus parantaa myös innovoivien yritysten toimintaedellytyksiä ja tarjoaa tavaramerkeille tehokkaamman suojan väärennöksiltä. Säädöspaketti sisältää [asetuksen](#), joka tulee voimaan maaliskuussa 2016, sekä [direktiivin](#), jota sovelletaan tammikuusta 2016 alkaen.

EU:n yritykset ovat yhä enemmän alttiina [liikesalaisuuksien](#) väärinkäytölle. Komissio ehdotti marraskuussa 2013 yhteisiä sääntöjä, joilla helpotetaan siviilikanteen nostamista koko EU:n alueella liikesalaisuuksien väärinkäyttötapauksissa. Parlamentti, neuvosto ja komissio pääsivät alustavaan sopimukseen ehdotuksesta joulukuussa 2015. Kun lainsäädäntö tulee voimaan, EU on entistä parempi paikka innovoida ja harjoittaa liiketoimintaa. Uudet säännöt edistävät merkittäväällä tavalla kilpailua, parantavat yritysten edellytyksiä investoida tutkimukseen ja innovointiin ja kannustavat osaamisen jakamiseen eri puolilla EU:ta.

Tasapuolisempi kilpailu

Kilpailun valvonta on tärkeimpiä keinoja, joilla sisämarkkinat saadaan toimimaan. Tasapuolisen kilpailun varmistaminen hyödyttää sekä kansalaisia että yrityksiä, koska se estää yrityksiä käyttämästä väärin määräävää markkina-asemaansa. Valvonta myös ehkäisee yritysten tekemiä kartellisopimuksia, hintasopimukset mukaan lukien, ja valvonnan ansiosta yrityksiä voidaan rangaista tehdyistä rikkomuksista. Sen avulla voidaan estää yrityssulautumat, jotka mahdollisesti rajoittaisivat kilpailua, ja varmistaa, ettei yrityksille myönnettävä valtiontuki kohtuuttomasti vääristä markkinoita.

Kartellit suojaavat niihin osallistujia kilpailulta, minkä ansiosta ne voivat periä korkeampia hintoja. Ne poistavat osallistuvilta yrityksiltä painetta parantaa tuotteitaan tai etsiä tehokkaampia tapoja niiden tuottamiseen. Tästä lankeaa lasku asiakkaille korkeampina hintoina, heikompana laatuna ja suppeampana valikoimana. Tällä on kielteinen vaikutus koko talouden kilpailukykyyn.

Kilpailukykyä ja innovointia edistettiin vuonna 2015 valtiontukien tiukalla valvonnalla. Tavoitteena on erityisesti ehkäistä julkisten varojen myöntäminen vaikeuksissa oleville yrityksille ja samalla luoda tasapuoliset toimintaedellytykset, jotka edesauttavat useampien innovatiivisten yritysten kehittymistä. Kaikkiaan 6,1 miljoonaa euroa sääntöjenvastaista valtiontukea perittiin takaisin vuoden aikana.

Valtiontukien valvonta keskittyi myös sisämarkkinoiden painopistealoihin, kuten energia-alaan, digitaalitekologiaan ja rahoitusalaan.

Ilmailustrategia

Komissio toteutti toimia, joilla lisätään EU:n ilmailualan kilpailukykyä säilyttäen samalla korkeat turvallisuus-, turvatoimi- ja ympäristönormit ja edistäen innovointia. Se muun muassa suositti uusien

Komissaari Violeta Bulc Zaventemin lentoasemalla Belgiassa 2. heinäkuuta 2015.

kansainvälisten sopimusten neuvottelemista, jotta saataisiin tarjolle enemmän reittejä parempaan hintaan ja luotaisiin liiketoimintamahdollisuuksia EU:n yrityksille. [EU:n ilmailustrategiassa](#), josta komissio ilmoitti joulukuussa, yksilöidään ne innovaatiot ja digitaali teknologiat, joita lentoliikenteen tehokkaampi hallinnointi ja lennokkien täyden markkinapotentiaalin kehittäminen edellyttävät.

Verotus

EU tarvitsee oikeudenmukaisen ja tehokkaan järjestelmän yritysten voittojen verottamiseen, jotta verorasitus jakautuisi tasapuolisesti ja voitaisiin edistää kestävä kasvua ja kestäviä investointeja ja monipuolistaa talouden rahoituslähteitä sekä vahvistaa talouden kilpailukykyä. Yhtiöverotus on olennainen osa oikeudenmukaista ja tehokasta verotusjärjestelmää.

MILJARDIEN EUROJEN TULONMENETYKSET JÄSENVALTIOILLE

Lähde: Euroopan komissio.

Avoimuus ja veronkierron torjunta

Parlamentti perusti helmikuussa veropäätöksiä ja muita luonteeltaan tai vaikutuksiltaan samankaltaisia toimenpiteitä käsittelevän erityisvaliokunnan, jonka mietintö hyväksyttiin [parlamentin](#)

Komissaari Margrethe Vestager (oikealla) vaihtaa näkemyksiä Euroopan parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunnan puheenjohtajan Roberto Gualtierin (vasemmalla) ja veropäätöksiä ja muita luonteeltaan tai vaikutuksiltaan samankaltaisia toimenpiteitä käsittelevän erityisvaliokunnan puheenjohtajan Alain Lamassouren (keskellä) kanssa Brysselissä 17. syyskuuta 2015.

[täysistunnossa 25. marraskuuta](#). Joulukuussa parlamentti päätti laajentaa valiokunnan toimeksiantoa 6 kuukaudella [mietinnössä](#) esiin tulleiden ratkaisemattomien ongelmien käsittelemiseksi.

Maaliskuussa komissio teki ehdotuksen toimenpidepaketista, jolla lisättäisiin yhtiöverotuksen avoimuutta kaikkialla EU:ssa. Kesäkuussa se esitteli toimintasuunnitelman, jonka tavoitteena on kattavampi lähestymistapa oikeudenmukaisen ja tehokkaan yhtiöverotuksen varmistamiseen.

Vaikka jäsenvaltiot saavat vahvistaa yhtiöverotuksen tason omalla alueellaan, komissio käynnisti valtiontukisääntöjen perusteella tutkimuksia selvittääkseen, myönsivätkö tietyt jäsenvaltiot verotuuksia valikoiduille yrityksille.

Lokakuussa komissio totesi, että [Alankomaat oli myöntänyt sääntöjen vastaisia valikoivia verotuuksia Starbucksille ja Luxemburg Fiatille](#). Se velvoitti molemmat jäsenvaltiot perimään takaisin maksamatta jääneet verot. Kummaltakin yritykseltä takaisin perittävien määrien arvioidaan olevan 20–30 miljoonaa euroa.

Lisäksi komissio aloitti valtiontutkimukset veropäätöksistä, joiden kohteena ovat [Apple Irlannissa](#) sekä [Amazon](#) ja [McDonald's Luxemburgissa](#). Se tutki myös liian suuriin voittoihin sovellettavaa veropäätösjärjestelmää Belgiassa. Komissio laajensi Gibraltarin yhtiöverojärjestelmää koskevan perusteellisen tutkimuksen työnsä päätökseen saattamiseksi koskemaan sen tarkistamista, rikkooko Gibraltarin veropäätöskäytäntö EU:n valtiontukisääntöjä.

Joulukuussa neuvosto hyväksyi osana komission ehdottamaa pakettia direktiivin, jonka tarkoituksena on lisätä jäsenvaltioiden tekemien veropäätösten avoimuutta. Direktiivissä edellytetään, että jäsenvaltiot vaihtavat automaattisesti tietoja rajat ylittävissä tilanteissa annettavista verotusta koskevista ennakkopäätöksistä ja ennakkohinnoittelusopimuksista. Jäsenvaltioilla on mahdollisuus pyytää tarvittaessa lisätietoja.

”Haluan jatkaa talous- ja rahaliiton uudistamista seuraavien viiden vuoden ajan, jotta voimme säilyttää yhtenäisvaluuttamme vakauden ja lähentää toisiinsa yhtenäisvaluuttaa käyttävien jäsenvaltioiden talous-, finanssi- ja työmarkkinapolitiikkaa.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Syvempi ja oikeudenmukaisempi talous- ja rahaliitto

Tammikuun 1. päivänä 2015 Liettuasta tuli euroalueen 19. jäsen.

EU piti koko vuoden ajan talous- ja rahaliiton loppuunsaattamista ensisijaisena tavoitteenaan. Näin pyritään luomaan entistä paremmat ja oikeudenmukaisemmat elinolot kaikille kansalaisille ja valmistaudutaan tuleviin maailmanlaajuisiin haasteisiin. EU:n hyvinvointi riippuu tulevaisuudessa siitä, kykeneekö euroalue hyödyntämään kasvupotentiaalin ja luomaan työpaikkoja ja kasvua, aikaansaamaan sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja saavuttamaan rahoitusvakauden. Euro on kuitenkin poliittinen hanke, joka vaatii poliittista valvontaa ja demokraattista vastuuta. Euroopan parlamentilla oli johtava rooli vastuuvollisuuden

toteutumisessa vuonna 2015.

EU eteni vankkojen rakenteiden luomisessa euroalueelle, joka on maailman toiseksi suurin talous. Viime vuosien edistyksestä huolimatta euroalueen maiden välillä on edelleen suuria eroja, ja kriisi vain korosti jäljellä olevia puutteita: euroalueella on 18 miljoonaa työtöntä, ja monet ovat vaarassa syrjäytyä sosiaalisesti.

Kesäkuussa ruvettiin valmistelemaan viiden puheenjohtajan kertomusta talous- ja rahaliiton viimeistelystä. Kertomus perustuu Euroopan komission puheenjohtajan, Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan, euroryhmän puheenjohtajan, Euroopan keskuspankin pääjohtajan ja Euroopan parlamentin

puhemiehen yhteisiin pohdintoihin. Siinä ehdotetaan lyhyellä aikavälillä kaikkien nykyisten välineiden ja perussopimusten hyödyntämistä kilpailukyvyyn parantamiseksi, rakenteellisen lähentymisen lisäämiseksi, vastuullisen finanssipolitiikan noudattamiseksi kansallisella ja euroalueen tasolla sekä fiskaaliunionin toteuttamiseksi. Pitemmällä aikavälillä lähentymisprosessin on oltava sitovampi, ja tähän päästään esimerkiksi käyttämällä yhdessä sovittuja, lähentymistä koskevia viitearvoja ja ottamalla käyttöön euroalueen varainhoitohallinto. Komissio hyväksyi lokakuussa ensimmäisen toimenpidepaketin suunnitelman toteuttamiseksi.

Talous- ja rahaliiton kehitys

Sen jälkeen kun [Liettua otti euron käyttöön tammikuussa 2015](#), euro on nyt käytössä 19 jäsenvaltiossa, joissa on yhteensä yli 330 miljoonaa kansalaista. Euro on sitä käytävissä maissa varmistanut hintavakauden ja suojannut niitä ulkoiselta volatilitteetilta. Se on maailman toiseksi tärkein valuutta, jonka osuus maailmanlaajuisesta valuuttavarannosta on lähes neljännes. Lähes 60 maata ja aluetta eri puolilla maailmaa on kiinnittänyt valuuttansa euroon joko suoraan tai välillisesti.

Komission varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis ja Liettuan pääministeri Algirdas Butkevicius juhlistavat Liettuan liittymistä euroalueeseen Vilnassa Liettuassa 14. tammikuuta 2015.

EU toteutti talous- ja rahoituskriisin puhjettua ennennäkemättömiä toimenpiteitä parantaakseen talous- ja rahaliittoa koskevaa talouden ohjausjärjestelmää: se vahvisti vakaus- ja kasvusopimusta ja otti käyttöön uusia mekanismeja, joilla voidaan estää talouden epätasapainotilat ja koordinoida paremmin talouspolitiikkoja. Näitä kiireellisiä toimenpiteitä on kuitenkin vahvistettava ja täydennettävä, jotta talous- ja rahaliiton häiriönsietokyky olisi mahdollisimman hyvä uusien kriisien varalta.

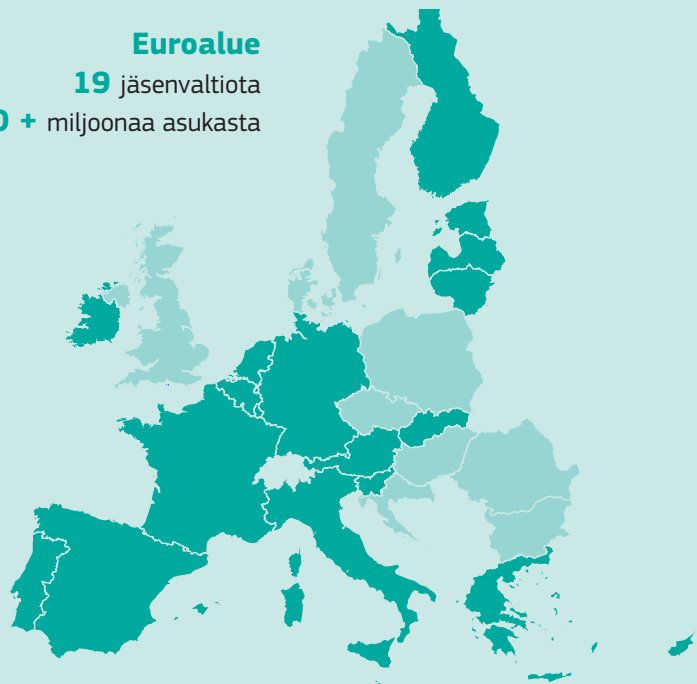
EURO ON ENEMMÄN KUIN VALUUTTA

Poliittinen ja taloudellinen hanke

Euroalue
19 jäsenvaltiota
330 + miljoonaa asukasta

€ Maailman toiseksi
tärkein rahayksikkö

1/4
maailmanlaajuisista
valuuttavarannoista

Euroopan keskuspankin pääjohtaja Mario Draghi esittelee uuden 20 euron setelin Frankfurtissa Saksassa 24. helmikuuta 2015.

Euroalueen maiden välillä on suuria eroja. Joissakin jäsenvaltioissa työttömyysaste on matalampi kuin koskaan, joissakin se on ennennäkemättömän korkea. Joissakin jäsenvaltioissa finanssipolitiikkaa voidaan käyttää tasaamaan suhdanteita, kun taas toisissa julkisen talouden liikkumavaran elvyttämiseksi tarvitaan useiden vuosien ajan tasapainottavia toimia. EU on nyt päättänyt korjata tämän heikkouden.

Kuten komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker korosti Euroopan parlamentille joulukuussa pitämässään puheessa, euro on poliittinen hanke, joka edellyttää sekä poliittista vastuullisuutta että poliittista tilintekovelvollisuutta. Hän korosti, että Euroopan parlamentti on paitsi Euroopan unionin myös euroalueen parlamentti. Euroopan parlamentti osallistui vuoden 2015 aikana tiiviisti talous- ja rahaliiton lujittamiseen. Euroopan parlamentin puhemies Martin Schulzilla oli keskeinen rooli viiden puheenjohtajan kertomuksen valmistelussa. Komission varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis keskusteli Euroopan parlamentin kanssa vuotuisen kasvuselvityksen valmistelun aikana. Puheenjohtaja Juncker vieraili parlamentissa useita kertoja vuonna 2015 keskustelemassa edistymisestä tällä alalla määriteltyjen keskeisten painopisteiden toteuttamisessa.

Komissaari Pierre Moscovici 4. kesäkuuta 2015 Brysselissä järjestetyssä konferenssissa, jossa käsiteltiin EU:n talouspolitiikan suunnittelua.

Viiden puheenjohtajan kertomus

Viisi puheenjohtajaa käynnistivät kesäkuussa valmistelutoimet laatiakseen kertomuksen siitä, miten talous- ja rahaliittoa voitaisiin syventää heinäkuusta 2015 alkaen ja miten se saataisiin valmiiksi vuoteen 2025 mennessä. Viisi puheenjohtajaa ovat Euroopan parlamentin puhemies Martin Schulz, Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk, Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker, Euroopan keskuspankin pääjohtaja Mario Draghi ja euroryhmän puheenjohtaja Jeroen Dijsselbloem. He esittivät toimenpiteitä, jotka on tarkoitus toteuttaa kolmessa vaiheessa.

Ensimmäisessä vaiheessa EU:n toimielimet ja euroalueen jäsenvaltiot rakentaisivat olemassa olevien välineiden varaan ja käyttäisivät täysimääräisesti hyväkseen nykyisten perussopimusten mahdollisuudet. Tähän kuuluisi kilpailukyvyyn ja rakenteellisen lähentymisen voimistaminen, rahoitusunionin

TALOUS- JA RAHALIITON TULEVAISUUDENNÄKYMIIEN TOTEUTTAMINEN

Vaihe 1

"Tiivistetään tekemällä"
(1. heinäkuuta 2015 –
30. kesäkuuta 2017)
käyttämällä olemassa olevia
välineitä ja sopimuksia

- Uutta pontta lähentymiseen, työllisyyteen ja kasvuun
- Täysimääräinen rahoitusunioni
- Vastuullinen finanssipolitiikka
- Demokraattisen vastuuvollisuuden lisääminen (Euroopan parlamentti ja kansalliset parlamentit)

Vaihe 2

"Talous- ja rahaliiton
rakenteen täydentäminen"
(kevät 2017: komission
valkoinen kirja)

- Sitovampi lähentymisprosessi
- Euroalueen julkistalouden vakautusjärjestely
- EU:n oikeuteen sisältyvät puitteet
- Euroalueen varainhoitohallinto

Viimeinen vaihe

(vuoteen 2025 mennessä)

- Tiivis ja aito talous- ja rahaliitto

Lähde: Euroopan komissio.

viimeistely, vastuullisten finanssipolitiikkojen luominen ja ylläpito kansallisella ja euroalueen tasolla ja demokraattisen tilintekovelvollisuuden vahvistaminen.

Toisessa vaiheessa sovittaisiin pidemmälle menevistä toimenpiteistä, joilla viimeistellään talous- ja rahaliiton taloudellinen ja institutionaalinen rakenne. Tässä vaiheessa lähentymiskehitys tehtäisiin sitovammaksi yhteisesti sovitulla, lähentymistä koskevilla viitearvoilla, joilla voisi olla oikeudellisesti sitova luonne. Voidakseen osallistua euroaluetta varten perustettavaan häiriöiden vaimentamismekanismin tässä toisessa vaiheessa kunkin euroalueen jäsenvaltion olisi edistytävä merkittävästi näiden normien täyttämässä ja ne täytettyään noudatettava niitä jatkossakin.

Toisen vaiheen lopussa, kun kaikki kehitysaskleet on otettu, talous- ja rahaliitto tarjoaisi kaikille euroalueen kansalaisille vakautta ja vaurautta.

Kertomuksessa todetaan, että on tärkeää varmistaa, että kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus hankkia riittävä koulutus ja hyödyntää tehokasta sosiaaliturvajärjestelmää, johon sisältyy sosiaalinen perusturva. Vaikka ei ole olemassa yhtä kaikkien noudatettavaksi sopivaa mallia, eri jäsenvaltioilla on usein samankaltaisia haasteita. Esimerkiksi kaikenikäisiä ihmisiä olisi saatava enemmän töihin, joustavien työsopimusten ja työsuhdeturvan välillä olisi löydettävä sopiva tasapaino, verotuksen painopistettä olisi siirrettävä pois työn verottamisesta, työttömille olisi tarjottava koulutuksen lisäksi räätälöityä tukea työmarkkinoille paluun mahdollistamiseksi sekä elinikäistä oppimista olisi kehitettävä. Jotta talous- ja rahaliiton pitkän aikavälin menestys voidaan turvata, olisi panostettava kansallisten työmarkkinoiden tiiviimpään yhdentymiseen. Sitä varten olisi helpotettava maantieteellistä ja ammatillista liikkuvuutta – myös kehittämällä tutkintojen tunnustamista –, helpotettava ulkomaiden kansalaisten pääsyä julkisen sektorin työpaikkoihin ja koordinoitava sosiaaliturvajärjestelmiä paremmin.

Kertomuksessa suositellaan lisäksi, että EU:hun perustetaan riippumattomien kilpailukykyviranomaisten järjestelmä tukemaan talous- ja kilpailukyky politiikkojen koordinoitua. Euroalueen ohjaus- ja hallintajärjestelmää on finanssipolitiikkojen koordinoitua ja valvonnan osalta kehitetty pitkälle. Sitä pitää kuitenkin parantaa kilpailukykyyn osa-alueella laajemmin. Talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely ovat ensimmäinen askel tämän puutteen korjaamiseksi. Kaikkien jäsenvaltioiden on kuitenkin parannettava kilpailukykyään samassa tahdissa. Jokaisen euroalueen jäsenvaltion on perustettava kansallinen elin, jonka tehtävänä on seurata toimenpiteiden ja politiikkojen onnistumista kilpailukykyyn alalla. Tämä auttaisi estämään taloudellista eriytymistä ja lisäksi tarvittavien uudistusten omistajuutta kansallisella tasolla. Kilpailukykyviranomaisten olisi oltava riippumattomia yksiköitä, joiden tehtävänä on arvioida, kehittyvätkö palkat tuottavuuden mukaan. Niiden olisi verrattava oman maansa kehitystä muiden euroalueen jäsenvaltioiden ja tärkeimpien vertailukelpoisten kauppakumppaneiden kehitykseen. Lisäksi niille voitaisiin antaa valtuudet arvioida yleisemminkin kilpailukykyä vahvistavien uudistusten edistymistä.

Komissio hyväksyi lokakuussa ensimmäisen toimenpidepaketin kertomuksessa esitettyjen suositusten toteuttamiseksi. Pakettiin sisältyy tarkistettu lähestymistapa talouspolitiikan EU-ohjausjaksoon. Se kattaa muun muassa demokraattisen vuoropuhelun lisäämisen ja lisätoimenpiteitä talouden ohjausjärjestelmän tehostamiseksi. Siinä ehdotetaan kansallisten kilpailukykykomiteoiden sekä neuvoo-antavan Euroopan finanssipoliittisen komitean perustamista. Lisäksi esitetään euroalueen edustuksen yhtenäistämistä kansainvälisissä rahoituslaitoksissa, erityisesti Kansainvälisessä valuuttarahastossa (IMF). Toimenpidepaketissa esitetään myös toimia pankkiunionin viimeistelemiseksi, muun muassa perustamalla eurooppalainen talletussuojajärjestelmä, ja pankkijärjestelmän riskien vähentämiseksi.

EU:n poliittisen strategian keskus tarjoaa toimintapolitiikkoja koskevaa ammattimaista ja kohdennettua neuvontaa komission puheenjohtajalle ja komission jäsenten kollegiolla. Se julkaisi vuonna 2015 useita [strategisia muistioita](#). Kolmessa muistiossa esitetään ehdotuksia, joilla pannaan täytäntöön viiden puheenjohtajan kertomus.

Pankkiunioni

[Pankkiunionin](#) toteuttaminen on edistynyt huomattavasti. Se on eräs keskeisistä aloista, joita talous- ja rahaliiton syventäminen edellyttää. Euroopan keskuspankki (EKP) aloitti tehtävänsä pankkitoiminnan valvojana pankkiunionissa. Vuosi 2015 oli EKP:n puitteissa toimivan yhteisen valvontamekanismin ensimmäinen täysi toimintavuosi. Kaikki keskitetyn valvonnan piiriin kuuluvat 123 pankkia saivat vakavaraisuuden arviointiprosessin kautta neuvoja, jotka koskivat niiden pääoma- ja hallintorakenteita. Lisäksi yhdenmukaistettiin useita valvontaan liittyviä toimintatapoja ja -linjoja.

Komissio ehdotti marraskuussa [eurooppalaista talletussuojajärjestelmää](#) pankkitalletuksia varten ja esitti lisätoimia pankkialalla vielä jäljellä olevien riskien vähentämiseksi. Nämä toimenpiteet sisältyivät jo viiden puheenjohtajan kertomukseen. Pankkiunioni perustettiin sitä varten, että voitaisiin lisätä luottamusta siihen osallistuviin pankkeihin. Eurooppalainen talletussuojajärjestelmä vahvistaa pankkiunionia, parantaa tallettajien suojaa ja rahoitusvakautta sekä vähentää edelleen pankkien ja valtioiden välistä yhteyttä. Ehdotus perustuu kansallisiin talletussuojajärjestelmiin, joiden käyttö olisi mahdollista ainoastaan sillä ehdolla, että yhteisesti sovittuja sääntöjä on kaikilta osin noudatettu.

Talletussuojajärjestelmää olisi kehitettävä ajan mittaan kolmessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa järjestelmä muodostuisi kansallisten talletussuojajärjestelmien jälleenvakuuttamisesta. Kolmen vuoden kuluttua siirryttäisiin rinnakkaisvakuutusjärjestelmään, jossa eurooppalaisen talletussuojajärjestelmän osuus lisääntyisi vähitellen. Viimeisessä vaiheessa on tarkoitus toteuttaa täydellinen eurooppalainen talletussuojajärjestelmä. Tämä tapahtuisi vuonna 2024.

Yksittäisten tallettajien suoja säilyisi entisellään (100 000 euroa). Eurooppalainen talletussuojajärjestelmä olisi pakollinen euroalueen jäsenvaltioille, joiden pankit kuuluvat yhteisen valvontamekanismin piiriin. Se olisi avoin myös muille jäsenvaltioille, jotka haluavat liittyä pankkiunioniin.

Riittävä määrä jäsenvaltioita ratifioi joulukuussa yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskevan hallitustenvälisen sopimuksen. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto oli näin ollen täydessä toiminnassa tammikuussa 2016. Se perustettiin vuonna 2015 huolehtimaan vaikeuksissa olevien euroalueen pankkien kriisinratkaisusta. Sopimus tarkoittaa myös sitä, että yhteiseen pankkialan kriisinratkaisu-rahastoon aletaan ohjata varoja euroalueen kansallisista kriisinratkaisurahastoista.

PANKKIUNIONIN TOTEUTTAMINEN

► Yhteinen säännöstö

Uudet säännöt pankkien pääomittamisen ja riskien valvonnan parantamiseksi

► Yhteinen valvonta

Euroopan keskuspankin valvonnassa on +/- 130 suurta pankkia; kansalliset valvontaelimet tekevät tiivistä yhteistyötä yhdenmetyssä järjestelmässä

► Yhteinen kriisinratkaisu

Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto voi viimeisenä keinona päättää pelastaa kaatumassa olevan pankin pankkien itsensä (ei enää veronmaksajien) ylläpitämän rahaston avulla

► Eurooppalainen talletussuojajärjestelmä

Uudet säännöt kansalaisten pankkisäästöjen takaamiseksi

Lähde: Euroopan komissio.

Rahoitusmarkkinoiden ja -laitosten vakavaraisuussäntely

Komissio seurasi ja analysoi edelleen rahoitusalan kehitystä jäsenvaltioissa, EU:ssa ja eri puolilla maailmaa havaitakseen mahdollisia järjestelmäriskin aiheuttajia ja suosittaakseen lieventäviä toimia.

EU:n rahoituslaitoksia on viime vuosina pyritty lujittamaan kaikin mahdollisin keinoin. Käyttöön on otettu uusia sääntely- ja valvontapuitteita. Myös rahoituslaitokset itse ovat pyrkineet monin keinoin parantamaan häiriönsietokykyään täyttääkseen uudet lakisääteiset vaatimukset ja voidakseen vastata markkinoiden odotuksiin.

Vahvempi pankkiunioni.

Rahoitusmarkkinat

Rahoitusinstrumenttien kauppaa koskevia sääntöjä on vahvistettu ja markkinoiden väärinkäytön johdosta määrättäviä seuraamuksia on tiukennettu. Yhteissijoitusrahastoihin sijoittavien ja vakuutusentajien suoja on parannettu. Arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien markkinoista on tehty avoimemmat, ja EU on edistynyt kohti johdannaisten selvitystä koskevien G20-velvoitteiden täyttämistä.

Valtiontuen valvonta ja tasapuolisen kilpailun varmistaminen

Valtiontukien valvonnalla on tärkeä asema tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisessa pankkiunionissa. EU:ssa on myönnetty kriisin alusta lähtien valtiontukea 112 pankille, joiden osuus EU:n pankkijärjestelmän kaikista varoista on noin 30 prosenttia. Jäsenvaltiot ovat tukeneet pankkeja ohjaamalla niihin 671 miljardia euroa pääomaa (5 % EU:n bruttokansantuotteesta) sekä 1 288 miljardia euroa (10 % bruttokansantuotteesta) takauksina ja muuna maksuvalmiustukena. Useimmat pankit, jotka saivat tukea kriisin aikana, ovat päässeet takaisin jaloilleen pantuaan täytäntöön huomattavan osan rakenneuudistussuunnitelmistaan. Tuen myöntämisen taustalla oli tarve turvata kansalaisten säästöt, estää konkurssit ja ehkäistä pankkijärjestelmän romahtaminen kaikkialla Euroopassa.

Komissio seurasi erityisen valppaasti rahoituspalvelumarkkinoita ja varsinkin johdannaisia ja maksupalveluja. Helmikuussa **komissio määräsi brittiläiselle välittäjälle ICAP:lle sakkoja** 14,96 miljoonaa euroa, koska se oli osallistunut useisiin kartelleihin jenimääräisten korkojohdannaisten alalla.

Markkinoiden toiminta kuluttajien hyväksi

Yli 40 prosenttia muista kuin käteismaksuista tehdään maksukorteilla. Maksukorttien käytöstä perittävät monenväliset siirtohinnot voivat johtaa korkeampiin kuluttajahintoihin. Kesäkuussa tuli voimaan **monenvälisiä siirtohintoja koskeva asetus**. Siinä asetetaan yläraja korttipohjaisista maksutapahtumista veloittettaville siirtohinnoille ja helpotetaan vähittäiskauppiaiden mahdollisuuksia käyttää alhaisempia hintoja tarjoavia pankkeja muissa jäsenvaltioissa.

Vuonna 2015 **saatiin päätökseen** parlamentin ja neuvoston neuvottelut **tarkistetusta maksupalveludirektiivistä**, joka tarjoaa liiketoimintamahdollisuuksia pankkialan ulkopuolisille toimijoille, kuten verkkomaksut käyttöön ottaville yrityksille. Vakuutuslalla lisättiin tehokkuutta, turvallisuutta ja avoimuutta kuluttajien kannalta, kun päästiin poliittiseen yhteisymmärrykseen **vakuutusedustusedirektiivistä**.

Talous- ja rahaliiton sosiaalinen ulottuvuus

Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu

Yksi tärkeimmistä muutoksista **vuoden 2015 talouspolitiikan EU-ohjausjaksoon** oli työmarkkinaosapuolten roolin vahvistaminen politiikkojen ja uudistusten suunnittelussa ja toteutuksessa. Tämä edellytti muun muassa suurempaa panostusta valmiuksien kehittämiseen. Uusi lähestymistapa käynnistettiin **maaliskuussa järjestetyssä korkean tason konferenssissa**, johon osallistui EU:n ja kansallisten työmarkkinajärjestöjen johtajia. Konferenssissa olivat mukana myös Euroopan parlamentin puhemies Martin Schulz, Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker, komission varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis, komission jäsen Marianne Thyssen ja Latvian hyvinvointiministeri Uldis Augulis. Komissio keskustele parhaillaan maaportteihinsa sisältyvistä analyyseista suoraan työmarkkinaosapuolia edustavien organisaatioiden kanssa. Työmarkkinaosapuolet osallistuivat tiiviimmin myös toimintalinjojen laatimiseen ja lainsäädäntöön. Niitä kuultiin merkittävien aloitteiden, kuten investointiohjelman ja energiaunionin, osalta.

BusinessEurope:n puheenjohtaja Emma Marcegaglia, komissaari Marianne Thyssen, komission varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis ja julkisten työnantajien ja julkisten yritysten eurooppalaisen keskuksen CEEP:n pääsihteeri Valeria Ronzitti Brysselissä 5. maaliskuuta 2015 järjestetyssä konferenssissa, jonka teemana oli "uusi alku työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulle".

Vähimmäistoimeentulo

Viiden puheenjohtajan kertomuksessa todetaan, että on tärkeää varmistaa, että kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus hankkia riittävä koulutus ja hyödyntää tehokasta sosiaaliturvajärjestelmää, johon sisältyy sosiaalinen perusturva.

Näitä kysymyksiä seurataan talouspolitiikan EU-ohjausjakson puitteissa. Komissio työskentelee jäsenvaltioiden kanssa edistääkseen asianmukaisia vähimmäistulojärjestelmiä [maakohtaisten suositusten](#) kautta. Lisäksi komissio käynnisti kaksi pilottihanketta tukeakseen vähimmäistulojärjestelmien kehittämistä jäsenvaltioissa. [EMIN \(European Minimum Income Network\)](#) on kaksivuotinen hanke, jonka avulla pyrittiin pääsemään yhteisymmärrykseen toimista, joita tarvitaan vähimmäistulojärjestelmien käyttöönottamiseksi. [Unionin viitebudjetit -verkosto](#) on Euroopan parlamentin aloite, jonka tavoitteena on kehittää yhteinen menetelmä ja viitebudjetit jäsenvaltioiden pääkaupunkialueita varten.

Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahasto

Komissio hyväksyi vuonna 2015 viimeiset jäljellä olevat [vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston](#) kansalliset toimenpideohjelmat. Rahasto käsittää 3,8 miljardia euroa EU:n rahoitusta ja lähes 0,7 miljardia euroa kansallista rahoitusta. Varoilla autetaan vuosina 2014–2020 ihmisiä, joilla on EU:ssa suurin avuntarve. Rahastosta annetaan jäsenvaltioille tukea toimiin, joilla ne auttavat EU:ssa heikoimmassa asemassa olevia ihmisiä sekä niitä, jotka kärsivät eniten taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta kriisistä. Rahasto auttaa lievittämään kaikkein vakavinta aineellista puutetta. Se edistää osaltaan huomattavasti köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa tarjoamalla ruokaa ja aineellista apua sekä toteuttamalla sosiaalista osallisuutta edistäviä toimia kaikkein vähävaraisimpien hyväksi.

”Puheenjohtajakaudellani komissio neuvottelee kohtuullisen ja tasapainoisen kauppasopimuksen Yhdysvaltojen kanssa. Neuvottelut käydään yhteisiä ja vastavuoroisia etuja silmällä pitäen ja avoimuuden hengessä [– –] Minulla ei kuitenkaan ole komission puheenjohtajana aikomusta uhrata eurooppalaista työterveyttä ja -turvallisuutta, sosiaaliturvaa, tietosuojaa tai kulttuurista moninaisuutta vapaakaupan alttarille.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Kohtuullinen ja tasapainoinen vapaakauppasopimus Yhdysvaltojen kanssa

Yhdysvaltojen kanssa käytävät neuvottelut transatlanttisesta kauppa- ja investointikumppanuudesta lukeutuivat vuonna 2015 edelleen EU:n suurimpiin haasteisiin. Vuoden aikana järjestettiin neljä neuvottelukierrosta, ja monilla aloilla edistyiinkin. Komissio on ilmoittanut selvästi, että sopimuksessa on varmistettava EU:n nykyisen korkean suojelutason säilyminen. EU:n ja Yhdysvaltojen taloussuhteet ovat laajuutensa puolesta vertaansa vailla maailmassa. Riippumattomat tutkimukset ja voimassa olevat EU:n kauppasopimukset antavat olettaa, että uusi vapaakauppasopimus Yhdysvaltojen kanssa

auttaisi luomaan kasvua, alentamaan hintoja ja tarjoamaan kuluttajille suuremman valikoiman tavaroita ja palveluja.

Komissio reagoi kansalaisyhteiskunnan esiin nostamiin huolenaiheisiin ja on varmistanut, että neuvottelut ovat avoimemmat ja läpinäkyvämmät kuin koskaan aiemmin. Se oli vuoden mittaan tekemisissä sidosryhmien kanssa, julkaisi neuvottelutekstejä ja antoi yksityiskohtaista tietoa neuvotteluista.

EU pani edelleen aktiivisesti täytäntöön kauppapolitiikkaansa koko vuoden ajan. Se pyrki pitämään voimassa maailmanlaajuisen kauppajärjestelmän ja

osallistui aktiivisesti Maailman kauppajärjestön toimintaan. Syksyllä komissio julkisti uuden kauppa- ja investointistrategiansa.

Markkinoiden avaaminen keskeisten kumppanimaiden kanssa oli edelleen keskeinen osa EU:n kauppapolitiikkaa. EU jatkoi neuvotteluja vapaakauppasopimuksista muiden muassa Japanin ja Vietnamin kanssa. Sopimus Vietnamin kanssa tehtiin vuonna 2015. EU osallistui myös useammankeskisiin neuvotteluihin Maailman kauppajärjestön puitteissa palvelukauppasopimuksesta ja ympäristöhyödykkeitä koskevasta sopimuksesta.

Transatlanttinen kauppa- ja investointikumppanuus työpaikkojen ja kasvun luomisen vauhdittajana

Euroopan unioni on yksi maailman avoimimmista talouksista. Avoin kauppa vahvistaa sen taloutta, luo työpaikkoja, tarjoaa kuluttajille enemmän valinnanvaraa ja ostovoimaa ja auttaa yrityksiä kilpailemaan ulkomailla. Vuonna 2015 EU:ssa oli yli 31 miljoonaa työpaikkaa, jotka liittyivät vientiin EU:n ulkopuolisiin maihin. Kaupan on selvästi oltava keskeinen osa EU:n kasvu- ja työllisyysstrategiaa. Vienti Yhdysvaltoihin, joka on EU:n tärkein vientimarkkina-alue, turvaa noin 5 miljoonaa työpaikkaa jäsenvaltioissa. Taloudellisten siteiden lujittaminen Yhdysvaltojen kanssa on näin ollen EU:n kannalta erittäin tärkeää. Transatlanttiseen kauppa- ja investointikumppanuuteen ei kuitenkaan pyritä hinnalla millä hyvänsä. EU aikoo turvata sääntelyviranomaisten itsenäisyyden, ennalta varautumisen periaatteen ja hallitusten sääntelyoikeuden kansalaistensa ja ympäristön suojelemiseksi.

MAAILMAN VAHVIMMAN TALOUSKUMPPANUUDEN EDISTÄMINEN

EU:n vienti Yhdysvaltoihin: noin
314 miljardia euroa tavaroita
ja **194 miljardia euroa** palveluja

Yhdysvallat investoi EU:hun yhteensä
1 811 miljardia euroa ja oli
EU:n suurin ulkomainen sijoittaja

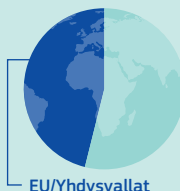

EU:n tuonti Yhdysvalloista: noin
196 miljardia euroa tavaroita ja
188 miljardia euroa palveluja

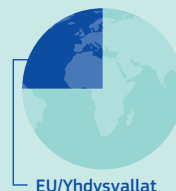
EU oli Yhdysvaltojen suurin ulkomainen sijoittaja,
ja sen suorien ulkomaisten sijoitusten kanta oli
1 985 miljardia euroa

EU:n ja Yhdysvaltojen osuus maailman
**bruttokansantuotteesta oli noin
puolet, maailman tuonnista
neljännes ja maailman viennistä
neljännes**

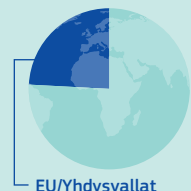
Maailman
bruttokansantuote
46 %

Maailman tuonti
25 %

Maailman vienti
24 %

Mistä EU on neuvotellut

Transatlanttisesta kaupp- ja investointikumppanuudesta käytyjen neuvottelujen aikana EU on koko ajan pyrkinyt

- ▶ alentamaan [tulleeja](#) kaikilla aloilla;
- ▶ poistamaan [esteitä](#) tullirajojen yli käytävältä kaupalta;
- ▶ kehittämään [sääntöjä](#), joilla helpotetaan tuontia, vientiä ja investointeja ja lisätään niiden tasapuolisuutta.

Parempi pääsy Yhdysvaltojen markkinoille

EU jatkoi vuoden mittaan neuvotteluja EU:n yritysten Yhdysvaltojen markkinoille pääsyn helpottamiseksi. Tämä tapahtuu poistamalla tulleeja ja muita kaupan esteitä sekä helpottamalla uusia kaupp- ja investointimahdollisuuksia uusilla aloilla. Järjestelyjen on tarkoitus koskea kaikkia EU:n yrityksiä niiden koosta tai kauppatarvasta riippumatta.

Transatlanttisen kaupp- ja investointikumppanuuden ansiosta EU:n yritykset voisivat lisätä vientiään Yhdysvaltoihin ja tuoda sieltä enemmän niitä tavaroita tai palveluja, joita ne tarvitsevat lopputuotteidensa valmistamiseksi. Palveluiden osuus on yli 70 prosenttia taloudesta, mutta EU:n yritysten on edelleen vaikea myydä palvelujaan Yhdysvaltojen markkinoilla. Yhdysvaltojen osuus EU:n maataloustuotteiden ja erityisesti korkean lisäarvon tuotteiden viennistä on 13 prosenttia. EU toivoo, että kumppanuuden myötä näiden tuotteiden vientiä voitaisiin kasvattaa entisestään. Euroopan unioni haluaa myös, että EU:n yritykset voisivat kumppanuuden ansiosta kilpailla Yhdysvaltojen [julkisista hankinnoista](#) tasavertaisin ehdoin yhdysvaltalaisen yritysten kanssa.

Sääntely-yhteistyö – vähemmän byrokratiaa ja kustannuksia säännöistä tinkimättä

Euroopan unioni pyrki avaamaan aivan uusia uria kauppasopimusten alalla tiivistämällä EU:n ja Yhdysvaltojen sääntelyviranomaisten välistä yhteistyötä huomattavasti nykyisestä. Voidakseen harjoittaa vientiä Yhdysvaltoihin EU:n yritysten on noudatettava Yhdysvaltojen säännöksiä ja täytettävä Yhdysvalloissa sovellettavat vaatimukset. Usein näillä säännöillä ja vaatimuksilla taataan sama turvallisuuden ja laadun taso, mutta niiden tekniset yksityiskohdat (kuten sähköjohtojen väri tai pistorasit ja pistokkeet) poikkeavat EU:ssa käytettävistä. Joissakin tapauksissa teknisiä vaatimuksia koskevissa testeissä toistetaan tarpeettomasti Atlantin toisella puolella jo tehdyt testit. Tällainen voi tulla kalliiksi erityisesti pienemmille yrityksille ja kuluttajille. Kustannuksia voitaisiin alentaa tekemällä sääntely-yhteistyötä siten, ettei ihmisten ja ympäristön suojelua koskevia EU:n tiukkoja vaatimuksia heikennetä.

Sääntely-yhteistyöstä voi transatlanttisen kaupp- ja investointikumppanuuden puitteissa olla hyötyä monilla aloilla, esimerkkinä yhteistyö lääkinnällisten laitteiden – kuten sydämentahdistimien, skannerien ja röntgenlaitteiden – hyväksynnän, seurannan ja palautusmenettelyn parantamiseksi. EU haluaa sääntelyviranomaisten Atlantin kummallakin puolen tekevän tiiviimpää yhteistyötä sen varmistamiseksi, että kuluttajien saatavilla olevat lääkkeet ovat turvallisia ja tehokkaita. Varmistaakseen lääkkeiden turvallisuuden ja laadun EU:n ja Yhdysvaltojen viranomaiset tekevät säännöllisesti tarkastuksia valmistuspaikoissa. Tällaisten tarkastusten vastavuoroinen tunnustaminen vähentäisi valmistajiin kohdistuvaa taakkaa ja mahdollistaisi EU:n tarkastusresurssien tehokkaamman käytön.

EU jatkoi neuvotteluja elintarvikeviennin tehostamiseksi. Samalla se pyrki suojaamaan tiukat vaatimuksensa ja ottamaan huomioon muun muassa muuntogeenisiin organismeihin ja mikrobilääkkeiden ja hormonien käyttöön kotieläintuotannossa liittyvät valintansa.

Lisäksi EU jatkoi neuvotteluja Yhdysvaltojen kanssa siitä, miten voitaisiin edistää kansainvälistä yhteistyötä sääntelykysymyksissä.

Vientiä, tuontia ja investointeja helpottavat kaupankäynnin säännöt

EU pyrki edelleen luomaan uusia tai kehittämään edelleen kaupankäynnin sääntöjä, jotta kaikki EU:n yritykset saisivat täyden hyödyn transatlanttisesta kauppaa- ja investointikumppanuudesta.

EU:n tavoitteena on kumppanuuden yhteydessä

- ▶ varmistaa, että pienet yritykset voivat hyötyä täysimääräisesti;
- ▶ edistää vapaata ja oikeudenmukaista kilpailua, mukaan lukien säännöt, joilla on tarkoitus estää yrityksiä sopimasta hintoja salaa tai käyttämästä markkina-asemaansa väärin;
- ▶ auttaa yrityksiä säästämään aikaa ja rahaa tullimuodollisuuksissa;
- ▶ mahdollistaa kestävän energian ja tarvittavien raaka-aineresurssien saanti yrityksille;
- ▶ suojata EU:n yritysten teollis- ja tekijänoikeudet;
- ▶ asettaa kestävä kehitys keskeiselle sijalle sopimuksessa.

EU haluaa yritysten voivan investoida luottavaisin mielin, koska ne tietävät olevansa suojan piirissä, jos jokin menee vikaan. Sijoittajan ja valtion välisestä riitojenratkaisumekanismista järjestetty julkinen kuuleminen osoitti, että ehdotetun mekanismin oikeudenmukaisuuteen ja puolueettomuuteen ei suhtauduttu kovinkaan luottavaisesti. Saatuaan Euroopan parlamentilta, jäsenvaltioilta, kansallisilta parlamenteilta ja sidosryhmiltä runsaasti vastauksia komissio ehdotti syyskuussa uutta [investointituomioistuinjärjestelmää](#) sijoittajan ja valtion välisen riitojenratkaisumekanismiin tilalle kaikkiin meneillään oleviin ja tuleviin EU:n investointineuvotteluihin, mukaan luettuina neuvottelut transatlanttisesta kauppaa- ja investointikumppanuudesta. Investointituomioistuinjärjestelmä muodostuu samanlaisista osatekijöistä kuin kansalliset ja kansainväliset tuomioistuimet ja turvaa valtioiden oikeuden sääntelyyn sekä avoimuuden ja vastuullisuuden.

Miten neuvottelut käytiin

Komissio neuvotteli transatlanttisesta kauppaa- ja investointikumppanuudesta kaikkien jäsenvaltioiden hallitusten yksimielisesti sopiman ja Euroopan parlamentin kannattaman valtuutuksen pohjalta. Neuvottelut alkoivat kesäkuussa 2013. Komissio ja Yhdysvallat järjestivät neljä neuvottelukierrosta vuonna 2015. Ne järjestettiin Brysselissä helmi- ja heinäkuussa, New Yorkissa huhtikuussa ja Miamissa lokakuussa. Neuvottelut jatkuvat vuonna 2016. Neuvottelijat [edistyivät](#) useilla eri aloilla. Vaikka tavoitteena oli päästä nopeasti sopimukseen, EU on aina tehnyt selväksi, että hyvän sopimuksen aikaansaaminen on tärkeämpää kuin neuvottelujen saattaminen päätökseen mahdollisimman nopeasti.

Komissio julkaisi erityisellä verkkosivustolla [alkuperäisiä ehdotuksiaan sopimusteksteiksi](#) sekä kannanottoja, joissa esitettiin ja selostettiin EU:n lähestymistapa kaikilla neuvottelujen kohteena olevilla aloilla. Lisäksi komissio julkaisi satoja kumppanuutta käsitteleviä asiakirjoja, joissa selitettiin sopimuksen tavoitteet ja mahdollinen sisältö. Näitä toimia jatkettiin neuvottelujen edetessä, ja niiden ansiosta nämä neuvottelut ovat avoimempia kuin mistään muusta EU:n kauppasopimuksesta käydyt neuvottelut.

Kuten yleensäkin kauppasopimuksesta neuvoteltaessa, komissio käytti neuvoston [kaupapolitiittisen komitean](#) viikoittaisia kokouksia hyväkseen kertoakseen jäsenvaltioiden hallituksille neuvottelujen etene- misestä. Komissio piti myös parlamentin ja erityisesti sen kansainvälisen kaupan valiokunnan ajan tasalla neuvottelujen kulusta. Kaupapolitiikasta vastaava komissaari Cecilia Malmström ja EU:n neuvottelijat olivat säännöllisesti parlamentin ja sen valiokuntien kuultavina. Jäsenvaltioilla ja Euroopan parlamentin jäsenillä oli pääsy neuvotteluasiakirjoihin niiden kanssa sovittujen käytäntöjen mukaisesti.

Näin huolehdittiin neuvottelujen demokraattisesta valvonnasta koko niiden keston ajan. Tällä tavoin varmistettiin, että sekä 28 jäsenvaltion hallitukset että välittömillä vaaleilla valitut Euroopan

Komissaari Cecilia Malmström esittelee transatlanttista kauppa- ja investointikumppanuutta koskevien neuvottelujen tilannetta Euroopan parlamentissa Strasbourgissa 7. heinäkuuta 2015.

parlamentin jäsenet olivat täysin ajan tasalla neuvottelujen etenemisestä sekä EU:n neuvottelukannoista. Parlamentti seurasi neuvotteluja tiiviisti, ja 14 sen valiokuntaa laati mietintöjä neuvotteluista. Heinäkuussa parlamentti hyväksyi [päättöslauselman](#), jossa se vahvisti tukevansa neuvotteluja ja esitti joukon suosituksia komissiolle.

Transatlanttista kauppa- ja investointikumppanuutta koskevat neuvottelut saivat osakseen paljon julkista ja tiedotusvälineiden mielenkiintoa. Komissio piti keskusteluja ehdotetusta sopimuksesta tervetulleina. Se pyrki erityisen aktiivisesti [tekemään neuvotteluja tunnetuiksi](#) ja selittämään, mitä EU niillä tavoitteli. Lisäksi se [käsitteli huolenaiheita](#), jotka liittyivät niihin kielteisiin vaikutuksiin, joita kumppanuudesta väitetään koituvan. Komissio ponnisteli kovasti varmistaakseen, että kaikki asiasta kiinnostuneet sidosryhmät pääsisivät suoraan yhteyteen neuvottelijoiden kanssa. Se esimerkiksi asetti käytettävissä olevien resurssien puitteissa neuvottelutiimensä ja muita henkilökuntansa jäseniä saataville, jotta nämä saattoivat hyväksyä kutsuja osallistua parlamentin jäsenten, kansallisten, alue- ja paikallistason viranomaisten ja eturyhmien järjestämiin julkisiin kokouksiin ja keskustelutilaisuuksiin eri puolilla EU:ta.

Komissaari Cecilia Malmström keskustelee transatlanttisesta kauppa- ja investointikumppanuudesta kansalaistapahtumassa Varsovassa Puolassa 18. syyskuuta 2015.

EU:n ja Yhdysvaltojen neuvottelijat järjestivät kunkin neuvottelukierroksen aikana [yhteisiä kokouksia](#) satojen sidosryhmien kanssa. Näissä kokouksissa osanottajat pystyivät vaihtamaan näkemyksiä neuvottelijoiden kanssa ja esittämään kantojaan. Osana pitkäaikaista jäsennellyä [vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan kanssa](#) komissio järjesti Yhdysvalloissa huhti- ja lokakuussa pidettyjen neuvottelukierrosten jälkeen touko- ja joulukuussa Brysselissä kokoukset, joihin osallistui yli sata hyvin monenlaisten organisaatioiden edustajaa. Toukokuussa komissio järjesti myös kansalaisyhteiskunnan vuoropuheluun liittyvän kokouksen [transatlanttisesta kauppa- ja investointikumppanuudesta ja terveydestä](#). Siihen osallistui 133 edustajaa monenlaisista eri organisaatioista. Neuvottelujen aikana komissio hyödynsi 16-henkisen [neuvoo-antavan ryhmän](#) panosta. Se oli asettanut ryhmän erityisesti tarjoamaan lisäasiantuntemusta EU:n neuvottelijoille. Ryhmä muodostuu miehistä ja naisista, jotka edustavat ympäristö- ja terveysalan sekä kuluttaja- ja työntekijäryhmien ja eri liiketoiminta-alojen etuja.

Kun lopullisesta tekstistä on sovittu, se tulee voimaan vasta, kun se on hyväksytty Euroopan parlamentissa ja neuvostossa.

Maailmankauppa yleensä

EU on maailman [suurin tavaroiden ja palvelujen viejä](#) ja tuoja. Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on tärkeä merkitys – niistä yli 600 000 vastaa kolmasosasta koko [EU:n viennistä](#). EU:n vienti työllistää [31 miljoonaa](#) henkeä EU:ssa, näistä kuusi miljoonaa pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Kaiken kaikkiaan joka seitsemäs EU:n työpaikka on riippuvainen viennistä.

EU:n kauppapolitiikan tavoitteena on varmistaa sääntöihin perustuva avoin kansainvälinen kauppajärjestelmä ja avata uusia vientimarkkinoita. Avoin kauppajärjestelmä auttaa samalla varmistamaan, että EU:n yritykset saavat käyttöönsä tarvitsemansa raaka-aineet, komponentit ja palvelut. Tämä on ensiarvoisen tärkeää nykymaailman globaaleissa arvoketjuissa, joissa useimmat lopputuotteet muodostuvat useissa maissa tuotetusta lisäarvosta.

Komissio julkisti syksyllä uuden kauppaja investointistrategiansa. EU oli edelleen aktiivisesti mukana monissa käynnissä olevissa monenvälisissä tai useammankeskisissä kauppaa koskevissa aloitteissa. Se oli edelleen sitoutunut edistämään neuvotteluja, joita käydään Maailman kauppajärjestössä, mukaan luettuna Nairobissa joulukuussa järjestetty ministerikokous. Vuonna 2015 EU sopi [1 biljoonan euron kauppasopimuksesta](#) Kiinan, Yhdysvaltojen ja useimpien Maailman kauppajärjestön jäsenten kanssa tullien poistamiseksi 201:ltä korkean teknologian tuotteelta. EU oli edelleen johtava toimija Maailman kauppajärjestön 23 jäsenen välillä käytävissä useammankeskisissä kauppaneuvotteluissa palvelukauppasopimuksesta. Heinäkuussa EU käynnisti yhdessä 13 muun Maailman kauppajärjestön jäsenen kanssa neuvottelut kaupan ja investointien esteiden poistamiseksi [ympäristöystävällisten hyödykkeiden](#), palvelujen ja teknologioiden alalla.

Kahdensivolisellä tasolla EU pääsi elokuussa [Vietnamin](#) kanssa poliittiseen yhteisymmärrykseen vapaakauppasopimuksesta. [Japanin](#) kanssa tehtävää vapaakauppasopimusta ja [Kiinan kanssa tehtävää investointisopimusta](#) koskevat neuvottelut etenivät. Toukokuussa EU ja Meksiko sopivat valmistautuvansa käynnistämään neuvottelut vuodelta 2000 peräisin olevan vapaakauppasopimuksensa uudistamiseksi. Joulukuussa EU aloitti vapaakauppasopimusta koskevat neuvottelut Filippiinien kanssa. EU, Venäjä ja Ukraina pyrkivät edelleen löytämään ratkaisuja Venäjän huolenaiheisiin, jotka koskevat [EU:n ja Ukrainan välistä assosiaatiosopimusta / pitkälle menevää ja laaja-alaista vapaakauppasopimusta](#). Ne kartoittivat useita mahdollisia käytännön ratkaisuja ja sopivat neuvottelujen jatkamisesta.

”Aion hyödyntää komission toimivaltaa ylläpitääkseni yhteisiä arvojamme, oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia ottaen kuitenkin huomioon kaikkien 28 jäsenvaltion valtiosääntöperinteet ja kulttuurit.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Luottamukseen ja perusoikeuksien kunnioittamiseen perustuva oikeusalue

EU jatkoi vuonna 2015 oikeus-, perusoikeus- ja kansalaisasioita koskevien politiikkojensa kehittämistä. Ne perustuvat EU:n keskeisiin arvoihin – demokratiaan, vapauteen, suvaitsevaisuuteen ja oikeusvaltioperiaatteen. EU:n kansalaisten on voitava täysin luottaa siihen, että heidän vapautensa ja turvallisuutensa on suojattu hyvin riippumatta siitä, missä päin Euroopan unionia he oleskelevat.

Komissio esitti huhtikuussa Euroopan turvallisuusa-gendan. Siinä keskitytään aloihin, joilla EU voi saada aikaan tuloksia, kuten tiedonvaihdon parantamiseen ja oikeudellisen ja poliisiyhteistyön vahvistamiseen.

Pariisissa tammikuussa ja marraskuussa tehtyjen

terrori-iskujen jälkeen jäsenvaltiot päättivät ryhtyä yhteistyöhön terrorismin torjumiseksi. Ne toteuttivat toimenpiteitä radikalisoitumisen ehkäisemiseksi, terrorismin rahoituksen katkaisemiseksi ja yhteistyön parantamiseksi EU:n lainvalvontayhteistyöviraston eli Europolin ja sen oikeudellisen yhteistyön viraston Eurojustin välillä.

Komissio noudatti oikeus-alalla antamaansa sitoumusta ja saattoi päätökseen EU:n tietosuojauudistuksen, jolla varmistetaan kansalaisten henkilötietojen tehokkaampi suojelu (ks. 2 luku). Komissio edisti myös Euroopan syyttäjänviraston perustamista. Viraston tehtävänä on tutkia ja nostaa syytteitä EU:n varoihin kohdistuvista

petoksista, jotka vaikuttavat unionin taloudellisiin etuihin.

Komissio sai päätökseen neuvottelut EU:n ja Yhdysvaltojen välisestä tietosuojaa koskevasta puitesopimuksesta. Sopimus suojaa henkilötietoja, joita siirretään Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä rikosten (mukaan lukien terrorismi) ehkäisemistä, paljastamista, tutkimista ja syytteeseenpanoa varten. Lisäksi se antaa EU:n kansalaisille mahdollisuuden turvautua Yhdysvalloissa oikeussuojakeinoihin Yhdysvaltojen lainsäädännön mukaisesti.

Euroopan turvallisuusagenda

Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa ovat joulukuusta 2014 lähtien [kuuluneet EU:n tavanomaisen oikeusjärjestyksen piiriin](#). Komissio esitti huhtikuussa 2015 [Euroopan turvallisuusagendan](#) vuosiksi 2015–2020. Agendalla tuetaan jäsenvaltioiden yhteistyötä turvallisuushkien torjumiseksi ja tehostetaan yhteisiä toimia terrorismin, järjestäytyneen rikollisuuden ja kyberrikollisuuden ehkäisemiseksi. Lisäksi siinä esitetään toimenpiteitä, joiden tavoitteena on varmistaa turvallisuus ja torjua kaikkein vakavimpia uhkia tehokkaammin.

Yksi agendan keskeisiä tavoitteita on luoda osaamiskeskus, jonka tehtävänä olisi kerätä ja jakaa asiantuntemusta radikalisoitumisen ehkäisemisen alalla. Osaamiskeskus hyödyntää toiminnassaan radikalisoitumisen torjunnan verkoston (RAN) aiempaa työtä. Se keskittyy vahvistamaan kokemusten vaihtoa sellaisten oikeusalan toimijoiden välillä, jotka osallistuvat radikalisoitumisen ja väkivaltaisten ääriliikkeiden ehkäisemiseen paikallistasolla.

Agendassa esitetään myös terrorismia koskevan puitepäättöksen saattamista ajan tasalle vuonna 2016, jotta voitaisiin puuttua tehokkaammin vierastaistelijailmiöön ja lisätä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa tässä kysymyksessä.

Komissio esitti joulukuussa terrorismin torjumista koskevan direktiiviehdotuksen Euroopan turvallisuusagendan mukaisesti ja vastauksena Pariisissa marraskuussa tehtyihin terrori-iskuihin.

Rikokseen liittyvän rahanpesun ehkäiseminen ja terroristijärjestöjen rahoituksen katkaiseminen ovat Euroopan turvallisuusagendan keskeisiä kulmakiviä. Komissio on esittänyt, että viranomaisten välistä yhteistyötä EU:ssa olisi laajennettava, jotta voidaan katkaista rikollisten rahoitus. Toukokuussa hyväksyttiin rahanpesun vastainen säädöspaketti, jonka pääpaino on toiminnan tehostamisessa ja avoimuuden lisäämisessä. Päämääränä on tukkia porsaanreiät ja estää rikollisia ja terroristeja käyttämästä väärin rahoitusjärjestelmää.

Terroristipropagandan torjuminen internetissä on toinen keskeinen Euroopan turvallisuusagendan painopistealue. Komissio on tehostanut tietotekniikkateollisuuden kanssa käytävää vuoropuhelua, joka koskee vihapuhetta ja verkossa tapahtuvaa väkivaltaan ja vihaan yllyttämistä.

Muita agendan keskeisiä tavoitteita on löytää keinot kyberrikollisuutta koskevan rikostutkinnan esteiden poistamiseksi ja vahvistaa nykyisiä välineitä kyberrikollisuuden torjumiseksi.

Turvallisuusagendassa ehdotetaan myös Europolin valmiuksien parantamista ja Euroopan terrorismintorjuntakeskuksen perustamista. Keskus parantaisi viraston valmiuksia tukea jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten toimia, joiden tarkoituksena on ehkäistä vierastaistelijailmiötä, lopettaa terrorismin rahoitus ja puuttua väkivaltaiseen radikaaliin verkkosisältöön ja ampuma-aseiden laittomaan kauppaan.

Rikosoikeus

Euroopan syyttäjänviraston perustaminen

Petoksista aiheutuu vuosittain yli 500 miljoonan euron tappiot. Tarkoitus on perustaa [Euroopan syyttäjänvirasto](#), jonka tehtävänä on tutkia ja nostaa syytteitä jäsenvaltioiden tuomioistuimissa rikoksista, jotka vaikuttavat EU:n talousarvioon.

Jäsenvaltiot antoivat oikeus- ja sisäasioiden neuvoston kokouksissa vuonna 2015 tukensa säännöksille, jotka koskevat Euroopan syyttäjänviraston rakennetta, valinta- ja nimitysmenettelyjä, tutkimuksiin liittyviä toimenpiteitä ja toimivaltaa.

Eurojustin uudistaminen

Komissio ehdotti samanaikaisesti Euroopan syyttäjänviraston perustamisen kanssa [Eurojustin uudistamista](#). Ehdotuksella pyritään parantamaan edelleen viraston toimintaa ja varmistamaan, että virasto keskittyy jatkossakin edistämään jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten välistä yhteistyötä vakavan rikollisuuden torjumiseksi.

JÄRJESTÄYTYNEEN RIKOLLISUUDEN TORJUNTA

Lähde: Euroopan komissio.

Tehokkaammat rikosoikeudelliset keinot radikalisoitumisen torjumiseksi

Komissio järjesti lokakuussa ministerikonferenssin, jossa käsiteltiin radikalisoitumisen rikosoikeudellisia vastatoimia. Neuvosto antoi konferenssin tuloksia koskevat päätelmät, joiden täytäntöönpanoa varten komissio osoittaa erityiset määrärahat. Täytäntöönpanon kannalta keskeisiä toimia ovat esimerkiksi radikalisoitumista vähentävät ohjelmat ja riskinarviointivälineiden kehittäminen.

Komissaari Věra Jourová Brysselissä 19. lokakuuta 2015 järjestetyssä korkean tason ministerikonferenssissa, jonka aiheena oli reagointi radikalisoitumiseen rikosoikeuden keinoin.

Kansalaisten parempi suoja rikosoikeudenkäynneissä

Komissio esitti vuonna 2013 [ehdotuspaketin](#), jolla pyritään lujittamaan kansalaisten menettelytakeita rikosoikeudellisissa menettelyissä, jotta kaikille kansalaisille Euroopan unionissa voitaisiin taata oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Ehdotuksilla pyritään varmistamaan syyttömyysolettama ja oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä. Niissä säädetään erityisistä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä. Lisäksi ehdotuksilla taataan, että rikoksesta epäilty ja syytetyt voivat saada ensivaiheen oikeusapua, etenkin kun on kyse henkilöistä, joista on annettu [eurooppalainen pidätysmääräys](#).

Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio aloittivat kyseisiä kolmea ehdotusta koskevat neuvottelut vuonna 2015. Ne pääsivät marraskuussa yhteisymmärrykseen syyttömyysolettamasta.

Uhrien oikeuksien tehokkaampi suojelu

Marraskuussa tuli voimaan uhrien oikeuksia koskeva direktiivi. Siinä vahvistetaan oikeus saada tietoa, tukea ja suojelua sekä oikeus osallistua rikosoikeudellisiin menettelyihin. Lisäksi direktiivillä varmistetaan, että uhreja kohdellaan kunnioittavasti ja syrjimättömällä tavalla. Uusilla säännöillä autetaan muuttamaan asenteita uhreja kohtaan ja nostetaan uhrit etusijalle rikosoikeudellisissa menettelyissä.

Perusoikeudet ja oikeusjärjestelmät

EU:n tietosuojaja

Parlamentti ja neuvosto tehostivat vuonna 2015 toimintaansa tietosuojalainsäädännön uudistamiseksi. Keskusteluissa käsiteltiin yleistä tietosuojasetusta sekä poliisi- ja rikosoikeusviranomaisia koskevaa tietosuojadirektiiviä. Koko uudistuspaketista [päästiin sopimukseen](#) joulukuussa.

Koen Lenaerts aloitti unionin tuomioistuimen presidenttinä 8. lokakuuta 2015.

Komissio sai syyskuussa päätökseen neuvottelut Yhdysvaltojen kanssa tehtävästä [puitesopimuksesta](#), joka koskee henkilötietojen suojelua silloin kun niitä siirretään lainvalvontatarkoituksissa, terrorismin torjunta mukaan lukien. Puitesopimusta voidaan alkaa soveltaa vasta sitten kun Yhdysvallat on ensin hyväksynyt oikeudellista muutoksenhakua koskevan lakiehdotuksen (Judicial Redress Bill) ja EU on sen jälkeen voinut allekirjoittaa sopimuksen.

Unionin tuomioistuin antoi tuomion, jossa se totesi Yhdysvaltoihin siirrettäviä [henkilötietoja koskevan komission safe harbor -päätöksen pätemättömäksi](#). Sen jälkeen aloitettiin neuvottelut uudesta yritysten välistä henkilötietojen vaihtoa koskevasta tietosuojajärjestelystä, joka korvaisi tietosuojan tason riittävästä vuonna 2000 tehdyn päätöksen. Safe harbor -järjestelyllä on pyritty helpottamaan henkilötietojen siirtoa Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä. Unionin tuomioistuin totesi kuitenkin lokakuussa, että safe harbor -järjestely rikkoo yksityisyyttä koskevaa perusoikeutta, ja kumosi komission päätöksen. Komissio antoi heti tuomion jälkeen ohjeistusta muista mahdollisista keinoista siirtää tietoja EU:n ja Yhdysvaltojen välillä. Lisäksi se sitoutui kehittämään uuden ja turvallisen kehyksen henkilötietojen siirroille Atlantin yli.

Romaniaa ja Bulgariaa koskeva yhteistyö- ja seurantamekanismi

Komissio antoi tammikuussa 2015 kertomukset Romanian ja Bulgarian edistymisestä oikeuslaitoksen uudistamisessa ja korruption torjumisessa. Bulgariaa koskevassa kertomuksessa käsiteltiin myös järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa.

Kertomuksissa todettiin, että vaikka maat olivat edistyneet kyseisillä aloilla vuonna 2014, työtä oli vielä jäljellä. Kertomuksista keskusteltiin myös parlamentissa ja neuvostossa. Nämä toimet osoittivat, että mekanismi pysyy voimassa, kunnes odotetut tulokset saavutetaan.

Kasvua oikeudesta

EU:n oikeusalan tulostaulu

Jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien laadun, riippumattomuuden ja tehokkuuden parantaminen on ennakoedellytys yritysten kannalta suotuisan toimintaympäristön luomiselle. Sen vuoksi kansallisten oikeusjärjestelmien tehostaminen on keskeinen osa [talouspolitiikan EU-ohjausjaksoon sisältyviä rakenneuudistuksia](#). [EU:n oikeusalan vuoden 2015 tulostaulu](#) ja [maakohittaiset arviot](#) osoittavat, että [eräissä jäsenvaltioissa](#) on edelleen erityisiä haasteita tällä alalla.

Maksukyvyttömyys

Yhä useammat yritykset ja yksityishenkilöt perustavat yrityksiä muissa jäsenvaltioissa. Jos yrityksistä tulee maksukyvyttömiä, tämä saattaa hankaloittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

EU hyväksyi toukokuussa tarkistetun lain rajat ylittävistä maksukyvyttömyysmenettelyistä. Siinä selkeytetään sääntöjä, jotka koskevat yritysryhmien maksukyvyttömyyttä ja maksukyvyttömyyttä edeltäviä menettelyjä.

Eurooppalainen vähäisiin vaatimuksiin sovellettava menettely

Ehdotus [eurooppalaisen vähäisiin vaatimuksiin sovellettavan menettelyn](#) tarkistamisesta hyväksyttiin ensimmäisessä käsittelyssä joulukuussa. Hyväksytyn ehdotuksen perusteella kuluttajat ja yritykset, erityisesti pienet ja keskisuuret yritykset, EU:ssa voivat periä jopa 5 000 euron vaatimuksia valtioiden rajojen yli. Lisäämällä sähköisten viestintävälineiden käyttöä on mahdollista yksinkertaistaa ja nopeuttaa menettelyjä ja vähentää niiden kustannuksia. Muutosta aletaan soveltaa vuoden 2017 puolivälissä.

Osakkeenomistajien oikeudet

[Osakkeenomistajien oikeuksia koskevan direktiivin tarkistamisesta](#) neuvotellaan parhaillaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission kesken. Tarkistamisella pyritään korjaamaan hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien puutteet, jotka liittyvät julkisesti noteerattuihin yhtiöihin, niiden hallituksiin ja hallintoneuvostoihin, osakkeenomistajiin, välittäjiin ja valtakirjaneuvonantajiin. Tarkistusehdotuksessa asetetaan yhdenmukaiset vaatimukset yhden osakkeenomistajan yhtiön perustamiselle ja helpotetaan pienten ja keski suurten yritysten mahdollisuuksia toimia koko EU:n alueella.

Yhdenmiehen yhtiöt

[Ehdotuksella yhdenmiehen rajavastuuyhtiöitä koskevaksi säädökseksi](#) pyritään luomaan yhdenmukaiset vaatimukset yhdenmiehen yhtiöiden luomiselle. Ehdotuksesta keskustellaan parhaillaan parlamentissa ja neuvostossa.

Kaupparekisterien yhteenliittäminen

Kesäkuussa hyväksyttiin puitteet [kaupparekisterien yhteenliittämistä](#) koskevaan järjestelmään sovellettavien teknisten eritelmien ja menettelyjen toteuttamiseksi. Yhteenliittäminen on tarkoitus toteuttaa viimeistään kesäkuussa 2017. Sen jälkeen tiedot kaikkialla EU:ssa rekisteröidyistä yrityksistä ovat saatavilla [Euroopan oikeusportaal](#)in kautta. Yritysten ja kansalaisten on siten helpompi hakea kyseisiä tietoja.

Henkilöiden vapaa liikkuvuus

Henkilöiden vapaa liikkuvuus on kaikkia EU:n kansalaisia ja heidän perheenjäseniään koskeva perusoikeus. Se oikeuttaa jokaisen EU:n kansalaisen matkustamaan, työskentelemään ja asumaan missä tahansa jäsenvaltiossa ilman erityisiä muodollisuuksia.

Vuonna 2014 yli 14 miljoonaa EU:n kansalaista asui jossakin muussa jäsenvaltiossa kuin kotijäsenvaltiossaan. Vaikka ihmisten on usein kyettävä osoittamaan siviilisäätynsä, virallisten asiakirjojen tunnustaminen toisessa jäsenvaltiossa on edelleen vaikeaa.

Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät lokakuussa yhteisymmärrykseen yleisten asiakirjojen liikkuvuuden yksinkertaistamisesta jäsenvaltioiden välillä. Kyseinen asetetus on tarkoitus hyväksyä virallisesti vuoden 2016 alkupuoliskolla.

Perusoikeuksien ja kuluttajien oikeuksien suojeleminen

Perusoikeuksien kunnioittaminen ja edistäminen

Komissio antoi toukokuussa vuotta 2014 koskevan kertomuksen perusoikeuskirjasta. Samanaikaisesti kertomuksen kanssa esitettiin asiakirja, jossa kuvataan, miten EU:n perusoikeuskirjaa sovellettiin vuonna 2014 EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla.

Lokakuussa komissio järjesti ensimmäisen perusoikeuksia koskevan vuotuisen keskustelutilaisuuden, jossa käsiteltiin suvaitsevaisuutta ja kunnioituksen edistämistä juutalais- ja muslimivihan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi Euroopassa. Tilaisuuden päätelmissä ehdotetaan useita toimia, kuten juutalais- ja muslimivihan ehkäisemistä ja torjuntaa koulutuksen alalla sekä viharikosten ja vihapuheen torjuntaa. Komissio nimitti joulukuussa kaksi koordinaattoria, toisen antisemitismin torjuntaa ja toisen muslimivihan torjuntaa varten.

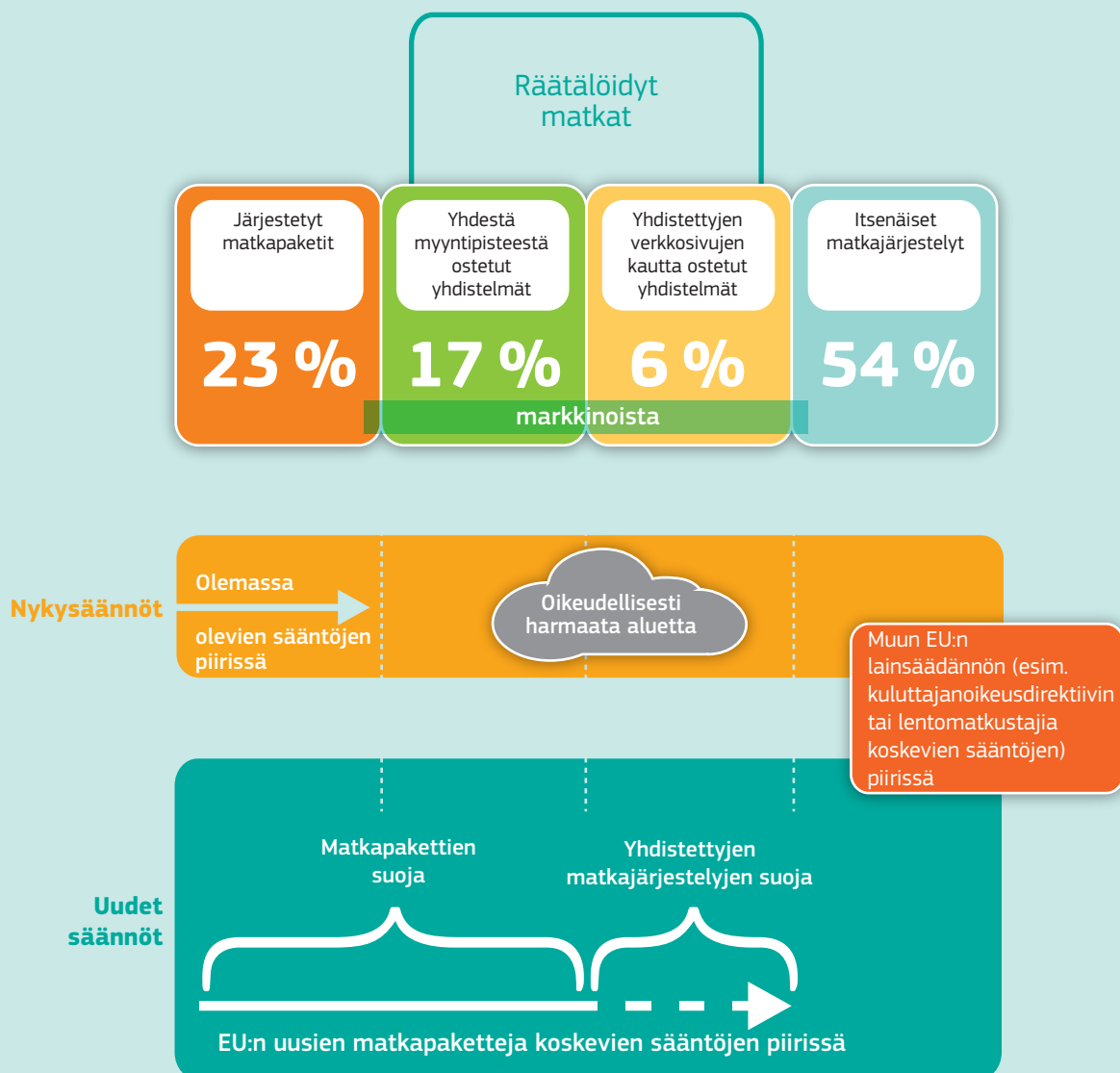
Kuluttajien oikeuksien toteutuminen

Komissio tuki heinäkuussa eräiden jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten yhteistä toimintaa, jonka ansiosta viisi suurta autovuokraamoä sitoutui muuttamaan suhtautumistaan kuluttajiin. Ne lupasivat tehdä vakuutuksista helpommin ymmärrettäviä, ilmoittaa hinnoista avoimemmin ja käsitellä vahinkotapahtumat oikeudenmukaisemmin.

Nopeampi ja edullisempi verkkovälitteinen riidanratkaisu

Komissio kehitti ja testasi vuoden aikana EU:n laajuiseen verkkovälitteiseen riidanratkaisuun tarkoitettua foorumia. Vuoden 2016 alussa käyttöön otettava foorumi auttaa eurooppalaisia kuluttajia ja elinkeinonharjoittajia ratkaisemaan verkossa ostettuja tavaroita ja palveluja koskevat sopimusriitansa paljon nopeammin ja edullisemmin kuin tuomioistuimessa.

UUSI MATKAPAKETTIDIREKTIIVI

Parempi suoja matkustajille

Uusi [matkapakettidirektiivi](#) hyväksyttiin vuonna 2015, ja se tulee voimaan vuonna 2018. Uudet säännöt tarjoavat perinteisten valmismatkojen lisäksi suojaa myös 120 miljoonalle kuluttajalle, jotka varaavat verkossa muunlaisia yhdistelmämatkoja, kuten lennon ja hotellin tai autonvuokrauksen yhdistelmän.

Matkustajien oikeudet

Komissio julkaisi maaliskuussa [kertomuksen](#), jonka mukaan ainoastaan viisi jäsenvaltiota soveltaa rautatieliikenteen matkustajien oikeuksia ja velvollisuuksia koskevaa asetusta kokonaisuudessaan. Komissio antoi heinäkuussa [suuntaviivat](#) selventääkseen sääntöjä, jotka koskevat rautatieliikenteen matkustajien oikeuksia. Lisäksi se kehotti valvomaan tiukemmin [lentomatkustajien oikeuksien toteutumista](#).

Konsuliviranomaisten antama suojelu

Neuvosto hyväksyi huhtikuussa direktiivin [konsuliviranomaisten antamasta suojelusta](#). Siinä selvennetään, milloin ja miten EU:n ulkopuolisessa maassa pulaan joutuneella unionin kansalaisella on oikeus hakea apua muiden jäsenvaltioiden kyseisessä maassa olevista suurlähetystöistä tai konsulaateista. EU:n kansalaiset saivat suojelua muun kuin oman jäsenvaltionsa konsuliviranomaisilta pitkin vuotta 2015, myös kriisitilanteissa, kuten Nepalissa ja Jemenissä. Apua annettiin EU:n kansalaisille myös silloin, kun heidän asiakirjansa olivat kadonneet tai ne oli varastettu.

Sukupuolten tasa-arvo

[Yhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamista](#) koskevan direktiiviehdotuksen käsittely eteni vuonna 2015. Direktiivi auttaa murtamaan lasikaton varmistamalla oikeudenmukaiset ja avoimet valintamenettelyt, joiden avulla voidaan lisätä aliedustetun sukupuolen osuutta yritysten hallintoelimissä.

Naisten ja miesten tasa-arvoa käsittelevässä vuoden 2014 kertomuksessa todettiin, että edistykseltä huolimatta sukupuolten välillä on edelleen kuilu.

Komissio laati alkuvuodesta 2015 poliittiset suuntaviivat ja edellytti jäsenvaltioilta ja EU:n toimielimiltä toimia sukupuolten välisen 39 prosentin eläke-eron supistamiseksi.

”Välimerellä viime aikoina tapahtuneet tragediat ovat osoittaneet, että EU:n on kehitettävä muuttoliikkeen hallintaa kokonaisvaltaisesti. Tämä on ennen kaikkea humanitaarinen velvollisuus. Olen vakuuttunut siitä, että meidän on tehtävä läheistä yhteistyötä solidaarisuuden hengessä.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Kohti uudenlaista maahanmuutto-politiikkaa

Maailma seurasi vuonna 2015 kauhistuneena tuhansien pakolaisten pyrkimistä henkensä kaupalla EU:hun. Vuoden mittaan Eurooppa todisti yhtä suurimmista joukkoliikkeistä sitten toisen maailmansodan. EU lisäsi työtään ihmishenkien pelastamiseksi, ihmiskaupan torjumiseksi ja yhteistyön aikaansaamiseksi lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. Se myös käynnisti aloitteita niihin syihin puuttumiseksi, jotka pakottavat ihmiset pakenemaan ja muuttamaan omasta maastaan. Näitä syitä ovat esimerkiksi köyhyys, sodat, vainot, ihmisoikeuksien rikkominen ja luonnononnettomuudet.

Komissio esitteli toukokuussa [Euroopan muuttoliikeagendan](#), jossa vahvistettiin kattava lähestymistapa

muuttoliikkeen hallintaan. Agendan tavoitteena on vähentää laittoman muuttoliikkeen kannustimia, pelastaa ihmishenkiä ja turvata EU:n ulkorajat. Siinä esitetään vahvan yhteisen turvapaikkapolitiikan ja uuden laillista maahanmuuttoa koskevan politiikan kehittämistä.

Komissio osoitti syyskuussa 1,8 miljardia euroa lisäämäärärahoja muuttoliiketyönsä ja pakolaiskriisin ratkaisemiseen. Näin EU:n kokonaismäärärahat kriisin hoitamiseen vuosina 2015–2016 kasvoivat yhteensä 9,3 miljardiin euroon. Jäsenvaltiot sopivat 160 000:n kansainvälisen suojelun tarpeessa olevan henkilön siirtämisestä eniten tulijoita vastaanottaneista jäsenvaltioista muihin jäsenvaltioihin. Samoin

sovittiin 22 000 pakolaisen uudelleensijoittamisesta EU:n ulkopuolella sijaitseville leireille. EU kolminkertaisti merivalvontakaluston rahoituksen kesken ja itäisen Välimeren muuttoreiteillä ja oli näin osallisena yli 252 000 ihmishengen pelastamisessa. Se myös tehosti toimiaan ihmislakuljetuksen torjumiseksi ja ihmiskauppaa käyvien ryhmien hajottamiseksi. EU kohdensi noin 4 miljardia euroa Syyrian pakolaisten auttamiseen niin Syyriassa kuin sen naapurimaissakin. Lokakuussa [komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker](#) kutsui koolle johtajien kokouksen, jossa käsiteltiin Balkanin reitin pakolaisvirtoja.

Euroopan muuttoliikeagenda

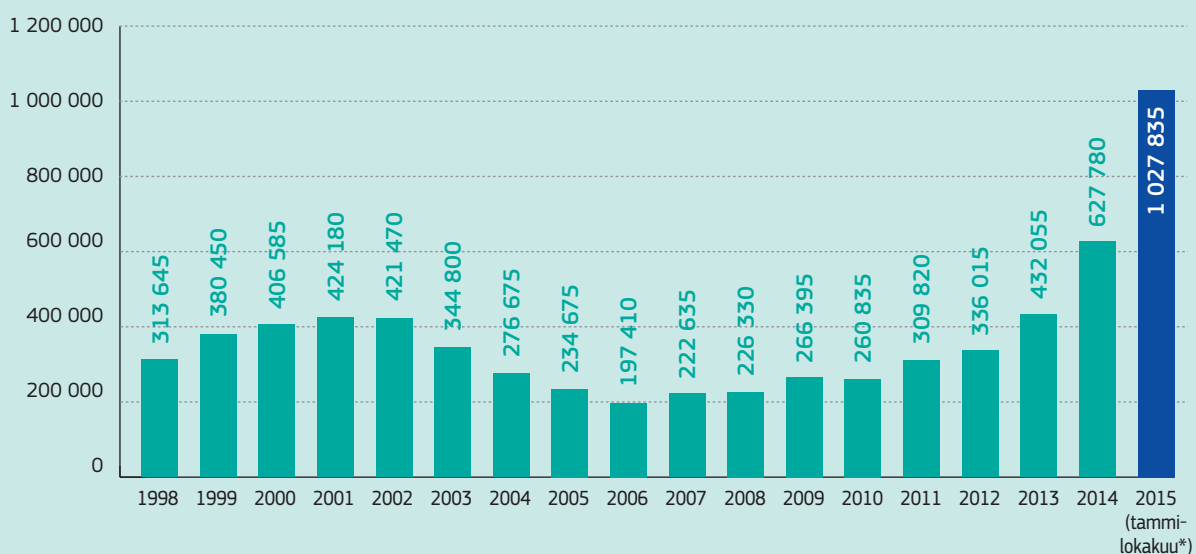
Komissio esitteli toukokuussa uuden [Euroopan muuttoliikeagendan](#), jossa esiteltiin välittömät toimenpiteet Välimeren kriisitilanteeseen vastaamiseksi sekä pitkän aikavälin kattava lähestymistapa muuttoliikkeen hallitsemiseksi. Agenda perustui huhtikuussa hyväksyttyyn [kymmenkohtaiseen muuttoliikettä koskevaan toimintasuunnitelmaan](#). Ensimmäiset agendan mukaiset ehdotukset hyväksyttiin toukokuun lopussa.

Komissio ehdotti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 78 artiklan 3 kohdan mukaisen [häätätilanmekanismin](#) käyttämistä ja hätätilanteessa sovellettavan siirtojärjestelyn luomista Italian ja Kreikan avuksi. SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohta muodostaa erityisen oikeusperustan hätätilanteita varten osana turvapaikka-asioita koskevaa yhteistä politiikkaa. Neuvosto voi tällaisessa tilanteessa hyväksyä komission ehdotuksen perusteella ja Euroopan parlamenttia kuultuaan väliaikaisia toimenpiteitä yhden tai useamman sellaisen jäsenvaltion hyväksi, jossa EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten äkillinen joukoittainen maahantulo aiheuttaa hätätilanteen. Nämä SEUT-sopimuksen 78 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut väliaikaiset toimenpiteet ovat luonteeltaan poikkeuksellisia. Ne voidaan aloittaa ainoastaan, kun tietty kiireellisyys ja vakavuuden taso on saavutettu. Ehdotetussa järjestelyssä kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat henkilöt siirrettäisiin muihin jäsenvaltioihin.

Lisäksi komissio hyväksyi [suosituksen](#), jossa jäsenvaltioita pyydettiin sijoittamaan uudelleen 20 000 EU:n ulkopuolelta tullutta, YK:n pakolaisjärjestön määrittelemällä tavalla selvästi kansainvälisen suojelun tarpeessa olevaa henkilöä. Jäsenvaltiot sopivat tästä järjestelystä heinäkuussa ja lupautuivat sijoittamaan uudelleen yli 22 500 henkilöä vuosina 2015–2017.

Komissio ehdotti myös [siirtolaisten salakuljetuksen vastaista EU:n toimintasuunnitelmaa vuosiksi 2015–2020](#). Siinä vahvistetaan toimia, joilla estetään ja torjutaan maahanmuuttajien salakuljetusta koko muuttoreitin varrella. Tarkoitus on esimerkiksi laatia luettelo epäilyttävistä aluksista sekä lisätä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa rahoituslaitosten kanssa. Toimintasuunnitelman mukaan aloitetaan myös yhteistyö internetpalveluntarjoajien ja sosiaalisen median kanssa, jotta salakuljettajien verkossa levittämä mainonta havaitaan ja poistetaan nopeasti.

TURVAPAIKKAHAKEMUSTEN MÄÄRÄ EU:SSA

Huom. Jäsenvaltiot ovat saattaneet käyttää eri menetelmiä ennen vuotta 2008 ja asetuksen (EY) N:o 862/2007 tultua voimaan tammikuussa 2008.

* Alustavat tiedot.

Lähde: Eurostat.

Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä toimii tehokkaasti vain, jos tulijoilta otetaan järjestelmällisesti sormenjäljet heti heidän saapuessaan EU:n ulkorajoille. Komissio julkaisi jäsenvaltioille tarkoitetut [suuntaviivat](#), joissa vahvistettiin sormenjälkien ottamista koskevat parhaat käytänteet. Lisäksi kentällä työskentelee Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston, EU:n rajaviraston Frontexin ja poliisiviraston Europolin muuttoliikkeen hallinnan tukiryhmiä, jotka toteavat tulijoiden henkilöllisyyden, rekisteröivät heidät ja ottavat heiltä sormenjäljet niin kutsutuilla hotspot-alueilla. Näin varmistetaan, että operaatioissa noudatetaan täysimääräisesti perusoikeuksia ja kansainvälisen pakolaislainsäädännön standardeja. Vuoden 2015 loppuun mennessä Italiassa oli määritetty kuusi hotspot-aluetta ja Kreikassa viisi. Näistä on Italiassa toiminnassa kaksi järjestelykeskusta (Lampedusa ja Trapani) ja Kreikassa yksi (Lesbos/Moria).

Hotspot-operaatiot ovat osa muuttoliikkeen tasapainoista hallintaa. Ne liittyvät läheisesti sisäisten siirtojen prosessiin (eli turvapaikanhakijoiden jakamiseen muihin jäsenvaltioihin) sekä sellaisten tulijoiden palauttamiseen takaisin lähtömaahan, joilla ei ole oikeutta kansainväliseen suojeluun.

Yksi muuttoliikeagendan välittömistä seurauksista oli se, että Frontexin yhteisten Triton- ja Poseidon-operaatioiden kapasiteetin ja kaluston lisäämiseen vuosina 2015 ja 2016 tarkoitetut määrärahat kolminkertaistettiin. Joulukuun lopussa Poseidon muutettiin nopeaksi rajainterventioksi. Frontexille osoitettiin 27,4 miljoonaa euroa lisämäärärahoja vuonna 2015, ja lisäksi komissio osoittaa sille 129,9 miljoonaa euroa vuonna 2016.

Tehostettujen yhteisten operaatioiden uusilla operatiivisilla suunnitelmissa oli kaksi tavoitetta: jäsenvaltioiden avustaminen merellä toteutettavissa etsintä- ja pelastusoperaatioissa ja EU:n ulkorajojen tehokas valvonta. Tritonin toiminta-alaa laajennettiin ja sen kalustoa lisättiin, minkä ansiosta mereltä pelastettujen maahantulijoiden määrä kasvoi selvästi. Triton- ja Poseidon-operaatioiden kautta pelastettiin yli 252 000 tulijaa vuonna 2015.

Maaliskuussa perustettiin yhteinen tiedusteluun perustuva Mare-ryhmä. Se torjuu laitonta maahan-tuloa Välimerellä kohdentamalla toimia järjestäytyneisiin rikollisryhmiin, jotka johdattavat tulijoita EU:hun vesitse.

EU:N MUUTTOLIIKEAGENDA

Lähde: Euroopan komissio.

EU:n rajaturvallisuusviraston Frontexin koordinoima yhteinen Triton-operaatio jatkui koko vuoden 2015 ajan.

Koska tilanne on vakava, komissio esitti syyskuussa ensisijaisia toimia, joilla Euroopan muuttoliike-agendaa pannaan täytäntöön seuraavan puolen vuoden aikana. Kolme viikkoa myöhemmin komissio esitti [tiedonannon](#) tärkeimpien toimien edistymisestä.

Komission ehdotukset pakolaiskriisiin jatkuttua

Eurooppa-neuvosto hyväksyi syyskuussa [toisen ehdotuspaketin](#). Siihen kuului hätätilanmekanismin aktivoiminen Kreikan, Italian ja Unkarin tueksi siten, että 120 000 turvapaikanhakijaa, jotka ovat selvästi kansainvälisen suojelun tarpeessa, siirretään näistä maista pakollisen jakoperusteen mukaisesti. Eurooppa-neuvostossa sovittiin vuonna 2015 yhteensä 160 000 tällaisen henkilön siirtämisestä tulevien kahden vuoden aikana. Komissio ja EU:n virastot organisoivat yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tarvittavat yhteistoimet, joilla mekanismi pannaan täytäntöön. Järjestelyyn myönnetään EU:n talousarviosta 780 miljoonaa euroa kohdennettua rahoitusta.

Komissaari Dimitris Avramopoulos pakolaisten kanssa Lampedusan saarella Italiassa 9. lokakuuta 2015.

Komissio myös ehdotti rakenteellisen [kriisitilanteen siirtomekanismin](#) perustamista. Komissio voi aktivoida tämän tilapäisen solidaarisuusmekanismin milloin tahansa auttaakseen jäsenvaltiota, jonka turvapaikkajärjestelmään kohdistuu valtava paine EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten suhteetoman laajamittaisen maahantulon seurauksena.

Komissio esitti myös ehdotuksen asetukseksi [turvallisista alkuperämaista koskevan EU:n yhteisen luettelon](#) laatimisesta. Luettelon ansiosta voidaan nopeuttaa sellaisten turvapaikkahakemusten yksilöllistä käsittelyä, joiden tekijät tulevat turvallisiksi katsotuista maista, sekä henkilöiden palauttamista, jos oikeutta turvapaikkaan ei hakemuksen yksilöllisen arvioinnin perusteella vahvisteta. Komissio ehdotti Kööpenhaminan arviointiperusteiden pohjalta, että Albania, Bosnia ja Hertsegovina, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Kosovo (nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen), Montenegro, Serbia ja Turkki lisätään EU:n turvallisten alkuperämaiden luetteloon. Luetteloon voidaan myöhemmin lisätä uusia maita tai siitä voidaan poistaa maita komission huolellisen arvioinnin perusteella.

EU:n valtion- ja hallitusten päämiehet keskustelevat pakolaiskriisistä Eurooppa-neuvostossa Brysselissä 15. lokakuuta 2015.

Jotta laittomia muuttajia voitaisiin palauttaa kotimaihinsa yhä enemmän lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, komissio ehdotti [palauttamista koskevaa EU:n toimintaohjelmaa](#). Sen avulla pyritään EU:n palauttamisdirektiivin täysimääräiseen soveltamiseen. Ehdotuksia noudattavat komissio, jäsenvaltiot ja asianomaiset EU:n virastot. Komissio pyrkii myös yhä voimakkaammin varmistamaan yhdessä EU:n ulkosuhdehallinnon kanssa, että lähtömaat noudattavat sitoumuksiaan ottaa takaisin omat kansalaisensa voimassa olevien takaisinottosopimusten nojalla. Neuvosto vahvisti toimintaohjelman lokakuussa.

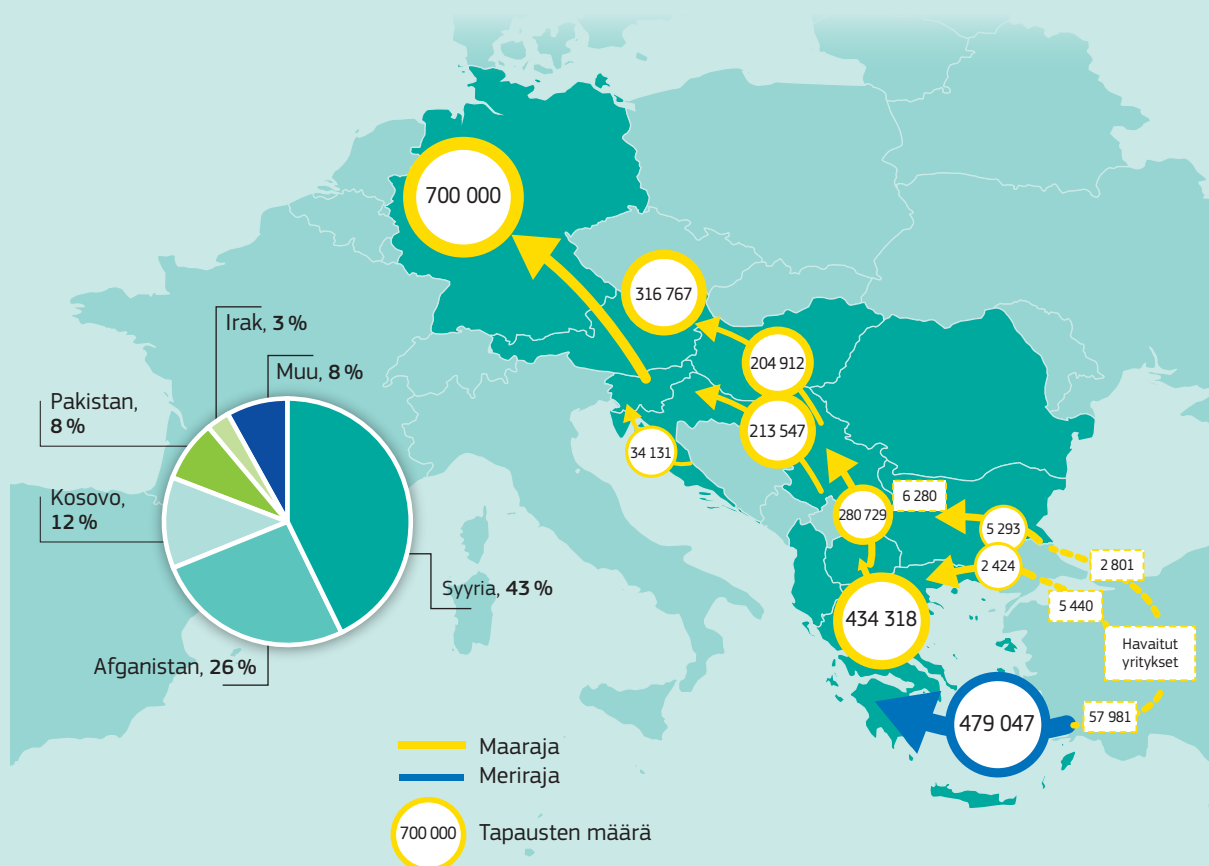
Turkin kanssa sovittiin lokakuussa yhteisestä toimintasuunnitelmasta, joka aktivoitiin EU:n ja Turkin huippukokouksessa marraskuussa. Se on osa kattavaa yhteistyöohjelmaa, joka perustuu jaettuun vastuuseen sekä molemminpuolisiin sitoumuksiin ja tulosten saavuttamiseen. Komissio ehdotti Turkin-pakolaisavun koordinoituvälinettä, jonka avulla tilapäistä suojelua saaville syyrialaisille ja heitä vastaanottaville yhteisöille Turkissa ohjataan yhteensä 3 miljardia euroa EU:n tukea. Joulukuussa komissio ehdotti Turkin kanssa toteutettavaa vapaaehtoista humanitaarisen maahanpääsyn järjestelmää Syyrian kriisin vuoksi kotiseudultaan siirtymään joutuneille henkilöille.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk ja Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker Länsi-Balkanin reitillä sijaitsevien maiden johtajien kokouksessa Brysselissä 25. lokakuuta 2015.

Komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker kutsui lokakuussa koolle [johtajien kokouksen](#), jossa käsiteltiin Länsi-Balkanin reitin pakolaisvirtoja. Kokoukseen osallistuivat 11 jäsenvaltion valtion- tai hallitusten päämiehet, ja sen yhteydessä hyväksyttiin toimintasuunnitelma. Heti kokouksen jälkeen kaikki osallistujat nimesivät korkean tason yhteyshenkilöitä koordinoimaan jatkotoimia komission viikoittain järjestämien videoneuvottelujen välityksellä. Sittemmin on otettu käyttöön yhteinen väline tiedon jakamiseksi päivittäisistä siirtolaisvirroista, ja reitin varrella sijaitsevat jäsenvaltiot ovat parantaneet keskinäistä koordinoituaan. Komissio julkaisi joulukuussa [edistymiskertomuksen](#) toimenpiteistä, joilla pakolais- ja siirtolaiskriisiä on hoidettu Länsi-Balkanin reitin varrella.

VÄLITTÖMÄT TOIMET – LÄNSI-BALKANIN MUUTTOREITTI

Lähde: Euroopan komissio.

VÄLITTÖMÄT TOIMET – TUKI EU:N ULKOPUOLISILLE MAILLE

Humanitaarinen apu

+500 miljoonaa euroa

200 miljoonaa euroa järjestöille
 (esim. Maailman
 elintarvikeohjelma / YK:n
 pakolaisasiain päävaltuutettu)

300 miljoonaa euroa
 humanitaarista apua vuonna 2016

EU:n Syyria-
tukirahasto**+1 miljardia euroa**

EU 500 miljoonaa euroa
 Jäsenvaltiot 500 miljoonaa euroa

EU:n Afrikka-
häätarahasto**+3,6 miljardia euroa**

EU 1,8 miljardia euroa
 Jäsenvaltiot 1,8 miljardia euroa

Lähde: Euroopan komissio.

Maahanmuuton perimmäisiin syihin puuttuminen

EU pyrki kesällä 2015 avaamaan uudenlaisen yhteyden muuttajien kauttakulku- ja lähtömaiden kanssa. Muuttoliikkeestä on tullut muun muassa Nigerissä ja Malissa jo käynnissä olevien yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioiden yksi osa-alue, ja rajaturvallisuuden osa-alue on vahvistettu. Sahelin alueen maiden kanssa aloitettiin uusi vuoropuhelu, jossa keskityttiin esimerkiksi rajavalvontaan, kansainvälisten rikollisverkostojen torjuntaan ja kehitysasioihin.

Komissio osoitti 1,8 miljardia euroa EU:n Afrikka-hätärahaston perustamiseen voidakseen helpommin puuttua maahanmuuton perimmäisiin syihin eri puolilla maanosaa. Rahastoon kootaan varoja EU:n talousarvion eri rahoitusvälineistä, ja myös jäsenvaltiot osallistuvat siihen. EU kohdensi noin 4 miljardia euroa Syyrian pakolaisten auttamiseen niin Syyriassa kuin sen naapurimaissakin. Samalla komissio tuki YK:n johtamia diplomaattisia toimia, joilla pyritään kohti poliittista siirtymäprosessia ja konfliktin lopettamista Syyriassa. Sama koskee Libyaa, jossa EU on edistännyt yhdessä YK:n kanssa kansallisen sovinnon hallituksen aikaansaamista.

Laillinen maahanmuutto

Maahanmuuton lailliset väylät ja laillisiin maahanmuuttajiin sovellettavien menettelyjen läpinäkyvyys, helppous ja oikeudenmukaisuus estävät osaltaan laitonta maahanmuuttoa ja ihmisten salakuljetusta. Euroopan muuttoliikeagendan tavoitteena on parantaa laillisen maahanmuuton hallintaa EU:n tasolla työvoimapulan ja osaamisvajaiden helpottamiseksi erityisesti tieteen ja tekniikan kaltaisilla aloilla. EU:sta myös pyritään tekemään ammattitaitoisten maahanmuuttajien kannalta houkuttelevampi.

Komissio aloitti toukokuussa julkisen [kuulemisen](#) EU:n nk. sinisen kortin järjestelmän tarkistamiseksi. Järjestelmän avulla helpotetaan EU:n ulkopuolisista maista tulevien korkeasti koulutettujen työntekijöiden rekrytointia yhtenäisen nopeutetun menettelyn avulla erityisen oleskelu- ja työluvan myöntämiseksi, mutta nykyään sitä käytetään liian vähän. Kuulemisen tulokset otetaan huomioon sinisen kortin järjestelmän tarkistuksessa vuonna 2016 osana kattavaa laillisen maahanmuuton pakettia.

EU on aloittanut vuoropuhelun yksityisen sektorin, ammattiliittojen ja muiden työmarkkinaosapuolten kanssa voidakseen ymmärtää paremmin Euroopan talouden ja työmarkkinoiden muuttuvia tarpeita. Vuoropuhelun kautta voidaan myös vaihtaa parhaita käytänteitä, joiden avulla houkutellaan koulutettua työvoimaa ulkomailta sekä kehitetään ja hyödynnetään jo saapuneiden ammattitaitoa.

Ulkorajat ja viisumit

Schengenin säännösten täytäntöönpanoa arvioitiin vuonna 2015 ensimmäistä kertaa uuden arviointi- ja valvontamekanismin mukaisesti. Komissio hyväksyi kesäkuussa [ehdotuksen uudesta EU:n viisumitarrasta](#). Viisumeihin liittyvät petokset ovat lisääntyneet viime vuosina, ja uuden tarran yhtenäisen mallin ja yhteisten teknisten eritelmien avulla pyritään edistämään petostentorjuntaa. Tarra korvaa nykyisen yhtenäisen viisumin kaavan, jota jäsenvaltiot käyttävät myöntäessään nk. Schengen-viisumia (lyhytaikaista viisumia) ja joka on ollut käytössä vuodesta 1995.

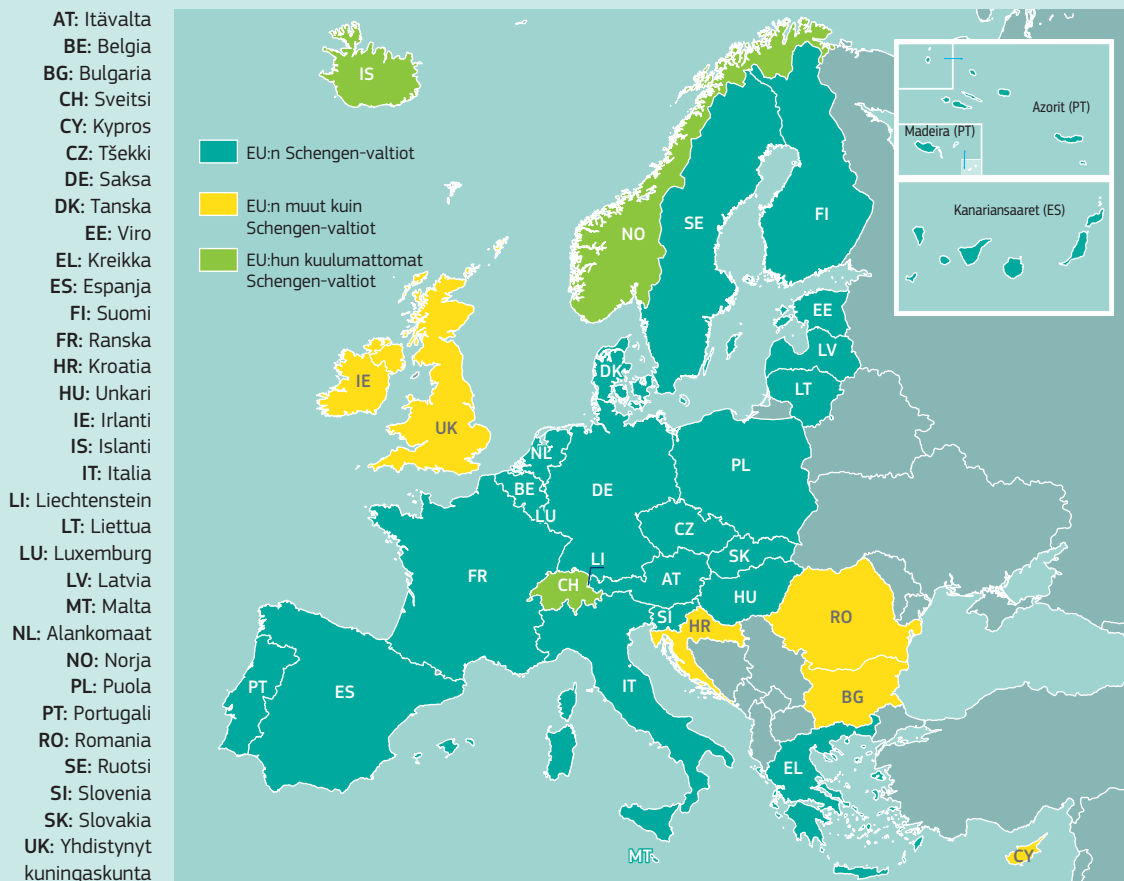
Viisumitietojärjestelmä saatiin maailmanlaajuiseen käyttöön marraskuussa 2015. Sen tietokantaan sisältyvät nyt kaikki tiedot, jotka liittyvät Schengen-alueelle tuloa varten viisumin tarvitsevien kolmansien maiden kansalaisten viisumihakemuksiin. Näihin kuuluvat myös biometriset tiedot (sormenjäljet ja digitaalinen kasvokuva). Järjestelmällä estetään laittomat rajanylitykset ja Schengen-viisumien väärennökset, ja biometristen tietojen ansiosta viisumihakemusten käsittely nopeutuu.

EU allekirjoitti vuonna 2015 viisumivapaus sopimukset 12 EU:n ulkopuolisen maan kanssa. Ne olivat Dominica, Grenada, Itä-Timor, Kolumbia, Palau, Saint Lucia, Saint Vincent ja Grenadiinit, Samoa, Tonga, Trinidad ja Tobago, Vanuatu ja Yhdistyneet arabiemiirikunnat. Sopimuksia sovelletaan toistaiseksi väliaikaisesti ennen niiden ratifioimista. Tämä tarkoittaa, että näiden maiden kansalaiset voivat jo nyt matkustaa EU:hun ilman viisumia, eivätkä EU:n kansalaiset tarvitse viisumia matkustaakseen niihin.

SAAPUMINEN EU:HUN – ULKORAJAT JA VIISUMIT

Vapaan liikkuvuuden Schengen-alue

Rajaton alue, jonka sisällä EU:n kansalaiset ja muut voivat liikkua vapaasti

Lähde: Euroopan komissio.

Komissio käynnisti heinäkuussa [julkisen kuulemisen älykkäitä rajoja koskevasta säädöspaketista](#). Paketin avulla pyritään helpottamaan Schengen-alueelle lyhyttä oleskelua varten tulevien laillisten matkustajien rajanylitystä ja samalla parantamaan mahdollisuuksia havaita laillisen oleskeluajan ylittäneet henkilöt ja laittomat muuttajat sekä panna palauttamispäätökset täytäntöön. Lisäksi EU:n ulkopuolisista maista tulevien henkilöiden tunnistaminen ja useita henkilöllisyyksiä käyttävien henkilöiden havaitseminen helpottuvat.

Eurooppa-neuvosto vahvisti lokakuussa uusia suuntaviivoja, joihin sisältyi esimerkiksi yhdenmukainen ulkorajojen valvontajärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto. Komissio hyväksyi joulukuussa rajapakettin, johon kuului muun muassa ehdotus Euroopan raja- ja rannikkovartioston perustamisesta. Näin Frontexin tehtävää laajennetaan, jotta voidaan varmistaa ulkorajojen vahva ja yhteinen valvonta. Frontexistä ja jäsenvaltioiden rajavalvonnasta vastaavista viranomaisista luodaan uusi Euroopan raja- ja rannikkovartiostovirasto vastaamaan ulkorajojen päivittäisistä valvontatehtävistä. Lisäksi pakettiin kuuluu ehdotus asetukseksi eurooppalaisesta matkustusasiakirjasta laittomasti oleskelevien EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten palauttamista varten, Eurosur-käsikirja ja kahdeksas Schengen-alueen toimintaa koskeva puolivuotiskertomus. Jotta turvallisuutta Schengen-alueella voitaisiin lisätä, pakettiin kuuluu myös Schengenin rajasäännösten muutos, jonka ansiosta kaikki matkustajat, myös EU:n kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä, voidaan tarkastaa järjestelmällisesti ulkorajoilla.

Ihmissalakuljettajien torjunta merellä: Eunavfor Med -operaatio

Kesäkuussa aloitettiin operaatio [Eunavfor Med](#), jolla pyritään häiritsemään ihmissalakuljetuksen liiketoimintamallia Välimerellä ja estämään uudet ihmishenkien menetykset. Operaation ensimmäisessä vaiheessa kerättiin tiedustelutietoa salakuljettajien strategioista, reiteistä ja kalustosta. Toinen vaihe, Sophia-operaatio, alkoi lokakuussa. Tarkoituksena on ottaa kiinni epäiltyjen salakuljettajien aluksia ja tehdä pidätyksiä. Eunavfor Med -operaatioon osallistui 22 jäsenvaltion kalustoa, henkilöstöä ja resursseja.

”Unionin on vahvistuttava ulkopoliitiikan alalla. Ukrainan kriisi ja Lähi-idän huolestuttava tilanne osoittavat, kuinka tärkeää EU:n on olla ulkopoliittisesti yhtenäinen.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Vahvempi maailmanlaajuinen toimija

Vuosia kestäneiden, EU:n johdolla toteutettujen diplomaattisten ponnisteluojen jälkeen heinäkuussa 2015 saatiin aikaan historiallinen kansainvälinen sopimus Iranin ydinohjelmasta. EU toimi sen välittäjänä yhdessä Kiinan, Ranskan, Saksan, Venäjän, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltain kanssa. Iran sitoutui sopimuksen myötä siihen, ettei se missään olosuhteissa hae, kehittä tai hanki ydinaseita.

EU:lla oli koko vuoden ajan johtava rooli kansainvälisissä toimitissa Irakin, Libyan, Syyrian ja Ukrainan kriisien ratkaisemiseksi. Se teki kansainvälisten kumppaneidensa kanssa väsymättä työtä ISILin/ Da'eshin toimia vastaan.

Edellä mainittujen kriisien, erityisesti Syyrian sodan, vuoksi yhä useammat joutuivat pakenemaan kodeistaan. EU antoi edelleen humanitaarista apua konfliktien vuoksi siirtymään joutuneille sekä jatkoi kriisien perussyihin puuttumista ja sota-alueilta pakenevien auttamista.

Vuoden mittaan komission humanitaarisen avun ja pelastuspalveluasioiden pääosasto (ECHO) toimitti ruokaa, majoitusapua, suojaa, terveydenhoitopalveluja ja puhdasta vettä yli 120 miljoonalle ihmiselle, jotka kärsivät luonnononnettomuuksista tai konflikteista yli 80 maassa. EU myös toteutti edelleen sitoumustaan edistää ihmisoikeuksien kunnioittamista kaikkialla

maailmassa sekä kansainvälisen lainsäädännön noudattamista ihmisoikeuksia koskevan vuoropuhelun, monenvälisillä foorumeilla vaikuttamisen ja demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen kautta.

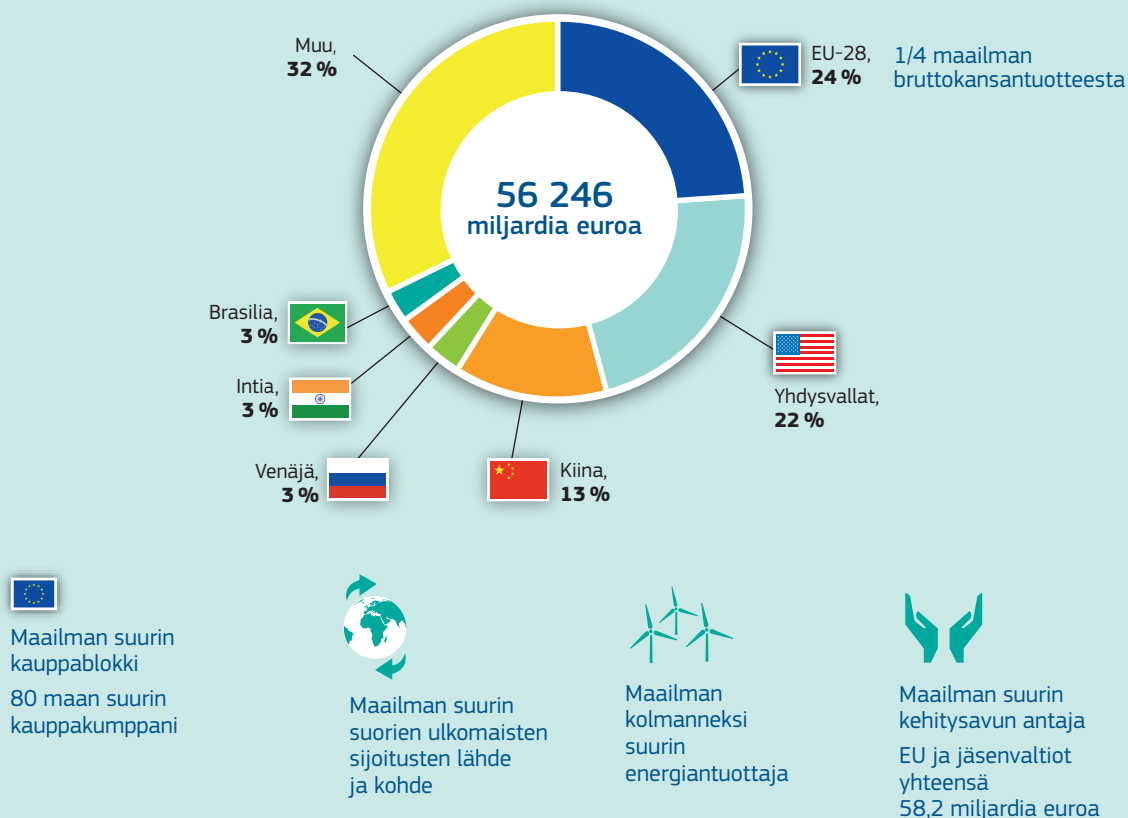
Vuosi 2015 oli kehitysyhteistyön eurooppalainen teemavuosi. YK:n yleiskokouksessa hyväksyttiin uudet kestävän kehityksen tavoitteet EU:n ja sen jäsenvaltioiden tuella. Ne muodostavat maailmanlaajuiset puitteet kestävän kehityksen aikaansaamiselle ja köyhyyden poistamiselle. EU oli vuonna 2015 edelleen maailman suurin kehitysavun antaja.

Euroopan naapuruuspolitiikka

EU pyrkii Euroopan naapuruuspolitiikan kautta eteläisten ja itäisten naapuriensa kanssa kohti poliittisen assosiaation ja taloudellisen yhdentymisen tiivistämistä.

EU ON TALOUDEN RASKASSARJALAINEN

Maailman bruttokansantuote yhteensä

Lähde: Eurostat, vuosien 2013 ja 2014 luvut.

Itäinen naapurusto

Riiassa toukokuussa pidetty itäisen kumppanuuden huippukokous edisti EU:n ja sen kuuden itäisen kumppanin suhteita. EU on allekirjoittanut Georgian, Moldovan ja Ukrainan kanssa assosiaatiosopimukset, joihin kuuluu määräyksiä pitkälle menevien ja laaja-alaisen vapaakauppasopimusten tekemisestä.

EU toteuttaa useita toimia uudistusprosessin tueksi. Maaliskuussa 2014 ilmoitettiin 11 miljardin euron tukipaketista, josta yli 6 miljardia euroa oli jo käytössä vuoden 2015 puoliväliin mennessä. Lisäksi EU on jatkanut Ukrainan laajemman rauhanprosessin osana neuvotteluja kaasutoimituksista sekä pitkälle menevien ja laaja-alaisen vapaakauppasopimusten täytäntöönpanon käytännön seikoista. EU myös pyrkinyt edistämään Minskin sopimusten täytäntöönpanoa ja Venäjän vastaisten pakotteiden soveltamista.

Eteläinen naapurusto

Neuvottelut pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppasopimuksen tekemiseksi Tunisian kanssa aloitettiin lokakuussa, ja ennen vuoden loppua käytiin jo yksi neuvottelukierros. Marokon kanssa tehtävää pitkälle menevää ja laaja-alaista vapaakauppasopimusta koskevat neuvottelut jäivät rajallisiksi vuonna 2015. Lisäksi Jordanian kanssa tehtävää pitkälle menevää ja laaja-alaista vapaakauppasopimusta koskevien neuvottelujen valmistelua jatkettiin.

Euroopan parlamentin puhemies Martin Schulz (kolmas vasemmalta), Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk (neljäs vasemmalta) ja Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker (oikealla) 11. marraskuuta 2015 Vallettassa Maltassa muuttoliikeasioista järjestetyssä Euroopan ja Afrikan valtion- ja hallitusten päämiesten huippukokouksessa.

Vallettassa järjestettiin marraskuussa huippukokous, jossa EU:n ja keskeisten Afrikan maiden johtajat keskustelivat muuttoliikkeen haasteista. Huippukokouksen tuloksena perustettiin EU:n Afrikka-hätärahasto, jonka puitteissa edistetään Afrikan kehitystä ja Afrikan maat puolestaan auttavat meneillään olevan siirtolaiskriisin ratkaisemisessa. Rahaston kautta annetaan tukea 1,8 miljardia euroa, ja sen lisäksi muuta kehitysapua annetaan noin 20 miljardia euroa vuodessa.

Libya

EU tuki YK:n johtamia neuvotteluja eri libyalaisryhmittymien välillä. EU on antanut jatkuvaa poliittista tukea YK:n pääsihteerin edustajalle Martin Koblerille. Se on myös isännöinyt kokouksia ja antanut taloudellista tukea (4 miljoonaa euroa) neuvottelujen jatkamiseen.

Laajentumisneuvottelut ja Länsi-Balkan

EU antoi edelleen apua EU:n jäseneksi mahdollisesti pyrkiville maille, kun ne toteuttivat jäsenyysehtojen täyttämiseen tarvittavia uudistuksia Euroopan vakauden, turvallisuuden ja vaurauden edistämiseksi.

Komissaari Johannes Hahn ja Serbian pääministeri Aleksandar Vučić 10. joulukuuta 2015 Belgradissa Serbiassa juuri ennen Serbian liittymisneuvottelujen alkamista.

EU:lla oli keskeinen rooli Kosovon ja Serbian suhteiden normalisoimisessa. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, komission varapuheenjohtaja Federica Mogherini johti useita neuvottelukierroksia hallitusten välisessä vuoropuhelussa.

Samoin EU oli tärkeässä asemassa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian poliittisessa vakauttamisessa ja uudistamisessa sekä maan suurimpien poliittisten puolueiden aikaansaamassa sopimuksessa maan poliittisen pättitilanteen ratkaisemiseksi.

Turkki

Euroopan parlamentin puhemies Martin Schulz, Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk ja komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker tapasivat Turkin presidentin Recep Tayyip Erdoğanin lokakuussa 2015 keskustellakseen EU:n ja Turkin suhteista ja erityisesti pakolaisten ja muuttovirtojen hallinnasta. Puhemies Schulz vieraili Turkissa huhtikuussa ja puheenjohtaja Tusk syyskuussa sekä uudestaan yhdessä puheenjohtaja Junckerin kanssa marraskuussa Antalyassa järjestetyssä G20-huippukokouksessa. EU ja Turkki myös kävivät poliittista vuoropuhelua ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, esimerkiksi terrorismin torjunnasta. Turkki kuuluu kansainväliseen ISILin/Da'eshin vastaiseen liittoumaan, ja se jatkoi humanitaarisen avun antamista irakilaisille ja syyrialaisille pakolaisille.

Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, komission varapuheenjohtaja Federica Mogherini, komission ensimmäinen varapuheenjohtaja Frans Timmermans ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk sekä Turkin pääministeri Ahmet Davutoğlu Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa New Yorkissa Yhdysvalloissa 29. syyskuuta 2015.

Marraskuun lopussa Brysselissä pidettiin EU:n ja Turkin huippukokous, jossa aktivoitiin muuttoliikettä koskeva yhteinen toimintasuunnitelma. EU ja Turkki ilmaisivat olevansa sitoutuneita kehittämään edelleen jo olemassa olevia yhteyksiään ja yhteisvastuuta, tiivistämään yhteistyötä, antamaan uutta energiaa liittymisprosessille, toteuttamaan tuloshakuisia toimia ja käymään jäsenneilyä ja entistä tiiviimpää korkean tason vuoropuhelua.

Talous- ja raha-asioita koskevat liittymisneuvottelut aloitettiin joulukuussa.

Turkin presidentti Recep Tayyip Erdoğan ja komission ensimmäinen varapuheenjohtaja Frans Timmermans keskustelevala siirtolaiskriisistä Ankarassa Turkissa 15. lokakuuta 2015.

Strategiset kumppanuudet

Yhdysvallat

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen yhteistyö keskittyi vuonna 2015 kahdenvälisen suhteen parantamiseen [transatlanttista kauppaa- ja investointikumppanuutta](#) koskeissa neuvotteluissa. Samoin neuvoteltiin henkilötietojen ja yksityisyyden suojasta (ks. 6 luku). Tiivis yhteistyö jatkui myös ilmastomuutoksen, energiaturvallisuuden, ydinsulun ja turvallisuuden ja kehityksen välisen yhteyden kaltaisten maailmanlaajuisien haasteiden ratkomisessa.

Kiina

Vuonna 2015 tuli kuluneeksi 40 vuotta EU:n ja Kiinan välisten diplomaattisuhteiden aloittamisesta. EU isännöi kesäkuussa EU:n ja Kiinan 17. huippukokousta. Osapuolet sopivat yhteistyön lisäämisestä ulkopolitiikkaa, turvallisuusasioita ja maailmanlaajuisia kysymyksiä koskeissa asioissa. Päämiehet antoivat huippukokouksessa yhteisen julkilausuman, jossa asetetaan etusijalle toimet vuoteen 2020 ulottuvan EU:n ja Kiinan strategisen yhteistyöohjelman toteuttamiseksi. Samoin annettiin yhteinen julkilausuma ilmastomuutoksesta. Kiina sitoutui lisäämään investointeja EU:hun tukeakseen Euroopan investointiohjelman. EU:n ja Kiinan investointisopimusta koskevat neuvottelut edistyivät edelleen. EU otti esiin ihmisoikeuskysymyksiä, ja molemmat osapuolet olivat yhtä mieltä siitä, että asiaa koskevaa vuoropuhelua on tärkeä jatkaa.

Venäjä

EU:n ja Venäjän suhteita leimasivat koko vuoden 2015 ajan Venäjän puuttuminen Ukrainan asioihin, Krimin laitton liittäminen Venäjään ja epävakauden aiheuttaminen Ukrainassa. EU jatkoi vuoden mittaan vuonna 2014 asetettuja rajoittavia toimenpiteitä eli yksityishenkilöitä ja yhteisöjä koskevia viisumikieltoja, talouspakotteita ja Krimin liittämistä koskevia toimia. Samaan aikaan EU ja Venäjä pitivät auki puheyhteyden maailmanlaajuisista asioista ja kansainvälisistä kriiseistä, erityisesti Iranista. EU kävi Venäjän ja Ukrainan kanssa kaasutoimituksista kolmenvälisiä neuvotteluja, joiden tuloksena saatiin syyskuussa aikaan sopimus Ukrainaan suuntautuvien kaasutoimitusten talvipaketista. EU seurasi huolestuneena Venäjän sisäistä kehitystä, esimerkiksi ihmisoikeustilanteen heikkenemistä ja kansalaisyhteiskunnalle asetettuja lisärajoituksia.

Komission varapuheenjohtaja Maroš Šefčovič (keskellä), Venäjän energiaministeri Alexander Novak (vasemmalla) ja Ukrainan energia-asioista ja hiiliteollisuudesta vastaava ministeri Volodymyr Demtšyšin (oikealla) sopivat Brysselissä 25. syyskuuta 2015 talvipaketista, jolla varmistetaan kaasutoimitukset Ukrainaan.

Lähi-itä

Iran

Korkea edustaja, varapuheenjohtaja Federica Mogherini, E3/EU+3-ryhmän (EU, Saksa, Ranska, Yhdistynyt kuningaskunta, Kiina, Venäjä ja Yhdysvallat) ulkoministerit ja Iran pääsivät heinäkuussa yhteisymmärrykseen pitkäaikaisesta ratkaisusta Iranin ydinkysymykseen. [Yhteisellä kattavalla toimintasuunnitelmalla](#) varmistetaan Iranin ydinohjelman yksinomaan rauhanomainen luonne, ja sen myötä voidaan poistaa kaikki ydinalaan liittyvät pakotteet. Tämä myönteinen saavutus avaa ovia Iranin-suhteiden vakaaseen kohentumiseen, mikäli toimintasuunnitelma pannaan täysimääräisesti täytäntöön.

Korkea edustaja, varapuheenjohtaja Federica Mogherini (neljäs vasemmalta) E3/EU+3-ryhmän ulkoministerien kanssa 5. heinäkuuta 2015 Wienissä Itävallassa, jossa päästiin sopimukseen Iranin ydinohjelmasta.

Irak ja Syyria

EU:n toimia Irakissa ohjaa Syyriaa ja Irakia sekä ISILin/Da'eshin muodostamaa uhkaa koskeva EU:n alueellinen strategia, jonka neuvosto hyväksyi maaliskuussa. EU edistää proaktiivisesti ISILin/Da'eshin vastaisen maailmanlaajuisen liittoutuman työtä erityisesti terrorismin torjunnan, vakautuksen ja humanitaarisen avun aloilla. Se myös tukee Irakin hallitusta sen tehdessä uudistuksia, joilla edistetään osallistamista ja kansallista sovintoa. EU on johtava voima myös YK:n johtamissa kansainvälisissä ponnisteluissa poliittisen ratkaisun löytymiseksi Syyrian konfliktiin, joka on pakottanut arviolta 12 miljoonaa ihmistä lähtemään kodeistaan. EU on myös osoittanut 4 miljardia euroa syyrialaisien ja heitä vastaanottavien yhteisöjen avuksi erityisesti Jordaniassa, Libanonissa ja Turkissa. Suunnitteilla on rahoituksen merkittävä lisääminen [Syyrian kriisin johdosta perustetun EU:n alueellisen erityisrahaston](#) (Madad-rahaston) kautta.

EU:n ja Afrikan kumppanuus

EU lujitti maaliskuussa 2015 toimiaan Sahelissa, Afrikan sarvessa ja Guineanlahdella, kun neuvosto hyväksyi [Guineanlahden toimintasuunnitelman vuosiksi 2015–2020](#). Siinä esitetään EU:n tuki alueen ja sen rannikkovaltioiden toimille meriturvallisuuden ja järjestäytyneen rikollisuuden monien haasteiden ratkaisemiseksi.

EU myönsi tukea läntisessä Afrikassa maaliskuussa 2014 käynnistyneen vakavan ebolaepidemian torjuntatoimiin jo aivan sen alkuvaiheissa osoittamalla noin 2 miljardia euroa tautiesiintymän taltuttamiseen ja kyseisten maiden nopean elpymisen edistämiseen. Pelkästään komissio osoitti tähän 870 miljoonaa euroa, josta 70 miljoonaa euroa kiireelliseen humanitaariseen apuun.

Komissaari Vytenis Andriukaitis ja yksi vuoden 2015 Euroopan terveysfoorumin palkinnon voittajista. Kyseinen palkinto jaettiin kansalaisjärjestöille ebolaepidemian torjumiseksi tehdystä työstä Mondorf-les-Bainsissa, Luxemburgissa, 12. lokakuuta 2015.

Komissaari Neven Mimica vesikaivolla Samburussa Kenian-matkallaan 18. syyskuuta 2015.

EU lähetti vuonna 2015 Afrikkaan kuusi vaalitarkkailuvaltuuskuntaa, teki useita talouskumppanuussopimuksia Afrikan alueiden kanssa ja toimi erityisen aktiivisesti poliittisten kriisien liennyttäjänä Burundissa, Guinea-Bissaussa, Malissa ja Etelä-Sudanissa.

Ihmisoikeudet maailmassa

Vuosi 2015 oli epävakauden, pitkittyneiden konfliktien ja siirtolaiskriisin vuoksi ihmisoikeuksien kanalta ennennäkemättömän haasteellinen. Ihmisoikeuksia rikottiin vakavasti ja laajalti, ja aktivistit ja kansalaisjärjestöt joutuivat häirinnän ja hyökkäysten kohteeksi. EU jatkoi ihmisoikeuksien ajamista, puolustamista ja edistämistä sekä taloudellisen tuen antamista kansalaisjärjestöille ja ihmisoikeuksien puolustajille kaikkialla maailmassa. Miltei 40 kumppanimaan kanssa pidettiin ihmisoikeusvuoropuheluja ja kuulemisia, alueellisten kumppaneiden kanssa vielä useammin. EU:n ulkoiset toimet tällä alalla perustuvat kesäkuussa 2012 hyväksyttyyn ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevaan EU:n strategiakehykseen ja uuteen, neuvoston heinäkuussa 2015 hyväksymään [toimintasuunnitelmaan](#), jossa esitetään ensisijaiset toimet ja strategia vuosiksi 2015–2019.

Kehitysyhteistyön eurooppalainen teemavuosi

Vuosi 2015 oli [kehitysyhteistyön eurooppalainen teemavuosi](#), jonka teemana oli ”Meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme”. Pää tavoitteena oli tiedottaa EU:n kansalaisille, erityisesti nuorille, EU:n ja sen jäsenvaltioiden kehitysavun kautta saavuttamista tuloksista. Euroopan unioni oli vuonna 2015 edelleen maailman suurin kehitysavun antaja. Vuoden aikana aloitti toimintansa myös [11. Euroopan kehitysrahasto](#), jonka määrärahat ovat 30,5 miljardia euroa.

EU:n kehitysapu: suuret tarpeet, riittävät varat?

(Etuvasemmalta myötäpäivään) Ranskan presidentti François Hollande, Yhdistyneen kuningaskunnan pääministeri David Cameron, Italian pääministeri Matteo Renzi, Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker, Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk, Japanin pääministeri Shinzō Abe, Kanadan pääministeri Stephen Harper, Yhdysvaltain presidentti Barack Obama ja Saksan liittokansleri Angela Merkel keskustelevat YK:n kestävän kehityksen agendasta Krünissä Saksassa 7. kesäkuuta 2015 pidetyssä G7-huippukokouksessa.

Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous hyväksyi vuonna 2015 uudet kestävän kehityksen tavoitteet, jotka ohjaavat maailmanlaajuisia töitä kestävän kehityksen aikaansaamiseksi ennen vuotta 2030. EU on kannattanut näitä 17:ää tavoitetta vahvasti ja varmistaa, että niitä noudatetaan kotikentällä ja muualla.

Toiminta humanitaarisissa kriiseissä ja hätätilanteissa

Vuonna 2015 luonnononnettomuudet ja ihmisten aiheuttamat katastrofit jatkuivat maailmanlaajuisen suuntauksen mukaisesti. Komission [humanitaarisen avun ja pelastuspalveluasiodien pääosasto \(ECHO\)](#) toimitti yli 1,5 miljardia euroa hätäapua: [ruokaa](#), [majoitusapua](#), [suojaa](#), [terveydenhoitopalveluja](#) ja puhdasta [vettä](#) yli 120 miljoonalle ihmiselle yli 80 maassa.

Komissio osoitti vuonna 2015 yhteensä 361 miljoonaa euroa [humanitaarista apua Syyrian](#) humanitaarisen katastrofin jalkoihin jääneille lapsille, naisille ja miehille sekä Syyrian naapurimaille [Jordaniaalle](#), [Libanonille](#) ja [Turkille](#). Yhteensä EU on osoittanut Syyrialle ja sen naapurimaissa sijaitseville pakolaisia vastaanottaville yhteisöille yli 5 miljardia euroa konfliktin alkamisen jälkeen. Rahoitusta ollaan lisäämässä edelleen Syyrian kriisin johdosta perustetun [EU:n alueellisen erityisrahaston](#) (Maddad-rahaston) kautta.

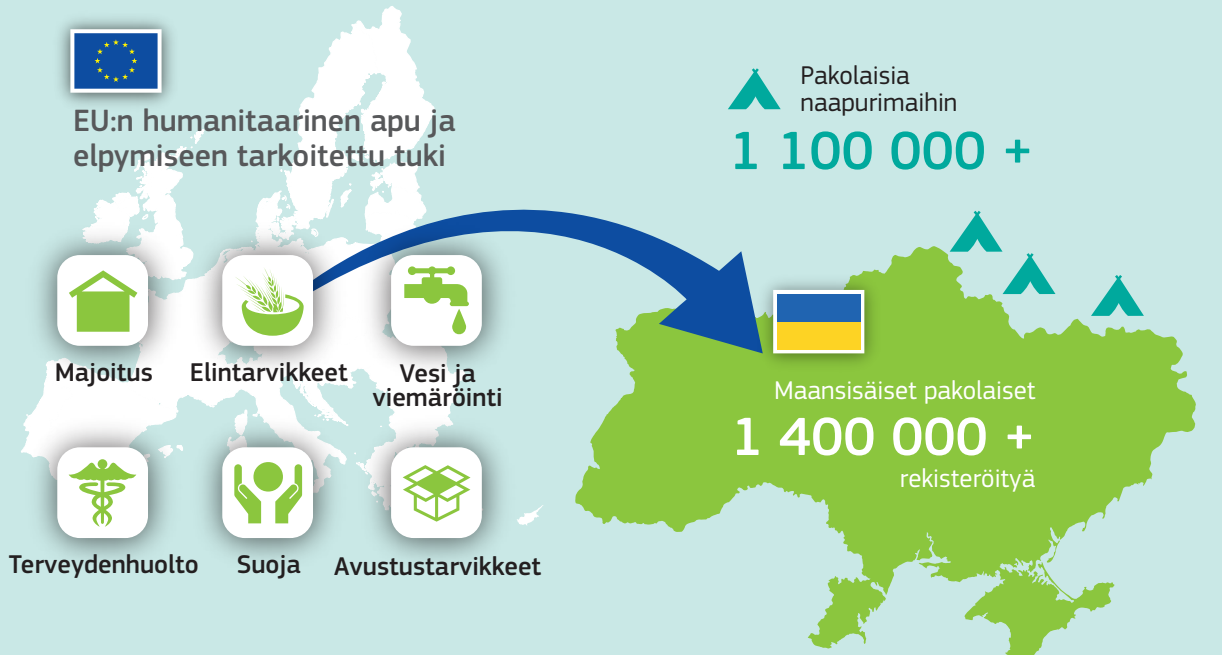
Komissaari Christos Stylianides auttaa jakamaan EU:n hätäapua Khokanassa Nepalissa 2. toukokuuta 2015. Nepalin maanjäristys vaati yli 8 500 kuolonuhria, ja loukkaantuneita oli paljon.

Komissio lisäsi myös merkittävästi, yhteensä 104,65 miljoonaan euroon, humanitaarista tukeaan [Irakille](#) vastauksena kriisiin, jonka jäljiltä yli 10 miljoonaa ihmistä on elintärkeän avun tarpeessa.

Komissio osoitti 52 miljoonaa euroa humanitaarista rahoitusta väestönosille, jotka ovat joutuneet pakkosiirtojen, puutteellisen elintarviketurvan ja akuutin aliravitsemuksen kohteiksi Jemenissä yhä meneillään olevan konfliktin vuoksi.

Komissio jatkoi koko vuoden 2015 Ukrainan tukemista toimittamalla 242 miljoonaa euroa tukena.

UKRAINAN KRIISI

242 miljoonaa euroa*

Humanitaarisen avun tarvisijoiden arvioitu määrä

5 miljoonaa

* EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden rahoitusosuudet.

Lähteet: EU, YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu, Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö.

Vuoden 2015 lopussa yli 1,5 miljoonaa konfliktitai kriisialueilla kasvavaa lasta oli saanut apua humanitaarisista hankkeista, joilla tarjottiin mahdollisuus koulunkäyntiin ja psykososiaaliseen tukeen osana [EU Children of Peace -hanketta](#).

Unionin pelastuspalvelumekanismi aktivoitiin 25 hätätilanteessa katastrofialueilla eri puolilla maailmaa vuonna 2015.

Turvallisuus ja puolustus

Eurooppa-neuvosto kehotti kesäkuussa korkeaa edustajaa, varapuheenjohtaja Federica Mogherinia valmistelemaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevan kokonaisvaltaisen strategian toimitettavaksi sille viimeistään kesäkuussa 2016. Uuden strategian tavoitteena on tarjota laaja-alainen näkemys EU:n globaalista roolista siten, että paino on niillä EU:n toimilla, joilla on eniten lisäarvoa kansallisten voimavarojen kannalta.

Terrorismin torjunta oli vuonna 2015 edelleen keskeisessä roolissa EU:n työssä. Seitsemään EU:n edustustoon nimettiin terrorismin torjunnan ja turvallisuusasioiden asiantuntijoita, ja terrorismin vastaista ja poliittista vuoropuhelua käytiin useiden maiden ja kansainvälisten instituutioiden, esimerkiksi YK:n ja Kaakkois-Aasian alueellisen yhteistyön liiton, kanssa. EU lujitti edelleen kattavaa lähestymistapaansa ulkoisiin konflikteihin ja kriiseihin. Se oli aktiivisesti mukana tukemassa konflikteja ehkäiseviä toimia yli 30 maassa esimerkiksi välittäjänä ja analysointityön kautta.

Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteeri Ban Ki-moon ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, komission varapuheenjohtaja Federica Mogherini tapaavat Brysselissä 27. toukokuuta 2015.

”Euroopan komission puheenjohtajan ehdottaminen ja valinta Euroopan parlamentin vaalien tuloksen pohjalta on luonnollisesti tärkeää, mutta se on vasta ensimmäinen vaihe muokattaessa koko Euroopan unionia demokraattisempaan suuntaan. Johtamani Euroopan komissio sitoutuu [– –] erityiskumppanuuteen Euroopan parlamentin kanssa. [– –] Sitoudun myös parantamaan läpinäkyvyyttä yhteydenpidossa sidosryhmiin ja lobbaajiin. [– –] Lisäksi aion laittaa alulle muuntogeenisten organismien hyväksymiseen sovellettavan lainsäädännön tarkistamisen.”

Jean-Claude Juncker, poliittiset suuntaviivat, 15. heinäkuuta 2014

Demokraattisen muutoksen unioni

Euroopan parlamentti antoi vuonna 2015 vahvan panoksen keskusteluihin, joissa käsiteltiin muun muassa Kreikan taloudellista tilannetta ja pakolaiskriisiä. Saksan liittokansleri Angela Merkel ja Ranskan presidentti François Hollande osallistuivat parlamentin keskusteluihin lokakuussa. Tämä oli ensimmäinen kerta yli 30 vuoteen, kun EU:n kahden suurimman jäsenvaltion johtajat pitivät parlamentille yhteisen puheenvuoron. Samoin lokakuussa parlamentti myönsi mielipiteenvapauden Saharov-palkinnon saudiarabialaiselle bloggaajalle ja ihmisoikeusaktivistille Raif Badawille.

Neuvoston kiertävää puheenjohtajuutta hoitivat vuonna 2015 Latvia ja Luxemburg. Neuvoston asialistaa ohjasivat vuoden tärkeimmät ilmiöt, kuten jännitteet Ukrainassa, terrorismi, pakolaiskriisi ja Kreikan tilanne.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean toiminta perustui komission vuoden 2015 työohjelmaan. Euroopan talous- ja sosiaalikomitean uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Georges Dassis ja alueiden komitean uudeksi puheenjohtajaksi Markku Markkula.

Kansalliset parlamentit esittivät edelleen näkemyksiään EU-asioista Euroopan komission

kanssa käytävän poliittisen vuoropuhelun ja toissijaisuusperiaatteen valvontamekanismin kautta. Mekanismin ansiosta EU-maiden kansalliset parlamentit voivat antaa lausunnon, jos ne katsovat, että EU:n ehdottama lainsäädäntö ei ole toissijaisuusperiaatteen mukainen. Komission jäsenet vierailivat useissa kansallisissa parlamenteissa kertomassa keskeisistä painopisteistä ja tärkeimmistä poliittisista aloitteista.

Komissio järjesti vuoden 2015 aikana eri puolilla EU:ta 53 kansalaiskuulemistä, joissa kansalaiset saivat kertoa mielipiteensä EU:n päättäjille.

Euroopan parlamentti EU:n poliittisen elämän keskiössä

Parlamentti keskusteli koko vuoden 2015 ajan useista poliittisista kysymyksistä ja antoi niihin panoksensa. Parlamentissa kävi vuoden aikana useita arvovieraita, kuten Latvian pääministeri Laimdota Straujuma, Jordanian kuningas Abdullah II, Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteeri Ban Ki-moon, Mongolian presidentti Tsakhiagiin Elbegdorj, Kreikan pääministeri Alexis Tsipras, Luxemburgin pääministeri Xavier Bettel, Espanjan kuningas Felipe VI, Ranskan presidentti François Hollande, Saksan liittokansleri Angela Merkel, Italian presidentti Sergio Mattarella ja EU:n muiden toimielinten puheenjohtajat.

Euroopan parlamentin puhemies Martin Schulz, Saksan liittokansleri Angela Merkel, Espanjan kuningas Felipe VI ja Ranskan presidentti François Hollande Euroopan parlamentissa Strasbourgissa 7. lokakuuta 2015.

Euroopan parlamentti myönsi [Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon](#) saudiarabialaiselle bloggaajalle ja ihmisoikeusaktivistille Raif Badawille.

EU:n kaksi neuvoa-antavaa elintä saivat uudet puheenjohtajat

Georges Dassis valittiin Euroopan talous- ja sosiaalikomitean puheenjohtajaksi 7. lokakuuta 2015.

Markku Markkula valittiin alueiden komitean puheenjohtajaksi 12. helmikuuta 2015.

Parempi sääntely

Komissio toteutti toukokuussa myönteisiä toimia EU:n päätöksentekoprosessin avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi samalla, kun parannetaan uusien lakien laatua ja edistetään EU:n voimassa olevan lainsäädännön järjestelmällistä tarkistamista. Toimet sisältyvät [paremman sääntelyn agendaan](#).

Uudistuspaketilla otettiin käyttöön useita uusia toimenpiteitä, kuten uudet kuulemiset ja palautteenantomahdollisuudet, jotka mahdollistavat sidosryhmien tehokkaamman osallistumisen ja julkisten kuulemisten lisäämisen. Komissio käynnisti heinäkuussa välineen, jonka kautta sidosryhmät voivat antaa palautetta [etenemissuunnitelmista](#), [alustavista vaikutustenarvioinneista](#) ja [hyväksytyistä ehdotuksista](#). Samalla se alisti poliittisen päätöksenteon aiempaa enemmän julkiselle valvonnalle ja palautteelle. Tämä on ensimmäinen vaihe otettaessa käyttöön paremman sääntelyn portaalia, joka tarjoaa helpon tavan seurata EU:n lainsäädäntöprosesseja.

Heinäkuussa perustettiin myös uusi [sääntelytarkastelulautakunta](#). Se parantaa keskitettyä laadunvalvontaa ja tarjoaa tukea komission vaikutustenarvioinneissa ja muissa arvioinneissa. Lautakunnalla on puheenjohtaja ja kuusi täysipäiväistä jäsentä, joista kolme on rekrytoitu EU:n toimielinten ulkopuolelta.

Joulukuussa komissio hyväksyi parlamentin ja neuvoston kanssa tehdyn uuden [toimielinten välisen sopimuksen lainlaadinnan parantamisesta](#). Sopimuksen tavoitteena on parantaa EU-lainsäädännön laatua ja tuloksia. Sopimus muuttaa koko päätöksentekosykliä kuulemisista ja säädösehdotusten vaikutustenarvioinneista lähtien aina säädösten hyväksymiseen, täytäntöönpanoon ja arviointiin asti. Asiakirjasta neuvoteltiin parlamentin ja neuvoston kanssa, ja se tulee voimaan vasta sitten, kun se on hyväksytty kaikissa kolmessa toimielimessä.

REFIT-foorumi

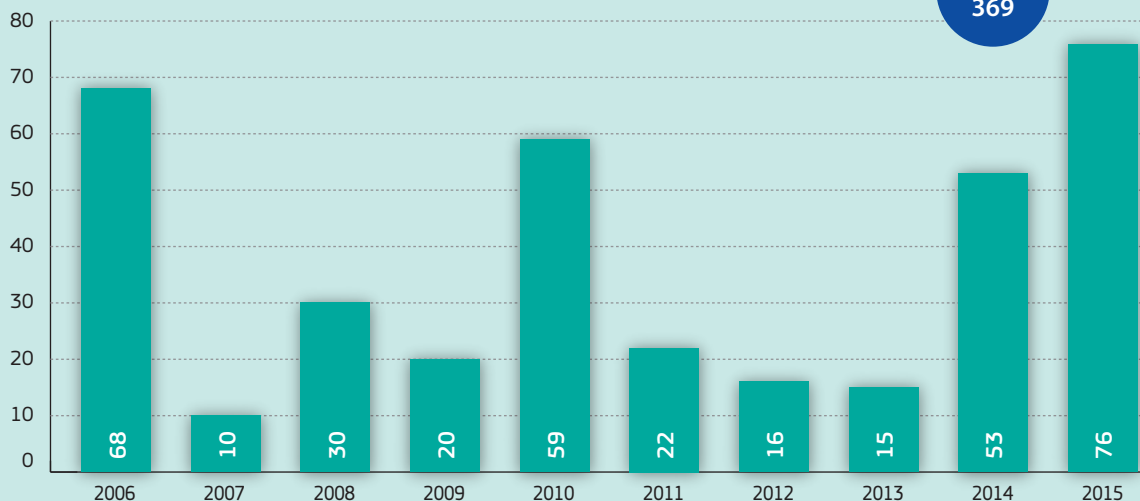
REFIT on komission ohjelma, jolla pyritään parantamaan sääntelyn toimivuutta ja tulokellisuutta. Siinä on mukana jäsenvaltioiden korkean tason asiantuntijoita sekä liike-elämän ja kansalaisyhteiskunnan sidosryhmien edustajia. Foorumin tavoitteena on koota ehdotuksia sääntelytaakan keventämiseksi käymällä sidosryhmien ja jäsenvaltioiden kanssa avointa vuoropuhelua.

Vuodesta 2012 lähtien on käynnistetty noin 200 REFIT-aloitetta. Tuloksia on saatu toteuttamalla arviointeja ja tekemällä uusia yksinkertaistamisaloitteita sekä perumalla ja kumoamalla säädöksiä. REFIT-aloitteiden täytäntöönpanon edistymisestä raportoitin toukokuussa julkaistussa [vuotuisessa tulostaulussa](#). Työ EU:n lainsäädännön yksinkertaistamiseksi ja sääntelykustannusten vähentämiseksi politiikkatoimien hyödyt säilyttäen jatkuu edelleen.

REFIT – KEVYEMPÄÄ, YKSINKERTAISEMPAA JA EDULLISEMPAA EU:N LAINSÄÄDÄNTÖÄ

Tilanne ja näkymät, joulukuu 2015

Komission peruuttamat ehdotukset, 2006–2015

Lähde: Euroopan komissio.

EU:n lainsäädännön soveltamisen seuranta

Komissio hyväksyi heinäkuussa [32. vuosikertomuksen Euroopan unionin oikeuden soveltamisen valvonnasta](#). Kertomuksessa tarkastellaan jäsenvaltioiden edistymistä EU:n lainsäädännön asianmukaisessa ja oikea-aikaisessa täytäntöönpanossa vuonna 2014.

Komissio käynnistää rikkomusmenettelyn, jos jäsenvaltio ei tarjoa hyväksyttävää ratkaisua väitettyyn EU:n lainsäädännön rikkomiseen tai jos se ei ole ilmoittanut määräaikaan mennessä, miten se aikoo saattaa direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään. Kansalaiset ja sidosryhmät voivat ilmoittaa EU-lainsäädännön rikkomista koskevista epäilyistään Europa-sivuston [Ota yhteyttä](#) -portaalissa olevalla verkkolomakkeella. Vuonna 2014 eniten kanteluita tehtiin puutteista työelämää, sisämarkkinoita ja oikeusasioita koskevan lainsäädännön voimaansaattamisessa.

[Virallisten rikkomusmenettelyjen](#) kokonaismäärä on vähentynyt viiden viime vuoden aikana. Aikaisempien vuosien tapaan rikkomusmenettelyjä käynnistettiin eniten ympäristön, liikenteen ja sisämarkkinoiden ja palveluiden aloilla. Tapauksien väheneminen on osoitus jäsenvaltioiden kanssa

käytävän rakenteellisen vuoropuhelun tehokkuudesta. Vuoropuhelua käydään [EU Pilot](#) -mekanismin kautta ennen virallisen rikkomusmenettelyn käynnistämistä.

Avoimuus ja vastuuvollisuus

Uusi avoimuutta koskeva aloite ja avoimuusrekisteri 2.0

EU:n päätöksentekoprosessin on tärkeää olla avoin, jotta sen legitimitetti kansalaisten silmissä säilyy ja luottamus siihen kasvaa.

Tammikuussa julkaistiin uusi versio [Euroopan parlamentin ja Euroopan komission yhteisestä avoimuusrekisteristä](#). Rekisteri on keskeinen väline komission avoimuuspolitiikassa. Siinä on tietoja tavoista, jotka pyrkivät vaikuttamaan EU:n toimielinten politiikan suunnitteluun, sekä näiden seuraamista asioista, asiakkaista tai jäsenistä sekä käytetyistä taloudellisista ja henkilöresursseista. Kaikki rekisteröityvät organisaatiot sitoutuvat noudattamaan [hyvää edunvalvontatapaa](#), joka ohjaa eettisesti niiden suhteita EU:n toimielimiin.

EU:n talousarvion valvonta

Neuvoston annettua myönteisen suosituksen parlamentti hyväksyi huhtikuussa lopullisesti tavan, jolla komissio oli toteuttanut EU:n talousarviota vuonna 2013. Tätä kutsutaan vastuuvapauden myöntämiseksi. Vastuuvapausmenettely on yksi niistä välineistä, joilla parlamentti ja neuvosto valvovat EU:n talousarvion käyttöä. Vastuuvapauden myöntäminen johtaa toimielimen tilien muodolliseen päättämiseen kyseisen varainhoitovuoden osalta.

Varapuheenjohtaja Kristalina Georgieva (vasemmalla) ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen presidentti Vítor Manuel da Silva Caldeira (keskellä) Brysselissä 23. syyskuuta 2015.

Päättyessään vastuuvapauden myöntämisestä, lykkäämisestä tai epäämisestä parlamentti ottaa huomioon [tilintarkastustuomioistuimen](#) vuosikertomuksen. Tilintarkastustuomioistuin esitti marraskuussa vuosikertomuksensa EU:n talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2014. Komission ulkoinen tilintarkastaja hyväksyi EU:n talousarvion toteuttamisen varauksetta kahdeksatta kertaa peräkkäin ja vahvisti lisäksi, ettei tuloissa eikä hallintomenoissa esiintynyt olennaisia virheitä. Tilintarkastustuomioistuimen arvioima maksujen kokonaisvirhetaso (4,4 prosenttia) laski jo toisena peräkkäisenä vuotena.

Tässä yhteydessä on tärkeää muistaa, että noin 80 prosenttia EU:n vuotuisesta talousarviosta muodostuu sellaisista aloista, kuten maataloudesta ja koheesiopolitiikasta, joilla komissiolla on tärkeä valvontatehtävä mutta joilla ensisijaisesti jäsenvaltiot vastaavat EU:n varojen päivittäisestä hallinnoinnista. Jos hallinnollisia virheitä havaitaan, komissio ja jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset toteuttavat toimia rahojen saamiseksi takaisin. Vuosien 2009 ja 2014 välillä tällaisten rahoitusoikaisujen ja takaisinperintätoimien vuotuinen keskimäärä oli 3,2 miljardia euroa eli 2,4 prosenttia EU:n talousarviosta suoritetuista maksuista. Oikaisukapasiteetti kuvastaa useimpien ohjelmien monivuotista luonnetta ja kaikkien viranomaisten sitoutumista veronmaksajien rahojen suojeluun.

Asiakirjojen julkisuus

Oikeus tutustua asiakirjoihin on tärkeä avoimuuden kannalta. Elokuussa hyväksyttiin vuotta 2014 koskeva [vuosikertomus asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi](#). Kertomuksessa kuvataan, kuinka komissio pani alan [voimassa olevia sääntöjä ja lainsäädäntöä](#) täytäntöön.

Vuosikertomus osoittaa selvästi, kuinka tärkeä osa komission yleistä avoimuuspolitiikkaa asiakirjojen julkisuus on. Komissio vastaanotti vuonna 2014 kaikkiaan 6 227 pyyntöä saada tutustua asiakirjoihin. Pyydetty asiakirjat annettiin ensimmäisessä vaiheessa kokonaan tai osittain saataville 88 prosentille hakijoista. Alkuperäiseen pyyntöön annetun vastauksen jälkeen hakijat saattoivat pyytää komissiota tarkistamaan kantaansa tekemällä uudistetun hakemuksen. Komissio käsitteli 300 uudistettua hakemusta vuonna 2014 eli niiden määrä kasvoi jo seitsemäntenä vuonna peräkkäin ja tällä kertaa kasvu oli huomattavaa, 27 prosenttia. Laajemman lisäoikeuden tutustua asiakirjoihin sai 43 prosenttia uudistetun hakemuksen jättäneistä, joten kaikkiaan asiakirjat annettiin kokonaan tai osittain saataville 90 prosentissa tapauksista.

Asiakirjoihin tutustumista koskevien pyyntöjen ja saataville annettujen asiakirjojen suuri määrä osoittaa, että EU:n kansalaiset käyttävät aktiivisesti oikeuttaan tutustua asiakirjoihin. Tutustumisoikeuden myötä huomattava määrä asiakirjoja on annettu hakijoiden saataville niiden lukuisien asiakirjojen lisäksi, jotka ovat muutenkin jo saatavilla komission verkkosivuilla.

Kansalaisten oikeus hyvään hallintoon

[Euroopan oikeusasiamies](#) Emily O'Reilly toteutti vuonna 2015 edelleen strategiaansa "[Kohti vuotta 2019](#)", jonka tavoitteena on lisätä oikeusasiamiehen toiminnan tarkoituksenmukaisuutta, vaikuttavuutta ja näkyvyyttä. Oikeusasiamies käynnisti oma-aloitteiset tutkimukset muun muassa [komission asiantuntijaryhmien koostumuksesta](#) ja [kolmikantaneuvottelujen avoimuudesta](#) ja tutki lisäksi muun muassa [transatlanttista kauppa- ja investointikumppanuutta](#) koskevien neuvottelujen avoimuutta.

Euroopan oikeusasiamies Emily O'Reilly jättää vuosikertomuksensa Euroopan parlamentin puhemiehelle Martin Schulzille Brysselissä 26. toukokuuta 2015.

Muuntogeenisten organismien hyväksyminen jäsenvaltioissa – päätöksentekoprosessin tarkistaminen

Komissio täytti huhtikuussa poliittisissa suuntaviivoissaan antamansa sitoumuksen, kun se sai valmiiksi muuntogeenisten organismien hyväksymiseen sovellettavan päätöksentekoprosessin tarkistamisen. Jäsenvaltioille annettiin [uudessa säädösehdotuksessa](#) valtuudet rajoittaa EU:ssa hyväksyttyjen muuntogeenisten organismien käyttöä elintarvikkeissa ja rehuissa tai kieltää se alueellaan kokonaan kansallisista syistä, jotka eivät koske terveydelle tai ympäristölle aiheutuvia riskejä. Muuntogeenisten organismien tieteeseen perustuva hyväksyminen arvioidaan jatkossakin EU-tasolla.

Tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä käsiteltävä säädösehdotus toimitettiin parlamentille ja neuvostolle, jotka olivat hiljattain hyväksyneet jäsenvaltioille samanlaisia oikeuksia antavan direktiivin muuntogeenisten organismien viljelystä. Parlamentti hylkäsi ehdotuksen lokakuussa. Neuvostossa asiasta keskusteltiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Eurooppalainen kansalaisaloite

[Eurooppalaisen kansalaisaloitteen ansiosta](#) miljoona EU:n kansalaista vähintään seitsemästä eri jäsenvaltiosta voi pyytää komissiota tekemään säädösehdotuksen. Tähän mennessä on tehty kolme sellaista eurooppalaista kansalaisaloitetta, jotka ovat täyttäneet vaadittavat edellytykset ja vähimmäismäärät ja joihin komissio on vastannut. Nämä ovat ”Right2water”, ”Yksi meistä” ja ”Stop vivisection”.

Komissio julkaisi maaliskuussa [eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan kertomuksen](#), jossa arvioidaan tämän uuden välineen soveltamista siitä lähtien, kun se otettiin käyttöön huhtikuussa 2012. Kertomuksessa todetaan, että kannatusilmoitusten sähköisten keruujärjestelmien luominen on aiheuttanut järjestäjille vaikeuksia, etenkin kun keräämiseen käytettävissä oleva aika on rajallinen. Tästä syystä komissio tarjosi edelleen väliaikaisena ratkaisuna omia palvelimiaan veloituksetta järjestäjien käyttöön. Lisäksi se tilasi tutkimuksen mahdollisuuksista kehittää sähköisiin keräysjärjestelmiin kestävä ratkaisu. Kertomuksessa käsitellään myös järjestäjien kohtaamia ongelmia, jotka liittyvät erityisesti siihen, että jäsenvaltiot soveltavat keräysprosessiin erilaisia ehtoja ja henkilötietovaatimuksia. Komissio kehotti jäsenvaltioita yhdenmukaistamaan ja yksinkertaistamaan vaatimuksiaan.

Kansalaiskuulemiset

Komissio käynnisti tammikuussa 2015 uuden kansalaiskuulemisten sarjan, jossa kansalaiset saavat kertoa mielipiteensä EU:n päättäjille. Näin osoitettiin, että kansalaisten kuunteleminen ja heidän kanssaan keskusteleminen on tärkeä osa EU:n demokraattista päätöksentekoa. Komission puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja komission jäsenet osallistuivat vuoden aikana eri puolilla Eurooppaa 53 tapahtumaan, joilla tavoitettiin tuhansia kansalaisia. Kuulemisiin osallistui myös Euroopan parlamentin puhemies sekä useita Euroopan parlamentin jäseniä ja jäsenvaltioiden poliitikkoja.

Tietoa EU:sta

HAE VERKOSTA

Euroopa-verkkosivustolla on tietoja kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä osoitteessa europa.eu

KÄY TOIMIPISTEISSÄMME

Euroopassa on satoja paikallisia EU-tietokeskuksia. Lähimmän tietokeskuksen osoitteen saa verkkosivustolta osoitteesta europa.eu/contact

SOITA TAI KIRJOITA

Europe Direct on palvelu, jossa vastataan Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Tähän palveluun saa yhteyden soittamalla maksuttomaan numeroon 00 800 6 7 8 9 10 11 (eräät matkapuhelinoperaattorit eivät välitä puheluita 00 800 -alkuisiin numeroihin tai ne laskuttavat puheluita) (tai EU:n ulkopuolelta maksulliseen numeroon +32 2 2999696) tai sähköpostitse europa.eu/contact-sivuston kautta.

LUE EUROOPASTA

EU:ta käsitteleviä julkaisuja on helposti saatavissa EU Bookshopin verkkosivustolla osoitteessa bookshop.europa.eu

Tietoja ja julkaisuja Euroopan unionista on saatavilla suomen kielellä seuraavista osoitteista:

EUROOPAN KOMISSIO

Suomen edustusto

Malminkatu 16
FI-00100 Helsinki
SUOMI/FINLAND
P. +358 96226544
Internet: ec.europa.eu/finland
Sähköposti: comm-rep-hel@ec.europa.eu

EUROOPAN PARLAMENTTI

Suomen tiedotustoimisto

Malminkatu 16
FI-00100 Helsinki
SUOMI/FINLAND
P. +358 96220450
Internet: europarl.fi
Sähköposti: ephelsinki@europarl.europa.eu

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Representationen i Finland

Malmgatan 16
FI-00100 Helsingfors
FINLAND
Tfn +358 96226544
Internet: ec.europa.eu/finland
E-post: comm-rep-hel@ec.europa.eu

EUROPAPARLAMENTET

Informationskontor i Finland

Malmgatan 16
FI-00100 Helsingfors
FINLAND
Tfn +358 96220450
Internet: europarl.fi
E-post: ephelsinki@europarl.europa.eu

Euroopan komission ja Euroopan parlamentin edustustoja tai tiedotustoimistoja on jokaisessa jäsenmaassa sekä unionin ulkopuolisissa maissa ympäri maailmaa.

Mitä pidit julkaisusta? Voit lähettää palautetta osoitteeseen: comm-publi-feedback@ec.europa.eu

Euroopan unioni

